

2019. aasta seire koondaruanne
31.12.19 seisuga

Margit Partei

2020 Tartus

ETTEVÕTLUSÕPPE
PROGRAMM

Sisukord

Sisutabel.....	3
Eessõna.....	6
1. Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu tulemuslikkus	7
Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu seire ülesehitus	7
Edu ja Tegu üldine tulemuslikkus: rakenduskava väljund- ja tulemusnäitaja	8
Väljundnäitaja.....	8
Tulemusnäitaja.....	10
2. Tulemused 31.12.2019 seisuga	12
Väljund- ja tulemusnäitaja	12
Tegevussuund 2: täienduskoolitused	15
Tegevussuund 3: praktiline ettevõtlusõpe	23
Tegevussuund 4: eelinkubatsioon	33
Tegevussuund 5: kompetentside arendamine ja uuringud.....	44
Tegevussuund 6: teavitamine ja tunnustamine.....	50
Kokkuvõte	57
Lisad	58
Lisa 1. Seire tulemuste koondtabel 31.12.2019 seisuga.....	58
Lisa 2. Rakenduskava tulemusnäitajasse arvestatud õppeasutused	61
Lisa 3. Rakenduskava väljundindikaatorisse arvestatud õppeasutused.....	65
Lisa 4. Junior Achievementi majandus- ja ettevõtlusõppe programmidega liitunud uued õppeasutused	70
Lisa 5. Ida-Viru Ettevõtluskeskuse haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” liitunud uued õppeasutused	74
Lisa 6. Nii Ida-Viru Ettevõtluskeskuse haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” kui ka Junior Achievementi majandus- ja ettevõtlusõppe programmidega liitunud uued õppeasutused	78
Lisa 7. Ettevõtlusõppe programmi täienduskoolitusel osalenud õppeasutuste kaupa ..	80
Lisa 8. Ettevõtlusõppe programmi õppereisidel osalemine õppeasutuste kaupa	88
Lisa 9. Eelinkubatsiooni programmis STARTER osalenud õppeasutused õppurite osaluskordade kaupa	89
Lisa 10. 2016.–2018. aastal väljatöötatud ettevõtlusõppe mooduleid rakendavad õppeasutused	91
Lisa 11. Avatud taotlusvooru kaudu projekti läbiviinud ja ettevõtlusõpet rakendavad õppeasutused	92
Lisa 12. Ettevõtlusõppe programmi raames toimunud õppereisid ja konverentsid	93

Sisutabel

Indikaator / aruanne		Mõõtmine (korda aastas)	Lk(-d)	Tabel(id)	Joonis(ed)	Lisa(d)	Väline allikas
Programmi üldine tulemuslikkus							
VN	Õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul	4	8-10, 12	1, 3	1, 2	1, 3	–
TN	Programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud	4	10-11, 13	2, 3	1, 2	1, 2	–
Tegevussuund 2: täienduskoolitused							
7.2	Ettevõtlusõppe täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad	4	15	4, 6	–	1, 7	–
7.2 a	Koolitustel osalenud õpetajate arv	4	15	4	–	–	–
A	Täienduskoolituste tagasiside uuring	2	19	–	–	–	LINK
A	Täienduskoolituste järeluurim	2	19	–	–	–	LINK
TI	Täienduskoolitused läbinute sugu, asutus, vanus, elukoht (tasakaalustatus sugude, vanusegruppide, asutuste ja maakondade kaupa)	2	16	5	3	–	–
Tegevussuund 3: praktiline ettevõtlusõpe							
7.3	Koolide arv, kes osalevad nii haridusprogrammis "Ettevõtlik kool" kui ka õpilasfirmade programmides ja viivad läbi ettevõtlusõpet	4	24	7	–	1, 6	–
7.3 a	Õppeasutuste arv, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud (üldharidus-, kutseharidus-, rakenduskõrgkoolid) ja õpetatakse süsteemselt ettevõtlust	4	24, 24, 31	7	–	10	–
7.3 b i	„Ettevõtliku kooli” võrgustikuga liitunud uute koolide arv	4	24, 27-28, 30-31, 32	7	–	1, 5	–
7.3 b ii	IVEKi koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	4	24	7	–	–	–
7.3 c i	Õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõppe programmides osalevate uute haridusasutuste arv	4	24, 28, 30, 32	7	–	1, 4	–
7.3 c ii	JA koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	4	24	7	–	–	–
TI	Eestis registreeritud õpilasfirmade arvu muutus aastate kaupa	1	29	8	–	–	–
TI	„Ettevõtliku kooli” programmis osalenud koolide arvu muutus aastate kaupa	1	24	=	–	–	–
TI	Junior Achievementi programmides osalenud koolide arvu muutus aastate kaupa	1	24	=	–	–	–

Sisutabel jätkub

Indikaator / aruanne		Mõõtmine (korda aastas)	Lk(-d)	Tabel(id)	Joonis	Lisa(d)	Väline allikas
Tegevussuund 4: eelinkubatsioon							
7.4	Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooni teenust kasutanud meeskondade arv (summaarselt)	2	34, 36, 36, 36, 37, 37, 38	9, 10	–	1, 9	–
7.4 a i	Programmi lõpetanud õppurite arv	2	34, 36, 36, 37, 37, 38	9, 10	–	–	–
7.4 a ii	Programmi lõpetanud õppurite koolide arv	2	34	9, 10, 11	–	–	–
7.4 a iii	Osalenud meeskondade arv (sh formaalõppe meeskonnad)	2	34, 36, 36, 36, 37, 37, 38	9, 10	–	–	–
7.4 a iv	Programmis osalenud õppurite arv	2	34	9, 10	–	–	–
TI	Eelinkubatsiooni programmi üritustel osalenute arv	4	34	–	–	–	–
A	Programmis osalenute õpikogemus ja valmisolek ettevõtlusega tegelemiseks: põhiprogrammi tagasiside uuring	2	41	–	–	–	LINK
A	Põhiprogrammist väljalangenute (<i>drop-out</i>) küsitlus	2	41	–	–	–	LINK
A	Pikaajalise mõju uuring: põhiprogrammi tiimijuhtide järeluur	2	41	–	–	–	LINK
A	Programmis osalenute õpikogemus ja valmisolek ettevõtlusega tegelemiseks: edasijõudnute programmi tagasiside uuring	2	–	–	–	–	LINK
A	Edasijõudnute programmi väljalangenute (<i>drop-out</i>) küsitlus	2	–	–	–	–	LINK
A	Pikaajalise mõju uuring: edasijõudnute programmi tiimijuhtide järeluur	2	–	–	–	–	LINK
Tegevussuund 5: kompetentside arendamine ja uuringud							
7.5	Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv	4	44, 47	12	–	1	–
7.5 a i	Korraldatud õppereiside arv	4	44, 47	12	–	12	–
7.5 a ii	Uuringute raportite arv	4	44, 45, 48	12	–	–	–
7.5 a iii	Süsteemsete seireraportite arv	4	44, 48	12	–	–	–
TI	Õppereisidel ja konverentsidel osalenute arv	2	47	–	–	8, 12	–
A	Õppereiside ja konverentside tagasiside: vahetu tagasiside lähetusaruannete kaudu	2	47	–	–	–	LINK
A	Õppereiside ja konverentside tagasiside: koostöökaasused ja nähtud praktikate rakendamine	2	47	–	–	–	LINK

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Sisutabel jätkub

Indikaator / aruanne		Mõõtmine (korda aastas)	Lk(-d)	Tabel(id)	Joonis	Lisa(d)	Väline allikas
Tegevussuund 6: teavitamine ja tunnustamine							
7.6	Ettevõtlusõpet, ettevõtlikkust initsieerivatel seminaridel, inspiratsiooni- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osalejate arv	4	50–52	13	–	1	–
7.6 a i	Tunnustatute arv	4	52	13	–	1	–
7.6 a ii	Avaldatud uudiskirjade arv	4	52	13	–	1	–
TI	Kodulehe (http://ettevõtlusõpe.ee) külastuste arv	4	55	–	–	–	–
TI	Facebooki lehe külastuste arv	4	55	–	–	–	–
TI	Meedias programmi Edu ja Tegu kohta ilmunud kajastuste arv	4	52	14	–	–	LINK

Nt: 7.1 – tegevussuuna väljundindikaator, 7.1 a – tegevussuuna alamindikaator, TI – täiendav indikaator, A – ankeetküsitlus

Allikas: autori koostatud

Eessõna

Käesolev dokument annab ülevaate Haridus- ja Teadusministeeriumi ettevõtluseõppe programmi „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel” (ettevõtlusõppe programm Edu ja Tegu) tegevustest, tulemustest ja indikaatorite seisust perioodil 1. aprill 2019 kuni 31. mai 2019. Varem on valminud 2016. aasta koondtulemuste aruanne¹, 2017. aasta seire I vahearuanne², 2017. aasta seire poolaastaruanne³, 2017. aasta II seire vahearuanne⁴, 2017. aasta seire koondaruanne⁵, 2018. aasta seire I vahearuanne⁶, 2018. aasta seire poolaastaruanne⁷, 2018. aasta II seire vahearuanne⁸, 2018. aasta seire koondaruanne⁹, 2019. aasta seire I vahearuanne¹⁰, 2019. aasta poolaastaruanne¹¹ ja 2019. aasta II vahearuanne¹².

Käesolevas ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu seire aruandes tutvustatakse esmalt programmi tarbeks välja töötatud seire metoodikat ning üldise seire tulemusi. Järgnevad peatükid, mis analüüsivad iga tegevussuuna tulemuslikkust ja indikaatorite sihttasemete täitmist sügavuti. Aruanne lõpeb kokkuvõtte ja lisadega.

Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu seire aruanne on valminud koostöös kõigi programmi tegevussuundade ja partneritega. Seiremetoodika on välja arendanud, tegevusi koordineerib ja analüüsi teostab Tartu Ülikool programmi Edu ja Tegu tegevussuuna 5 raames. Aruande koostaja tänab kõiki osapooli nende suure panuse eest seire aruande valmimise.

Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu toetavad Euroopa Liidu Sotsiaalfond ning Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeerium.

¹ Partei, M. (2017) „Seire aruanne. 2016 aasta koondtulemused 31.12.16 seisuga”. [<http://ettevotlusope.edu.ee/wp-content/uploads/2017/03/2016.-a-seire-aruanne.pdf>]

² Partei, M. (2017) „2017. aasta I seire vahearuanne 31.03.17 seisuga”.

³ Partei, M. (2017) „2017. aasta seire poolaasta aruanne 31.05.17 seisuga”.

⁴ Partei, M. (2017) „2017. aasta II seire vahearuanne 30.09.17 seisuga”.

⁵ Partei, M. (2018) „2017. aasta seire koondaruanne 31.12.17 seisuga”. [<http://ettevotlusope.ee/wp-content/uploads/2018/02/2017.-aasta-seirearuanne.pdf>]

⁶ Partei, M. (2018) „2018. aasta seire I vahearuanne 31.03.18 seisuga”.

⁷ Partei, M. (2018) „2018. aasta seire poolaastaruanne 31.05.18 seisuga”.

⁸ Partei, M. (2018) „2018. aasta II seire vahearuanne 30.09.18 seisuga”.

⁹ Partei, M. (2019) „2018. aasta seire koondaruanne 31.12.18 seisuga”.

¹⁰ Partei, M. (2019) „2019. aasta seire I vahearuanne 31.03.19 seisuga”.

¹¹ Partei, M. (2019) „2019. aasta seire poolaastaruanne 31.05.19 seisuga”.

¹² Partei, M. (2019) „2019. aasta seire II vahearuanne 30.09.19 seisuga”.

1. Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu tulemuslikkus

Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu seire ülesehitus

Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu seire tegevus tugineb 2016. aasta jooksul programmi tegevussuuna 5 raames välja töötatud ja kõigi tegevussuundade juhtidega kooskõlastatud laiahaardelisele seire skeemile. Lisaks programmi tulemuslikkuse hindamisele on seire skeemi eesmärk muuta programmi tegevused läbipaistvaks, kõigile üheselt mõistetavaks ja luua süsteem, mis aitab kõigil osapooltel tegutseda kindlaksmääratud tingimustes. Seire skeem sätestab mitmesugused tähtajad ja vastutuse jagunemise, et muuta kõigi programmiga seotud isikute töö planeerimine lihtsamaks. Kogu programmi seiremetoodika, mis on tabelite kujul kirjeldatud seire skeemis, on üles ehitatud internetipõhisesse Google Sheets keskkonda ja on elektrooniliselt kättesaadav igal ajahetkel kõigile programmi töötajatele. Ka andmete kogumine kõigis tegevussuundades toimub valdavalt Google Sheets keskkonna abil, mis muudab andmetabelid igal ajal kättesaadavaks kõigile, kellel on ligipääs seire skeemile. Selline ülesehitus on taotluslik, eesmärgiga saavutada täielik läbipaistvus programmi tegevuste tulemuslikkuse seiramisel.

Ettevõtlusõppe programmi tulemuslikkust hinnatakse kolme liiki indikaatoritega:

1. Meetme tegevuse „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel” toetuse andmise tingimustest (TAT) tulenevad indikaatorid:
 - a. rakenduskava väljundnäitaja (lihtsuse huvides edaspidises tekstis lühendatud kui väljundnäitaja),
 - b. rakenduskava tulemusnäitaja (edaspidi: tulemusnäitaja),
 - c. toetatavate tegevuste spetsiifilised väljundnäitajad (edaspidi: tegevussuundade väljundindikaatorid);
2. „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel” iga aasta tegevuskava ja eelarve projekti juurde kuuluvast seletuskirjast tulenevad indikaatorid, mis võivad aastate kaupa muutuda tulenevalt programmi tegevustest (edaspidi: alamindikaatorid);
3. Tegevussuundade töörühmade ja seire juhi koostöös valminud tegevussuundade-põhised täiendavad indikaatorid, mis annavad edasi detailsemat informatsiooni tegevussuundade spetsiifikast lähtuvalt (edaspidi: täiendavad indikaatorid).

Esimest liiki indikaatoritele on toetuse andmise tingimustes (TAT) määratletud sihttasemed 2018. ja 2020. aasta lõpuks, teist liiki indikaatorite sihttasemed määratakse programmi iga tegevusaasta tegevuskava ja eelarve projekti juurde kuuluvas seletuskirjas. Täiendavatel indikaatoritel sihttasemed puuduvad, kuna tegu on lisainformatsiooni edasiandvate indikaatoritega. Lisaks täiendavatele indikaatoritele on tegevussuundades 2, 4 ja 5 kasutusel ankeetküsitlused, hindamaks tegevuste nii lühema- kui ka pikemaajalist mõju. Tegevussuuna 2 (täienduskoolitused) ja tegevussuuna 5 (kompetentside arendamine ja uuringud) ankeetide tulemustest valmivad lühiraportid, tegevussuuna 4 (eelinkubatsioon) küsitluste tulemustest valmivad tagasiside aruanded.

Iga tegevussuuna sees vastutab andmete kogumise eest tegevussuuna juht, kes edastab informatsiooni süsteemselt seire spetsialistile, kelle ülesanne on saadud informatsioon koondada, andmeid analüüsida ja asjakohaselt presenteerida. Seire spetsialist kogub lisaks kvantitatiivsetele andmetele (väljund-, alam- ja täiendavad indikaatorid ning rakenduskava väljund- ja tulemusnäitaja) teavet ka tegevussuundades toimunud tegevuste ning tulevikuplaanide kohta, et anda programmi tegevustest ja tulemuslikkusest kõikehõlmav ülevaade. Seire tegevus peaks andma väärtuslikku informatsiooni ja tagasisidet tegevussuundade spetsiifiliste tegevuste ja kogu programmi tulemuslikkuse kohta kõigile seotud osapooltele, alates programmi elluvijast ja partneritest kuni tegevussuundade töörühmade liikmeteni.

Programmi seire aruanne ilmub neli korda aastas, seejuures erineb aruande detailsusaste:

1. Iga kalendriaasta 7. mail ilmub programmi esimene vahearuanne, mis on oma olemuselt kõige vähem ametlik ja lühike aruanne. Vahearuanne kajastab indikaatorite tulemusi 31. märtsi seisuga¹³. Oluline on meeles pidada, et vahearuanDES ei saa tulenevalt programmi tegevuste eripäradest kajastada kõigi indikaatorite hetkeseisu.
2. Iga kalendriaasta 31. augustil ilmub programmi poolaastaruanne 31. mai¹⁴ seisuga. Poolaastaruandes on toodud ülevaade indikaatorite täitmisest, kuid selles aruandes kajastub rohkemate indikaatorite hetkeseis kui vahearuannetes.
3. Iga kalendriaasta 7. novembril ilmub programmi teine vahearuanne, mis kajastab indikaatorite täitmist 30. septembri¹⁵ seisuga. Tulenevalt sellest, et programmi poolaastaruande ja teise vahearuanDE vahelisest neljakuisest aruandlusperioodist 75 protsenti jääb õppeaasta mõistes väheaktiivsesse suvevaheaja perioodi, on ootuspärane eeldada, et indikaatorite tasemed võrreldes poolaastaruandega väga palju ei muutu.
4. Iga kalendriaasta kokkuvõttev aastaruanne 31. detsembri¹⁶ seisuga ilmub järgneva kalendriaasta 28. veebruaril. Tegemist on kõige laiahaardelisema ja pikema aruandega, kus kajastuvad kõigi seire skeemis välja toodud indikaatorite seisud ning see annab täieliku ülevaate aastaga toimunud arengutest ja plaanidest järgmiseks aastaks.

Alljärgnevalt antakse ülevaade ettevõtlusõppe üldise tulemuslikkuse seire metoodikast.

Edu ja Tegu üldine tulemuslikkus: rakenduskava väljund- ja tulemusnäitaja

Ettevõtlusõppe programmi üldist tulemuslikkust kõigis tegevussuundades kokku hinnatakse kahe meetme tegevuse „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel” toetuse andmise tingimustest (TAT) tuleneva indikaatoriga:

1. Rakenduskava väljundnäitaja: õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul;
2. Rakenduskava tulemusnäitaja: programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud.

Nii väljund- kui ka tulemusnäitaja tase kujuneb mitme tegevuse tulemuse summana. Järgmisena kirjeldatakse eraldi väljund- ja tulemusnäitaja kujunemise metoodikat.

Väljundnäitaja

Tabelis 1 on välja toodud väljundnäitajasse ehk programmis osalevate koolide arvu kujunemisesse panustavad osad.

Nagu eelnevalt mainitud, kujuneb väljundnäitaja tulemus ehk programmis osalevate õppeasutuste arv tabelis märgitud osade summana. Programmis osalevateks õppeasutusteks arvestatakse kõik Eesti õppeasutused, mis on täitnud vähemalt ühe osaluskriteeriumi, seejuures saab eristada osalenud üld-, kutse- ja kõrgkooli. Nii üld-, kutse- kui ka kõrghariduse puhul tulenevad osaluskriteeriumid neid otseselt puudutavatest tegevussuundadest. Kõiki haridustasemeid ja -liike puudutavad ettevõtlusõppe programmi tegevussuundadest tegevussuunad 1 (metoodika, moodulid ja õppevara), 2 (täienduskoolitused) ja 5

¹³ I periood: 1.01–31.03

¹⁴ II periood: 1.04–31.05

¹⁵ III periood: 1.06–30.09

¹⁶ IV periood: 1.10–31.12

(kompetentside arendamine ja uuringud); tegevussuund 3 (praktiline ettevõtlusõpe) keskendub üld- ja kutseharidusele ning tegevussuund 4 (eelinkubatsioon) eelkõige kõrg- ja kutseharidusele, kuigi eelinkubatsioonis on võimalik osaleda ka gümnaasiumiõpilastel.

Tabel 1. Rakenduskava väljundnäitaja koostisosad haridustasemetes ja -liikide kaupa

RAKENDUSKAVA VÄLJUNDNÄITAJA	
Õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul	
Tegevus-suund	Üldharidus
TS1/TS2	Üldhariduskoolid, kust vähemalt 1 õpetaja/võtmeisik on täienduskoolitusel osalenud
TS3	Junior Achievement (JA) õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõpet pakkuvates programmides osalevad uued üldhariduskoolid
TS3	Ida-Viru Ettevõtluskeskuse (IVEK) „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uued üldhariduskoolid
TS4	Üldhariduskoolid, kust vähemalt 1 õppur on läbinud eelinkubatsiooni programmi
TS5	Üldhariduskoolid, kust vähemalt 1 õpetaja/juhendaja/mentor on osalenud õppereisil
Tegevus-suund	Kutseharidus
TS1/TS2	Kutseõppeasutused, kust vähemalt 1 õpetaja/võtmeisik on täienduskoolitusel osalenud
TS3	Junior Achievement (JA) õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõpet pakkuvates programmides osalevad uued kutseõppeasutused
TS3	Ida-Viru Ettevõtluskeskuse (IVEK) „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uued kutseõppeasutused
TS4	Kutseõppeasutused, kust vähemalt 1 õppur on läbinud eelinkubatsiooni programmi
TS5	Kutseõppeasutused, kust vähemalt 1 õpetaja/juhendaja/mentor on osalenud õppereisil
Tegevus-suund	Kõrgharidus
TS1/TS2	Kõrgkoolid, kust vähemalt 1 õppejõud/võtmeisik on täienduskoolitusel osalenud
TS4	Kõrgkoolid, kust vähemalt 1 õppur on läbinud eelinkubatsiooni programmi
TS5	Kõrgkoolid, kust vähemalt 1 õppejõud/juhendaja/mentor on osalenud õppereisil

Allikas: autorite koostatud

Tegevussuunad 1 ja 2 panustavad väljundnäitajasse ühise osaluskriteeriumiga (õppeasutused, kust vähemalt üks õpetaja/õppejõud/võtmeisik on täienduskoolitusel osalenud), sest tegevussuunas 1 välja töötatud ettevõtlusõppe moodulite kasutuselevõtmine eeldab teatud ettevõtlusõppe programmi täienduskoolituste läbimist. Selleks, et osaleda ettevõtlusõppe programmi täienduskoolitusel, peab olema teatud huvi ettevõtluse ja ettevõtlike hoiakute õpetamise vastu, ja enne kui võtta kasutusele ettevõtlusõppe moodul, peab õppeasutuse personal saama vastavaid täienduskoolitusi.

Tegevussuund 5 panustab rakenduskava väljundnäitajasse samuti haridustasemetes ja haridusliikides jaoks ühise osaluskriteeriumiga. Programmis osalenud õppeasutusena arvestatakse neid õppeasutusi, kust vähemalt üks õpetaja/õppejõud/mentor/juhendaja on osalenud ettevõtlusõppe programmi õppereisil. Õppereiside eesmärk on teiste Euroopa riikide ettevõtlusõppe parimate praktikatega tutvumine, nende ületamine, kohandamine ja rakendamine Eesti haridussüsteemis.

Tegevussuund 3 panustab väljundnäitajasse üld- ja kutsehariduses kahe osalus-kriteeriumiga, millest üks kriteerium hõlmab Junior Achievement Eesti (JA) ettevõtlusõpet pakkuvates programmides (Õpilasfirma, Õpiettevõtte, Minifirma, Mini-minifirma, 7 sammu, Mina, majandus ja ettevõtlus) osalevaid uusi õppeasutusi ning teine Ida-Viru Ettevõtluskeskuse (IVEK) haridusprogrammis „Ettevõtlik kool” osalevaid uusi õppeasutusi. Junior Achievementi programmide eesmärk on koolitada õpetajaid, kes õpetaks üldhariduskoolide ja kutse-õppeasutuste õppuritele ettevõtlust ja finantskirjaoskust, valmistades neid ette ärimaailma sisenemiseks ja edukaks hakkamasaamiseks tööturul; „Ettevõtliku kooli” võrgustikku kuuluvad haridusasutused, kes on oma organisatsioon

seadnud hariduse eesmärgiks ettevõtliku hoiaku kujundamise õppeprotsessi kaudu riiklikule õppekavale toetudes.

Tegevussuund 4 panustab väljundnäitajasse ühe osaluskriteeriumiga. Ettevõtlusõppe programmis osalevad need õppeasutused, kust vähemalt üks õppur on osalenud eelinkubatsiooni programmis STARTER. Eelinkubatsiooni programmi eesmärk on aidata õppurit oma äriidee arendamisel, pakkudes selleks tasuta neljakuulist kursust koos meeskonna loomise võimaluse ja valdkonna spetsialistide mentorlusega.

Tulemusnäitaja

Nagu eespool mainitud, kujuneb ka rakenduskava tulemusnäitaja (programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud) erinevate osaluskriteeriumi täitnud õppeasutuste summana (vt tabel 2), mis jagatakse väljundnäitajasse kuuluvate õppeasutustega, et saada ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud õppeasutuste osakaal.

Ettevõtlusmooduli rakendamine on programmi Edu ja Tegu tulemuslikkuse hindamise mõistes laiem kui vaid tegevussuuna 1 raames väljatöötatud moodulite kasutuselevõtmine õppeasutuses. Näiteks üldhariduse eri kooliastmetes täiendatakse riikliku õppekava aineid: lõimitakse aine protsessikirjeldusse ettevõtlikkuse komponendid. Üldhariduse õppeprotsesside kirjelduste täiendamine annab õpetajatele juhised ettevõtlikkuse toetamiseks ainetes ja aitab luua seoseid sobivate õpitulemustega. Õppeprotsessi kirjelduste põhjal on seire kontekstis ettevõtlikkuse toetamist väga keeruline ja ressursimahukas hinnata.

Samal ajal on võimalik hinnata ja tulemusnäitajas arvestada mooduleid kui õppekava sisulise liigendamise ühikuid. Moodul koondab õppeained eesmärgistatud kogumiks või koosneb ühest õppeainest, mille aluseks on ainekava (vt TAT). Siinkohal on oluline märkida, et moodulite sisu võib haridustasemetes ja -liikides kaupa mõneti erineda.

Lisaks tõlgendatakse programmi Edu ja Tegu raames ettevõtlusõppe mooduli rakendamisenäitajana ka Junior Achievementi ettevõtlusega seotud programmides, Ida-Viru Ettevõtluskeskuse „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammis ja eelinkubatsiooni programmis STARTER osalemist, kuna eelnimetatud programmidele on võimalik omistada toetuse andmise tingimustes (TAT) defineeritud mooduli tunnused ning nende programmide üldised eesmärgid valdavalt kattuvad loodavate ettevõtlusmoodulitega. Erinevused seisnevad sihtrühmades ja kasutatavates meetodites.

Samuti nagu väljundnäitaja puhul, panustavad ka tulemusnäitajasse tegevussuunad 1 ja 2 üheskoos, kuna nad on omavahel tugevalt seotud. Tulemusnäitajasse lähevad kirja need õppeasutused, kus on ettevõtlusmoodul: kutse- ja kõrghariduses baas- ja/või spetsialiseerumismoodul(id), üldhariduses valikainete moodul. Tegevussuunast 3 arvestatakse moodulit rakendavate õppeasutustena üld- ja kutsehariduses neid õppeasutusi, kus JA programmiga liitumise tulemusel on tekkinud mini- või õpilasfirma või õpiettevõtte ja/või on asunud rakendama teisi programme (7 sammu, Mini-minifirma ning „Mina, majandus ja ettevõtte”); IVEKi „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud õppeasutused on liitumislepingus kohustunud kasutusele võtma ettevõtlusõppe, selle vorm on õppeasutuse jaoks vabalt valitav (valikained majandusõpetus ja ettevõtlusõpetus, JA programmid jm), seega lähevad tulemusnäitajasse kirja kõik „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uued õppeasutused. Tegevussuunast 4 arvestatakse tulemusnäitajasse need õppeasutused (valdavalt kutse- ja kõrgkoolid, aga ka üldhariduskoolid), kus toetatakse oma õppeasutuse õppurite osavõttu eelinkubatsiooni programmis ja/või eelinkubatsiooni programm on seostatud õppetööga. Selle tingimuse täitmist hindavad eelinkubatsiooni programmi läbiviijad.

Tabel 2. Rakenduskava tulemusnäitaja koostisosad haridustasemetes ja -liikide kaupa

RAKENDUSKAVA TULEMUSNÄITAJA	
Programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud	
Tegevus-suund	Üldharidus
TS1/TS2	Üldhariduskoolis on kasutusele võetud valikainete moodul („Ettevõtlusõpetus” (põhikooli III aste) ja/või moodul „Majandus- ja ettevõtlusõpetus” (gümnaasiumi aste))
TS3	Junior Achievementi õpilasfirma või muu ettevõtlusõpet pakkuv programm on üldhariduskoolis rakendunud: koolis on tekkinud mini- või õpilasfirma või õpetaja on alustanud mini-minifirma, 7 sammu ja „Mina, majandus ja ettevõtte” programmi rakendamist üldhariduskoolis
TS3	Ida-Viru Ettevõtluskeskuse (IVEK) „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uues üldhariduskoolis on ettevõtlusõpe võetud vabalt valitud vormis kasutusele
TS4	Üldhariduskool toetab oma õppeasutuse õppurite osavõttu eelinkubatsiooni programmis (teavitus, tugi, juhendamine vms) ja/või on seostanud eelinkubatsiooni programmi õppetööga
Avatud taotlusvoor	Üldhariduskool on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlusõpet
Tegevus-suund	Kutseharidus
TS1/TS2	Ettevõtlusõppe baas- ja spetsialiseerumismooduleid rakendavad kutseõppeasutused
TS3	Junior Achievementi õpilasfirma programm või programm „Mina, majandus ja ettevõtte” on kutseõppeasutuses rakendunud: koolis on tekkinud õpilasfirma või õpiettevõtte või õpetaja on asunud rakendama programmi „Mina, majandus ja ettevõtte”
TS3	Ida-Viru Ettevõtluskeskuse (IVEK) „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud uues kutseõppeasutuses on ettevõtlusõpe võetud vabalt valitud vormis kasutusele
TS4	Kutseõppeasutus toetab oma õppeasutuse õppurite osavõttu eelinkubatsiooni programmist (teavitus, tugi, juhendamine vms) ja/või on seostanud eelinkubatsiooni programmi õppetööga
Avatud taotlusvoor	Kutseõppeasutus on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlusõpet
Tegevus-suund	Kõrgharidus
TS1/TS2	Ettevõtlusõppe baas- ja spetsialiseerumismooduleid rakendavad kõrgkoolid
TS4	Kõrgkool toetab oma õppeasutuse õppurite osavõttu eelinkubatsiooni programmist (teavitus, tugi, juhendamine vms) ja/või on seostanud eelinkubatsiooni programmi õppetööga
Avatud taotlusvoor	Rakenduskõrgkool on läbi viinud avatud taotlusvoorus rahastatud projekti ja rakendab ettevõtlusõpet

Allikas: autorite koostatud

2. Tulemused 31.12.2019 seisuga

Väljund- ja tulemusnäitaja

31.12.2019 seisuga on programmis osalenud ehk väljundnäitajasse arvestatud 409 õppeasutust (vt tabel 3):

- 360 üldhariduskooli (sh seitse suletud üldhariduskooli) (66%* kõigist Eesti üldhariduskoolidest; 30.09.2019: 355; 31.05.2019: 335; 31.03.2019: 321; 31.12.2018: 320; 30.09.2018: 309; 31.05.2018: 281; 31.03.2018: 267; 31.12.2017: 250; 30.09.2017: 219; 31.05.2017: 183; 31.03.2017: 165; 31.12.2016: 140),
- 30 kutseõppeasutust (sh kaks suletud kutseõppeasutust) (88%* kõigist Eesti kutseõppeasutustest; 30.09.2019: 29; 31.05.2019: 29; 31.03.2019: 29; 31.12.2018: 29; 30.09.2018: 28; 31.05.2018: 29; 31.03.2018: 28; 31.12.2017: 28; 30.09.2017: 27; 31.05.2017: 25; 31.03.2017: 21; 31.12.2016: 20),
- 19 kõrgkooli (sh kaks suletud kõrgkool) (89%* kõigist Eesti kõrgkoolidest; 30.09.2019: 19; 31.05.2019: 19; 31.03.2019: 19; 31.12.2018: 19; 30.09.2018: 19; 31.05.2018: 19; 31.03.2018: 19; 31.12.2017: 19; 30.09.2017: 16; 31.05.2017: 16; 31.03.2017: 15; 31.12.2016: 15).

Tabel 3. Väljund- ja tulemusnäitaja 2019. a 31. detsembri seisuga

Programmi üldine tulemuslikkus	1.01.16–31.12.16	1.01.16–31.12.17	1.01.16–31.12.18	Sihttase 2016–2018	1.01.16–31.03.19	1.01.16–31.05.19	1.01.16–30.09.19	1.01.16–31.12.19	Sihttase 2019	Sihttase 2019–2020	Sihttase 2016–2020
RAKENDUSKAVA VÄLJUNDNÄITAJA											
Õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlus-programmis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul	174 (139 ük, 20 kk, 15 kõk)	295 (250 ük, 26 kk, 19 kõk)	368 (320 ük, 29 kk, 19 kõk)	360	369 (321 ük, 29 kk, 19 kõk)	383 (335 ük, 29 kk, 19 kõk)	403 (355 ük, 29 kk, 19 kõk)	409 (360 ük, 30 kk, 19 kõk)	–	–	370
RAKENDUSKAVA TULEMUSNÄITAJA											
Programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud	48%	58%	59%	58%	61%	67%	67%	69%	–	–	90%

ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool

Allikas: autori koostatud

Väljundnäitaja on kujunenud järgmiselt:

- Täienduskoolitustel on osalenud õppetöoga tegelevaid spetsialiste 198 üldhariduskoolist, 27 kutseõppeasutusest ja 18 kõrgkoolist;
- „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga on liitunud 114 uut üldhariduskooli ja üks kutseõppeasutus;
- Junior Achievement ettevõtlusõpet pakkuvate programmidega on liitunud 274 uut üldhariduskooli ja 16 uut kutseõppeasutust;

* Osakaalu arvutamisel on arvestatud neid väljundnäitajasse kuuluvaid koole, mis olid 31.12.2019 seisuga avatud, s.t välja on arvatud need väljundnäitajasse kuuluvad koolid, mis olid 31.12.2019 seisuga suletud

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

- Eelinkubatsioonis on osalenud õppureid 33 üldhariduskoolist, 13 kutseõppeasutusest ja 15 kõrgkoolist;
- Õppereisidel on käinud õpetajaid/õppejõude/juhendajaid/mentoreid viiest üldhariduskoolist, kaheksast kutseõppeasutusest ja 10 kõrgkoolist.

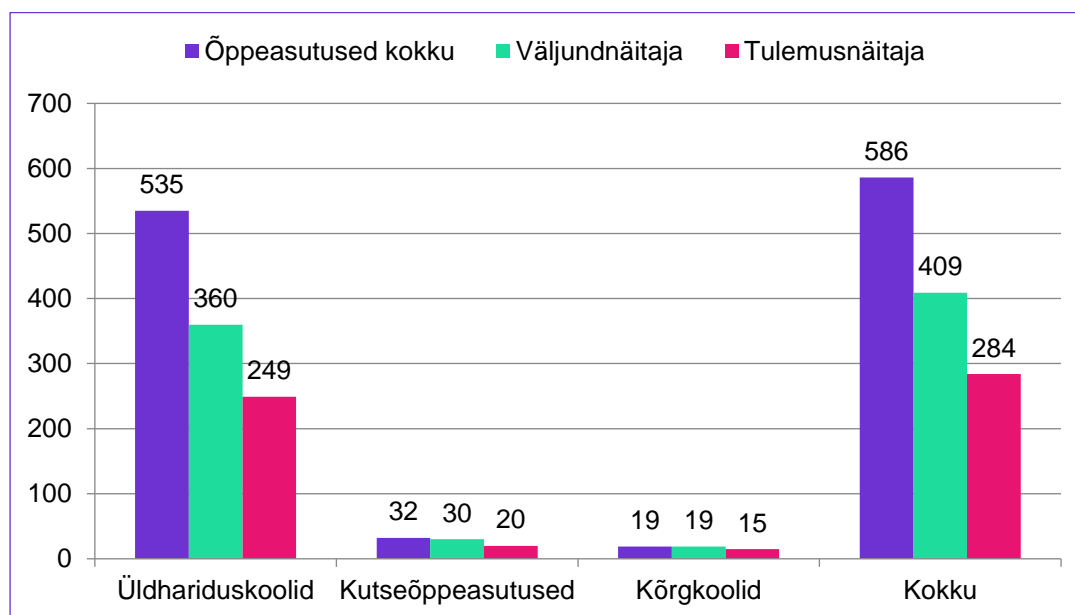
Mitu kooli on osalenud rohkem kui ühes programmi tegevuses. Nimekiri ettevõtlusõppe programmis osalenud õppeasutustest osaluskriteeriumite kaupa on toodud lisades 4–11 (lk 70–92). Ettevõtlusõppe programmis Edu ja Tegu osalevad õppeasutused on graafiliselt esitatud joonisel 2.

Kokku arvestati 31.12.2019 seisuga tulemusnäitajasse 271 õppeasutust:

- 249 üldhariduskooli (69% programmis osalenud üldhariduskoolidest; 30.09.2019: 238; 31.05.2019: 227; 31.03.2019: 196; 31.12.2018: 190; 30.09.2018: 181; 31.05.2018: 169**; 31.03.2018: 177; 31.12.2017: 173; 30.09.2017: 154; 31.05.2017: 112; 31.03.2017: 100; 31.12.2016: 76),
- 20 kutseõppeasutust (66% programmis osalenud kutseõppeasutustest; 30.09.2019: 18; 31.05.2019: 18; 31.03.2019: 17; 31.12.2018: 17; 30.09.2018: 17; 31.05.2018: 12; 31.03.2018: 9; 31.12.2017: 8; 30.09.2017: 4; 31.05.2017: 3; 31.03.2017: 3; 31.12.2016: 3),
- 15 kõrgkooli (79% programmis osalenud kõrgkoolidest; 30.09.2019: 15; 31.05.2019: 11; 31.03.2019: 11; 31.12.2018: 11; 30.09.2018: 10; 31.05.2018: 10; 31.03.2018: 9; 31.12.2017: 9; 30.09.2017: 8; 31.05.2017: 8; 31.03.2017: 8; 31.12.2016: 8),

s.o 69 protsenti programmis osalenud õppeasutustest (vt tabel 3). Tulemusnäitaja täitumine ei ole olemuselt lineaarne, edaspidi on oodata tulemusnäitaja täitumise jätkuvat suurenemist loodud ettevõtlusõppe mooduleid rakendama asuvate õppeasutuste arvelt.

Joonis 1. Rakenduskava väljund- ja tulemusnäitaja haridustasemete ja -liikide kaupa 31.12.2019 seisuga

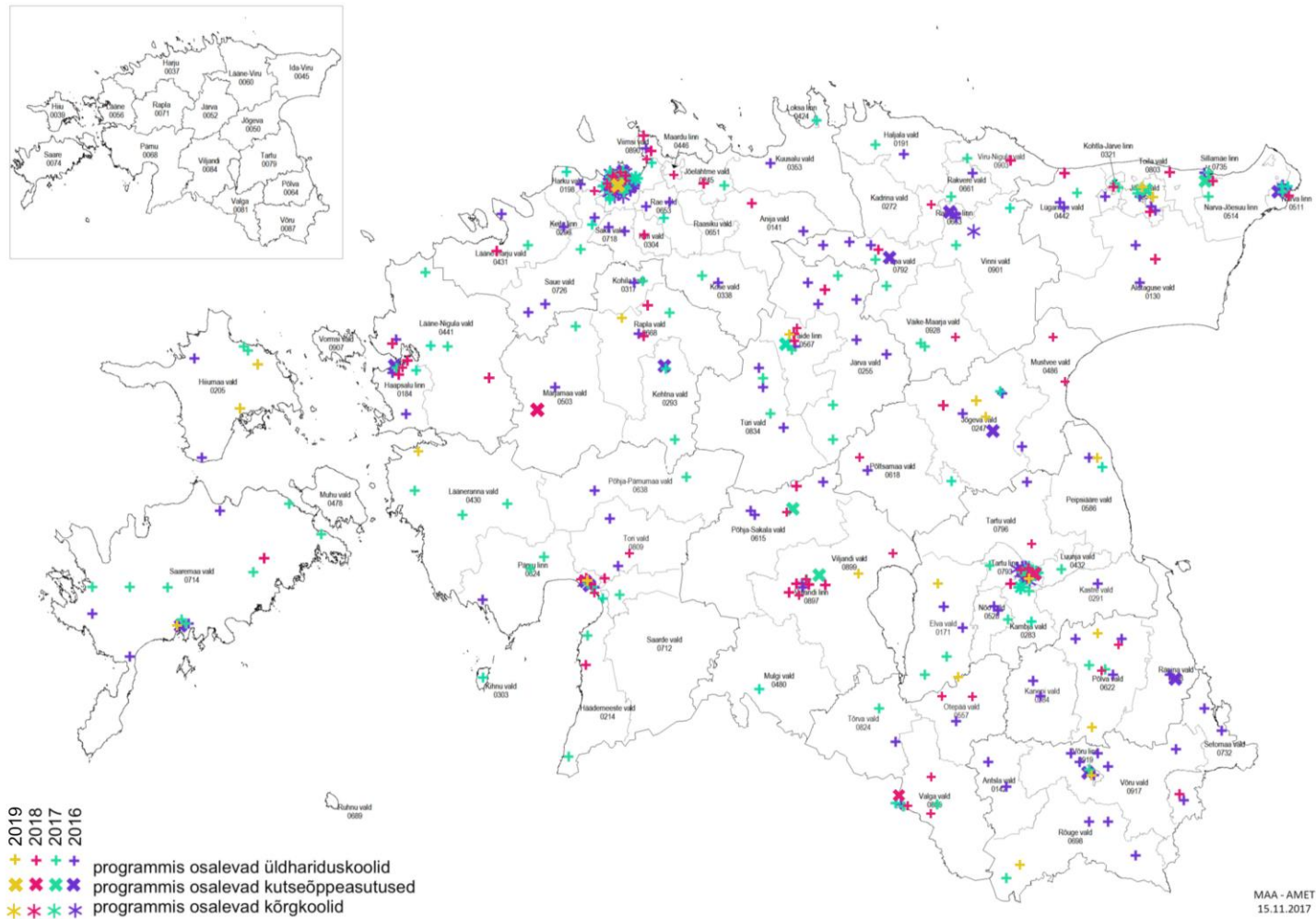
Allikas: autori koostatud

Alljärgnevalt tutvustatakse seiremetoodikat ja tulemusi tegevussuundade kaupa.

** korrigeeritud 2018. aasta II perioodil

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Joonis 2. Ettevõtlusõppe programmis Edu ja Tegu osalevad õppeasutused 31.12.2019 seisuga

Allikas: Maa-amet (kaardi põhi), täiendatud autori poolt

Tegevussuund 2: täienduskoolitused

2019. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 2 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
 - 7.2: Ettevõtlusõppe täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad;
- Tegevussuuna alamindikaator:
 - 7.2 a: Koolitustel osalenud õpetajate arv;
- Täiendavad indikaatorid:
 - Täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad õppeasutuste lõikes;
 - Täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad muude asutuste lõikes;
 - Täienduskoolitusel osalenute tasakaalustatus sugude, vanusegruppide ja regioonide (maakondade) kaupa.

Indikaatori täitmine 31.12.2019 seisuga on koos sihttasemega välja toodud tabelis 4. Pidevalt kogutakse täienduskoolitustel osalenute vahetut tagasisidet ning kaks korda aastas uuritakse vastavate ankeetküsitlustega koolituste pikemaajalist mõju.

Tabel 4. Tegevussuuna 2 indikaatorid 2019. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 2: täienduskoolitused		2016–2018	Sihttase 2016–2018	1.01.19–31.03.19	1.04.19–31.05.19	1.06.19–30.09.19	1.10.19–31.12.19	2019 KOKKU	Sihttase 2019	Sihttase 2019–2020	Sihttase 2016–2020
7.2	Ettevõtlusõppe täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad	2225 (388 ük, 367 kk, 717 kõk)	2000	118 (93 ük, 16 kk, 4 kõk)	101 (82 ük, 13 kk, 3 kõk)	108 (85 ük, 9 kk, 5 kõk)	214 (101 ük, 12 kk, 54 kõk)	541 (361 ük, 50 kk, 68 kõk)	600	1050	3050
7.2 a	Koolitustel osalenud õpetajate arv	779 (272 ük, 164 kk, 343 kõk)	–	54 (45 ük, 7 kk, 2 kõk)	55 (45 ük, 8 kk, 2 kõk)	75 (63 ük, 8 kk, 4 kõk)	82 (45 ük, 7 kk, 30 kõk)	127 (77 ük, 12 kk, 38 kõk)	100	300	

ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool

Allikas: autori koostatud

Toimunud tegevused ja tulemused

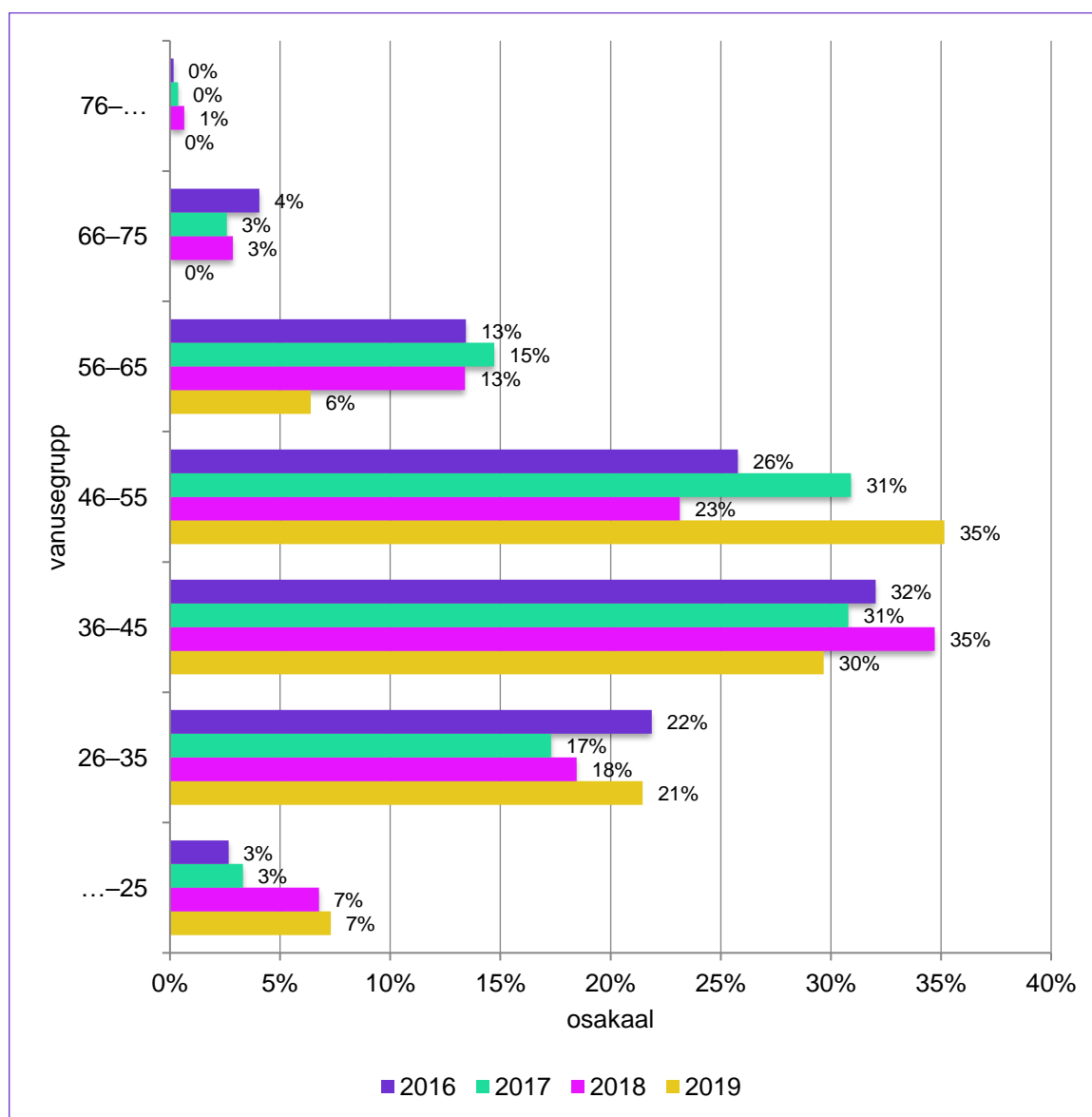
Indikaatorite seis

2019. aastal toimus 24 täienduskoolitust, kus osaleti kokku 541 korda, neist 479 (89%) olid õppeasutuste (361 üldhariduse, 50 kutsekoolide ja 68 kõrgkoolide õpetajate/õppejõudude) ja 62 (11%) muude asutuste spetsialistide osaluskorrad. 66 protsenti osales rohkem kui ühel täienduskoolitusel, kokku osales koolitustel 165 isikut, kellest 127 olid õppeasutuste spetsialistid (sihttase: 100) ja 38 muude asutuste spetsialistid. 2019. aasta koolitused koos osalenute ja lõpetanute arvuga on toodud tabelis 6. Indikaatori sihttase (600) täideti 90 protsendi ulatuses, seejuures ei kulutatud ära kogu planeeritud eelarvet.

2019. aasta II poolaasta (juuni kuni detsember) jooksul toimus 16 täienduskoolitust, kus osaleti kokku 323 korda, osaluskorradest 269 (83%) olid õppeasutuste spetsialistide (187 üldhariduse, 21 kutsekoolide ja 61 kõrgkoolide õpetajate/õppejõudude) ja 54 (17%) muude asutuste (ettevõtted jm) spetsialistide osaluskorrad. Täienduskoolitusel osales 159 erinevat inimest, neist 121 olid õppeasutuste ja 38 muude asutuste spetsialistid. Rohkem kui ühel täienduskoolitusel osalenuid oli 48 protsenti osalenud inimeste arvust.

Ootuspäraselt osales ka 2019. aastal täienduskoolitustel tunduvalt enam naised kui mehed (87% vs. 13%). Enim esinenud vanusegrupid on järgmised: 35 protsenti osalenutest kuulus vanusegruppi 36–45 aastat, vanusegruppi 46–55 aastat kuulus 29 protsenti osalenutest, vanusegruppi 26–35 aastat kuuluvate inimeste osakaal on 20 protsenti. 85 protsenti täienduskoolitustel osalenutest oli vanuses 26 kuni 55 aastat (vt joonis 3), varem on olnud see näitaja 5–9 protsenti madalam, seda eelkõige vanusegruppi 56–65 aastat suurema osakaalu arvelt.

Joonis 3. Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu täienduskoolitustel osalenute vanuseline jaotus

Allikas: autori koostatud

35 protsenti täienduskoolitustel osalenutest on märkinud oma elukohaks Harjumaa (vt tabel 5). Kõik teised Eesti maakonnad olid esindatud tunduvalt väiksema osalenute arvuga. Seejuures peab siiski meeles pidama Eesti üldist rahvastiku jaotust. Võib välja tuua, et Järva-, Jõgeva-, Lääne-, Pärnu-, Saare-, Tartu-, Viljandi- ja Võrumaa olid regionaalset jaotust arvestades täienduskoolitustel ülesindatud, Hiiumaa, Rapla- ja Valgamaa esindatud vastavalt rahvastiku jaotusele ja Harju, Ida-Viru-, Lääne-Viru- ja Põlvamaa alaesindatud. Kõige suurem alaesindatus oli Põlvamaal ja Ida-Virumaal. Suurim ülesindatus oli Jõgevamaal.

Tabel 5. Ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu täienduskoolitustel osalenute regionaalne jaotus (perioodil 1.01–31.12.2019)

Maakond	Osale-nuid	Osa-kaal	Rahva-arv	Osa-kaal	Esindatus	Vanuse-grupis 5–24 aastat	Osa-kaal	Esindatus
Harju	192	35%	576 265	44%	ala	82 593	41%	ala
Hiiu	6	1%	9 348	1%	vastavuses	1 709	1%	vastavuses
Ida-Viru	12	2%	146 506	11%	ala	5 362	3%	ala
Järva	24	4%	30 709	2%	üle	5 556	3%	üle
Jõgeva	32	6%	31 298	2%	üle	6 044	3%	üle
Lääne	16	3%	24 580	2%	üle	3 767	2%	üle
Lääne-Viru	11	2%	59 467	5%	ala	11 423	6%	ala
Pärnu	45	8%	82 997	6%	üle	4 919	2%	üle
Põlva	2	0%	28 218	2%	ala	16 630	8%	ala
Rapla	15	3%	34 148	3%	vastavuses	7 018	3%	vastavuses
Saare	24	4%	33 481	3%	üle	6 327	3%	üle
Tartu	93	17%	145 003	11%	üle	29 578	15%	üle
Valga	10	2%	30 524	2%	vastavuses	4 935	2%	vastavuses
Viljandi	25	5%	47 853	4%	üle	9 424	5%	vastavuses
Võru	34	6%	33 973	3%	üle	7 122	4%	üle

Allikas: autori koostatud

Ettevõtluspädevuste arendamist toetavad süsteemsed omavahel seostatud koolitused

Ettevõtluspädevuste arendamist toetavaid süsteemseid täienduskoolitusi toimus 2019. aastal seitse (vt tabel 6). Viis koolitust olid ühepäevased, kaks kahepäevased. Pädevuste arendamise koolitused toimusid oktoobrist detsembrini. Enesehindamise tööriista rakendamist käsitlev täienduskoolitus lükkus edasi 2020. aasta jaanuarisse. Osadel koolitustel oli kavandatust vähem osalejaid. Lühematel programmidel oli nii neid, kes registreerusid, kuid kohale ei ilmunud ja loobumisest ka ei teatanud, kui ka neid, kes ei saanud osaleda tervislikel või töö- ja tunniplaanide muutustest tingitud põhjustel, kuid andsid mitteosalemisest eelnevalt teada. Üldiselt kiputakse lühematest koolitustest loobuma kergekäelisemalt kui mitmest moodulist koosnevast pikast koolitusest.

Pädevuste arendamise koolituste teemaderingi kuulusid:

- finantsid,
- innovatsioon,
- õpetamismeetodid mentoritele,
- mentorlus,
- loovkirjutamine,
- aktiivõppemeetodid ettevõtlusõppes.

Ettevõtluspädevuste arendamist toetavaid täienduskoolitusi korraldasid Eesti Maaülikool, Estonian Business School, Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool ja Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor. Koolituskalender on välja toodud tabelis 6.

Ettevõtlusõpetajate akadeemia

Ettevõtlusõpetajate akadeemia täienduskoolitusprogramm (tuntud ka kui Ettevõtlusõppe baaskoolitusprogramm) I grupi õppetöö toimus I poolaastal: algas jaanuaris ja lõppes juunis (12.06). Koolitus koosnes kuuest eraldiseisvast koolitusest, sh neli kahepäevast ja kaks ühepäevast koolitust (moodulit). Ettevõtlusõpetajate akadeemiasse võeti suure huvi tõttu

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

vastu planeeritud 20 osaleja asemel 30 põhiprogrammis osalejat. Kõik koolitused toimusid vastavalt plaanitud ajakavale. Iga mooduli lõpus tuli esitada kodutöö ja seda tegid ka need, kes moodulil mingil põhjusel osaleda ei saanud. Seega võime öelda, et koolituse lõpetasid kõik 30 osalejat ja katkestajaid ei olnud. Kõikidel moodulitel osales 21 inimest, seitse vähemalt viies moodulis ja kaks neljas moodulis.

Tänu lisarahastusele alustas augustis baaskoolituse ehk ettevõtlusõpetajate akadeemia II grupp. Osaleb 28 õpetajat üle Eesti. Aasta lõpu seisuga on toimunud viis moodulit kuuest. Viimane, kuues moodul toimub koos baaskoolituse III lennu esimese mooduliga 2020. aasta jaanuari lõpus sTARTUp Day raames. Võimalusel toimusid koolitused ettevõtluse või konkreetse koolitusmooduli teemaga haakuvast keskkonnas.

Täienduskoolitusprogrammi koordineerib SA Innove, kursusi korraldatakse koostöös Tartu Ülikooli ja Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainoriga, koolitajad on pärit eri õppeasutustest.

Tehtud on ettevalmistused venekeelse ettevõtlusõpetajate akadeemia käivitamiseks, kavandatud rühm 25 osalejaga on juba täis ja mitmed registreerusid ootejärjekorda. Venekeelne õppegrupp alustab 2020. aastal, võimalusel suurendatakse osalejate arvu 28 osalejani.

Ettevõtlusõpetaja meistrikläss

Ettevõtlusõpetaja meistrikläss täiendusõppeprogramm avati 25 osalejaga kevadsemestril ja koolitus kestis kuni 2019. aasta novembrini. Koolitus koosnes viiest kahepäevasest ja ühest ühepäevasest eraldiseisvast koolitusest ehk moodulist. Algselt planeeritud viie mooduli asemel toimus kuus moodulit: sissejuhatav moodul, üks moodul suunatuna igale pädevusvaldkonnale (kokku neli moodulit) ja üks moodul parimate praktikate tutvustamiseks ning kokkuvõteteks/hindamiseks. Koolituse lõpus said lõpetanud programmi poolt tänukirjad analoogselt ettevõtlusõpetajate akadeemia koolitusele.

Täienduskoolitus toimus ühise programmina üld-, kutse- ja rakenduskõrgharidusele. Ettevõtlusõpetaja meistrikläss viisid läbi Tallinna Ülikool, Tallinna Tehnikaülikool ja Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor, koordineerimisega toetas Tartu Ülikool.

2019. aasta lõpus avati registreerimine ettevõtlusõpetaja meistrikläss II rühma. Aasta lõpu seisuga oli registreerunud 13 inimest, kuid registreerimine kestab 2020. aasta veebruari lõpuni, seega võib oodata osalejate lisandumist. Mitmed juba registreerunud on eelnevalt läbinud ettevõtlusõpetajate akadeemia ehk baaskoolituse.

Väliskoolitaja seminarid

Väliskoolitaja(te) seminar(id) jäid 2019. aastal ära. Väljakutse on koolitaja reisikulude katmine seoses TÜ reisiteenuste hanke küsimustega. Seminar toimub 31.01.2020 sTARTUp Day raames, seminari viib läbi Laura Dekker.

Muud

Iga koolituse lõpus täidavad koolitatavad koolituse tagasiside küsitlust, kus lisaks üldisele tagasisidele on fookuses järgmised küsimused: „Kas leidsite enda jaoks koolituselt uusi teadmisi, mõtteid või ideid?” ja „Kui jah, siis kas hakkate neid teadmisi, mõtteid või ideid tulevikus rakendama?”. Täienduskoolituste järeluuringu toimub iga semestri lõpus, st kaks korda aastas: järeluuringu tarbeks küsitletakse koolitatuid mitte vahetult pärast koolituse toimumist, vaid 6–9 kuud pärast täienduskoolitusel osalemist. Järeluuringu eesmärk on välja selgitada, millisel määral on koolitusel omandatud teadmised/pädevused/oskused kasutusele võetud, st milline oli täienduskoolituse tegelik mõju.

Vahetu tagasiside ankeet näitas, et läbiviidud täienduskoolitustega jäädid valdavalt rahule. Osalejate ootused koolitustele olid mitmekesised, enim mainiti uusi teadmisi, uusi meetodeid, nõuandeid ja nippe ettevõtlusõppe rakendamiseks, uusi mõtteid ja ideid, uusi oskusi, tagasisidet, kogemuste jagamist jpm. Kokku mainisid vastajad ootusi puudutavas küsimuses 12 erinevat märksõna/teemat. Valdav enamus vastajaid jäi koolitusega täielikult (42%) või üldjoontes (43%) rahule, 10 protsenti vastanutest pigem ja kolm protsenti vastanutest ei jäänud koolitusega rahule. Kõige enam hinnati koolitustes uute teadmiste rakendamist praktiliste tegevuste abil (22% vastanutest), saadud materjale ja ülesandeid (18%), praktilisi näiteid (15%), ettevõtete külastusi (14%), pädevaid koolitajaid (12%), teoreetilisi teadmisi (8%), arutelusid ja kogemuste vahetamist (7%), põnevaid õppemeetodeid (7%) jpm.

Tagasiside ankeedis uuriti ka selle kohta, mida võiks koolitusel edaspidi teisiti teha. Välja toodi 24 märksõna, alates koolituse tempost kuni kodutööde mahuni. Enim sooviti, et materjalid peaksid olema kättesaadavad enne koolitust (9 vastajat), kodutööd oleksid väiksemamahulised või tehtavad kohapeal rühmatööna (8), rohkem tagasisidet, eriti kodutöödele (7). Üheksa protsenti ei osanud aga välja tuua ühtegi muutmist vajavat aspekti ning 29 protsenti jättis küsimusele vastamata. Kõik koolituse aspektid, mida osalejatel hinnata paluti (lektori(te) valik, õppematerjalid, ruum ja tehnika, ajakava, ülesehitus, praktilisus), said viiepallisüsteemis kõrgema keskmise hinde kui 4,20 ja mediaanhinde 5, seega võib järeldada, et koolitused olid üldjoontes väga hästi õnnestunud. 91 protsenti vastanutest sai täienduskoolituselt uusi teadmisi, mida kõik kavatsevad oma töös rakendada asuda. 62 protsenti vastanutest sai koolituselt uusi tööalaseid kontakte. Täienduskoolituste tagasisidega on detailsemalt võimalik tutvuda vastavas kokkuvõttes.

Täienduskoolituste järeluurimine uuris koolituse pikemaajalist mõju: mis on saanud koolitusel loodud uutest kontaktidest ja omandatud teadmistest. Selgus, et 6–9 kuud pärast koolituse toimumist oli 79 protsenti vastanutest juba ettevõtlusõppe programmi täienduskoolitusel saadud kontaktidega koostööd alustanud. Viis protsenti vastas, et nad ei saanud uusi kontakte; 16 protsenti polnud koostööd alustanud, põhjustena toodi valdavalt välja asjaolu, et pole veel leidnud sobilikke teemasid, kontakte ei õnnestunud leida, õppetöö on korraldatud igas koolis omanäoliselt ja see teeb koostöö keerukamaks, mainiti ka aja- ja vajaduse puudumist. Need, kes olid mitmesugust koostööd juba alustanud, tegid seda kõige enam õppe- ja osaliselt ka arendustöö vallas: näiteks on loodud Võrumaa koolide koostöövõrgustik, jagatud üksteisega õppematerjale, planeeritud õppekäike, küsitud ja antud nõuandeid, plaanitud ühist projekti jms. Kõige tihedamini kasutati koolituselt saadud teadmisi õppetöös (nt uute materjalide ja meetodite kasutusele võtmisel, õppekäikude korraldamisel, teematundide korraldamisel külalisõpetajatega, uurimis- ja praktiliste tööde juhendamisel, ettevõtlusõppe käivitamise planeerimisel jmt), mõnevõrra vähem arendustöös (nt täiendati ja uuendati kooli ainekavasid, loodi uus õppemoodul jmt) ja tunduvalt vähem teadustöös (enamik osalenuid olid õpetajad ja teadustööga ei tegele).

Väljakutsed ja lahendused

Huvi ettevõtlusõpetajate akadeemia täienduskoolituse vastu oli oodatust suurem, seega oli vajalik ressursside ringiplaneerimine. Partnerite ja elluviija koostöös leiti 2019. aasta I poolaasta alguses sobilik lahendus: vähendada ettevõtlusõpetaja meistriklassi koolitusprogrammi osalejate arvu, et selle arvelt saaks välja õpetada rohkem uusi õpetajaid ettevõtlusõpetajate akadeemia programmis. Samuti leiti lisarahastus ettevõtlusõpetajate akadeemia ehk baaskoolituse teise rühma avamiseks sügisel, kuna koolituse vastu oli suur nõudlus. Teine rühm täitus kiirelt, osa õpetajaid jäi ootejärjekorda.

Väljakutseks on olnud mahukate programmide aruandlusega seotud sisulised küsimused. Tuleb hoolikalt jälgida koolituste kirjeldusi ja vormistust, et ei tekiks probleeme programmi ülesehitusest arusaamisega. Tegu on eraldiseisvatest koolitustest (moodulitest) koosnevate programmidega, mida ei käsitleta ühe pika koolitusena. Eraldi koolitused moodustavad ühe tervikliku paketi (koolitusprogrammi).

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Järgmiseks, 2020. aastaks on tekkinud vajadusi venekeelse baaskoolituse järele, kuna on tekkimas ettevõtlusõppe alane lõhe eestikeelsete ja venekeelsete koolide õpetajate vahel. Samasugune tagasiside tuli ka vahehindamise raportist. Et koolitus edukalt täituks, peab kindlasti lähenema koolidele koolijuhtide ja haridusosakondade kaudu. 2019. aasta sügisel viidi läbi neli vene õppekeele koolide seminari, et sihtrühma koolituseks ette valmistada. Venekeelse baaskoolituse rühm täitus edukalt ja alustab 2020. aasta veebruaris.

Käimas on mitmest moodulist koosnevad programmid, mis on suures osas mitmepäevased. Osalejad tulevad koolitusele üle Eesti ja neil kaasnevad koolitusel osalemisega üpris suured kulud majutusele ja sõidule, mis tuleb osalistel ise tasuda. Edaspidiseks on eelarvesse planeeritud vahendid osalejate majutuskulude katmiseks.

Täienduskoolituste puhul on varasemalt väljakutseks olnud koolituste sihtrühma, st õpetajate/õppejõudude hõivatus: pakutavate koolituste valik on lai ning asenduste korraldamine koolitustel käimiseks on keeruline. Piirkonnas toimuvate täienduskoolituste puhul on koolituse täituvusega vähem probleeme kui nende koolituste puhul, mis toimuvad õpetajate/õppejõudude elu- ja töökohast kaugemal. 2019. aastal toimuvate koolitusprogrammide puhul on registreeritud õpetajate/õppejõudude õppeasutustest võetud kinnituskirjad, mille alusel on õppeasutus kohustatud kinnitama, et õpetajale/õppejõule on loodud vajalikud tingimused koolitustel kohal käimiseks. Valitud lahendus on end õigustanud, koolituste katkestajaid praktiliselt ei ole. Antud praktikat jätkatakse ka edaspidi.

2018. aastal oli murekohaks ka asjaolu, et mitmed koolitused jäid madala täituvuse tõttu ära või toimusid minimaalse osalejate arvuga. Enamasti oli tegu koolitustega, mis olid varem juba ühe või mitu korda toimunud. Varem toimunud koolituste puhul tuleb kriitiliselt hinnata turunõudlust antud teemade koolituste järele. Lühemate koolituste puhul on koolitusest loobujaid enamasti rohkem kui pikkade koolituste puhul.

Varasemalt on muret teinud asjaolu, et jäetakse koolitusele tulemata ega teatata koolitusest loobumisest, kuigi registreerunutele saadetakse koolituse meeldetuletus palvega mitteosalemisest kindlasti teada anda. Täituvuse paranemisele on alates 2019. aasta algusest kaasa aidanud mitmest eraldiseisvatest, kuid omavahel seotud moodulist koosnev koolitusprogramm, mis motiveerib osalejat kohal käima ja aktiivselt osa võtma. Sellise loogika alusel toimub nii ettevõtlusõpetajate akadeemia kui ka ettevõtlusõpetaja meistriklasi koolitusprogramm. Lahendus on end igati õigustanud.

Estonian Business School on teada andnud, et 2020. aastal pole neil huvi täienduskoolituste korraldamise vastu organisatsioonisiseste käimasolevate muudatuste tõttu.

2020. aasta plaanid

Ettevõtlusõpetajate akadeemia II lõpetab ja III lend alustab 2020. aasta jaanuaris sTARTUp Day'l, koolituse algus ja lõpp viiakse ellu koostöös eelinkubatsiooni töösuunaga. 2020. aasta veebruaris alustab ettevõtlusõpetajate akadeemia venekeelne rühm 25 osalejaga (ühiksa inimest jäi ootejärjekorda). Alustab ettevõtlusõpetaja meistriklasi II lend. Pädevuste arendamist toetavad koolitused toimuvad pigem II poolaastal. Väliskoolitaja seminari viib läbi Laura Dekker 31. jaanuaril 2020 sTARTUp Day raames.

Samuti tuleb alustada ettevõtlusõppe programmi uue perioodi (alates 2021. aastast) tegevuste planeerimisega, sh e-õppe, täiskasvanuhariduse ja karjääriõppe teemadega ehk sihtrühma laiendamisega. Tuleb uurida võimalikku koostööd Töötukassaga: karjääri-nõustamine õpilastele ja täiskasvanutele, lisaks täiskasvanute ettevõtluskoolitus.

Tabel 6. 2019. aasta koolituskalender

Jrk	Täienduskoolituse nimetus	Koolitus-programm	Korraldaja	Osalenute arv (lõpetanute arv)
Jaanuar				
1	Majanduse alused, ettevõtluskeskkond ja ettevõtluspädevus	Ettevõtlusõpetajate akadeemia	SA Innove	31
Veebruar				
1	Ettevõtluse algatamine ja loovus	Ettevõtlusõpetajate akadeemia	TÜ	31
Märts				
1	Ettevõtte alustamine ja turundusplaan. Koostööoskused	Ettevõtlusõpetajate akadeemia	SA Innove	32
2	Ettevõtlusõppe korraldamine koolis	Ettevõtlusõpetaja meistrikläss	Tallinna Ülikool	24 (23)
Aprill				
1	Ettevõtte tegutsemise, juhtimise ja majandusarvestuse. Probleemõppe meetodid	Ettevõtlusõpetajate akadeemia	TÜ	27
2	Enesejuhtimisoskuste arendamine	Ettevõtlusõpetaja meistrikläss	Tallinna Ülikool	26
Mai				
1	Ettevõtlusõppe kavandamine ja meetodika. Refleksioon	Ettevõtlusõpetajate akadeemia	EEK Mainor	27
2	Ettevõtluspädevust toetavate sotsiaalsete oskuste õpetamine koolis	Ettevõtlusõpetaja meistrikläss	EEK Mainor	21
Juuni				
1	Praktilise ettevõtlusõppe tunni läbiviimine	Ettevõtlusõpetajate akadeemia	SA Innove	32
August				
1	Õppijate loovuse ja probleemilahendusoskuste arendamine	Ettevõtlusõpetaja meistrikläss	TalTech	24 (19)
2	STARTER@õpetajad häkaton "Kuidas leida äge idee ja seda mõjusalt esitleda"	Ettevõtlusõpetajate akadeemia	SA Innove	24
September				
1	Majanduse alused, ettevõtluskeskkond ja ettevõtluspädevus	Ettevõtlusõpetajate akadeemia	SA Innove	28
Oktoober				
1	Äriideede elluviimise alampädevuste õpetamine koos enesehindamise ja eneseteadlikkusega	Ettevõtlusõpetaja meistrikläss	TalTech	18 (15)
2	Innovatsioon ettevõtluses	Pädevuste arendamine	EMÜ	19
3	Ettevõtte alustamine ja turundusplaan. Koostööoskused	Ettevõtlusõpetajate akadeemia	SA Innove	26
November				
1	Parimad praktikad ja kokkuvõte	Ettevõtlusõpetaja meistrikläss	EEK Mainor	17
2	Ettevõtte majandusarvestus. Probleemõppe meetodid	Ettevõtlusõpetajate akadeemia	SA Innove	20
3	Finantsmajanduslikud aspektid ettevõtlusainete õpetamisel	Pädevuste arendamine	EMÜ	18

Tabel 6 jätkub

4	Ettevõtlikkust toetavad õpetamismeetodid koolis õpetavale mentorile – kuidas muuta tund õpilastele huvitavaks?	Pädevuste arendamine	TLÜ	18 (15)
5	Mentorluse meistriklass	Pädevuste arendamine	EBS	8
6	Loovkirjutamise töötuba õppejõududele I	Pädevuste arendamine	EEK Mainor	21
7	Loovkirjutamise töötuba õppejõududele II	Pädevuste arendamine	EEK Mainor	15
Detsember				
1	Mõtestatud õppetegevus ja aktiivõppemeetodid ettevõtlusõppes	Pädevuste arendamine	TÜ	12
2	Ettevõtte tegutsemise ja juhtimise. Meeskonnatöökused	Ettevõtlusõpetajate akadeemia	SA Innove	22
			KOKKU:	541/529

Allikas: autori koostatud

Tegevussuund 3: praktiline ettevõtlusõpe

2019. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 3 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
 - 7.3: Koolide arv, kes osalevad nii haridusprogrammis „Ettevõtlik kool” kui ka õpilasfirmade programmides ja viivad läbi ettevõtlusõpet;
- Tegevussuuna alamindikaatorid:
 - 7.3 a: Õppeasutuste arv, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud (üldharidus-, kutseharidus-, rakenduskõrgkoolid) ja õpetatakse süsteemselt ettevõtlust;
 - 7.3 b i: „Ettevõtliku kooli” võrgustikuga liitunud uute koolide arv;
 - 7.3 b ii: IVEKi koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv);
 - 7.3 c i: Õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõppe programmides osalevate uute haridusasutuste arv;
 - 7.3 c ii: JA koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv).
- Täiendavad indikaatorid:
 - „Ettevõtliku kooli” programmis osalenud koolide arvu muutus aastate kaupa;
 - Junior Achievementi programmides osalenud koolide arvu muutus aastate kaupa.

Indikaatorite täitmine 31.12.2019 seisuga on koos sihttasemetega välja toodud tabelis 7.

Tabel 7. Tegevussuuna 3 indikaatorid 2019. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 3: praktiline ettevõtlusõpe	2016–2018	Sihttase 2016–2018	1.01.19–31.03.19	1.04.19–31.05.19	1.06.19–30.09.19	1.10.19–31.12.19	2019 KOKKU	Sihttase 2019	Sihttase 2019–2020	Sihttase 2016–2020
7.3 Koolide arv, kes osalevad nii haridusprogrammis "Ettevõtlik kool" kui ka õpilasfirmade programmides ja viivad läbi ettevõtlusõpet	60 (60 ük)	50	0	9 (9 ük)	6 (6 ük)	4 (3 ük, 1 kk)	19 (18 ük, 1 kk)	15	30	90
7.3 a Õppeasutuste arv, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud (üldharidus-, kutseharidus-, rakenduskõrgkoolid) ja õpetatakse süsteemselt ettevõtlust	20 (3 ük, 9 kk, 8 kõk)	–	0	0	22 (15 ük, 7 kõk)	27 (18 ük, 9 kk)	49 (33 ük, 9 kk, 7 kõk)	30 ük, 10 kk, 4 kõk	60 ük, 20 kk, 8 kõk	–
7.3 b i „Ettevõtliku kooli” võrgustikuga liitunud uute koolide arv	101 (101 ük)	–	0	4 (4 ük)	2 (2 ük)	8 (7 ük, 1 kk)	14 (13 ük, 1 kk)	15	30	–
7.3 b ii IVEKi koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	5887 (3829)	–	380 (325)	311 (89)	121 (75)	417 (192)	1229 (681)	– (1500)	– (3000)	–
7.3 c i Õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõppe programmides osalevate uute haridusasutuste arv	237 (221 ük, 16 kk)	–	0	21 (21 ük, 0 kk)	30 (30 ük)	2 (2 ük)	53 (53 ük)	20	40	–
7.3 c ii JA koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	1044 (842)	–	103 (98)	0 (0)	209 (180)	62 (29)	374 (307)	500 (–)	1000 (–)	–

ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool

Allikas: autori koostatud

Toimunud tegevused ja tulemused

Indikaatorite seis

2019. aastal liitus haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” 13 üldhariduskooli ja üks kutseõppeasutus (sihttase: 15) ja Junior Achievementi ettevõtlusõpet pakkuvate programmidega 53 üldhariduskooli (sihttase: 20). IVEKi koolitustel osales 646 inimest (1088 osaluskorda) (sihttase: 1500 osaluskorda) ja JA koolitustel 307 inimest (374 osaluskorda) (sihttase: 500 osaluskorda). Lisandus 50 ettevõtlusõppe mooduleid rakendavat õppeasutust: 33 üldhariduskooli (sihttase: 30), üheksa kutsekooli (sihttase: 10) ja seitse kõrgkooli (sihttase: 4). Koole, kes rakendavad nii „Ettevõtliku kooli” kui ka mõnda JA programmi, lisandus 19: 18 üldhariduskooli ja üks kutsekool (sihttase: 15).

2019. aasta lõpu seisuga on "Ettevõtliku kooli" haridusprogrammiga Edu ja Tegu programmi kaudu liitunud kokku 115 kooli (2016. a: 37, 2017. a: 36, 2018. a: 28, 2019. a: 14), lisaks oli varasemalt liitunud üheksa kooli. Ühele koolile on omandatud kuld-, neljale hõbe- ja 58 koolile baastase. 61 kooli on läbinud baas-, standard- ja rakenduskoostuse, kuid taset pole veel väljastatud. JA programmidega on Edu ja Tegu programmi jooksul liitunud kokku 290 õppeasutust (2016. a: 91, 2017. a: 84, 2018. a: 62, 2019. a: 53).

Praktiline ettevõtlusõpe

Ettevõtlusõppe ja erinevate ettevõtlikkus -ja ettevõtlusprogrammide rakendamine sünergias

Et võimalikult palju õppeasutusi asuks ettevõtlusõpet rakendama, on tegevussuuna 3 raames tehtud jätkuvalt teavitustööd. Üldhariduse poolelt on 2019. aastal osaletud:

- 11. veebruar: toimus Läänemaa üldhariduskoolide majandus- ja ettevõtlusõpetajate kokkusaamine Haapsalus. Esines Erika Veide, kes tutvustas õpetajatele ettevõtlusõppe ainekavasid ja lõimingute moodulit.
- 14. veebruar: ettevõtlusõpetajate akadeemia täienduskoolitusel tutvustas Erika Veide ettevõtlusõppe ainekavasid ja HITSA Moodle'is asuvaid mooduleid.
- 27. veebruar: SA Innove blogis ja Koolielu lehes ilmus ettevõtlusõppe teemaline artikkel koos linkidega Edu ja Tegu raames loodud materjalidele.
- 27. veebruar: toimus Eesti Majandus- ja Ettevõtlusõpetajate Seltsi aasta koosolek. Elbe Metsatalu tutvustas Edu ja Tegu raames loodud materjale ja mooduleid.
- 12. märts: Katrin Kivisild ja Elbe Metsatalu esinesid Tallinna Polütehnikumi ja Läti õpetajatele, et tutvustada ettevõtlusõppe võimalusi Eestis.
- 7. märts: Katrin Kivisild ja Erika Veide osalesid Tartu linna ja maakonna koolijuhtide ja õpetajate infoseminaril ja tutvustasid üldhariduse õpetajatele ettevõtlusõppe ainekavasid.
- 6. aprill: Katrin Kivisild osales TEDxLasnamäe rahatarkuse seminaril, mis oli suunatud noortele finants-, majandus- ja ettevõtlusteadmiste arendamiseks.
- 15. aprill: Erika Veide osales ettekandega rakendusüksuse poolt kokku kutsutud koolidele mõeldud avatud taotlusvooru poolt rahastatud projektide seminaril Tallinnas.
- 16. aprill: Kädi Alanurm osales Võrumaa koolijuhtide kohtumisel ettekandega, et tutvustada üldhariduse lõimingukavasid.
- 29. aprill: Erika Veide esines Valgamaa koolijuhtidele.
- 30. aprill: Kädi Alanurm esines Jõgevamaa karjääri- ja ettevõtlusõppe koordinaatoritele.

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

- 8. mai: Erika Veide ja Katrin Kivisild tutvustasid Edu ja Tegu võimalusi Tallinna Haridusametis, arutati koostöövõimalusi.
- 23. mai: Erika Veide ja Katrin Kivisild tutvustasid ettevõtlusõppe võimalusi vene õppekeelega koolide direktoritele, õppealajuhatajatele, õpetajatele; seminar toimus vene keeles ja osales 24 kooli üle Eesti. Kindlasti tuleb vene õppekeelega koolide osas teha lisatööd, kuna on tekkinud lõhe vene ja eesti koolide õpetajate vahel ettevõtlusõppe osas, samas on puudu venekeelne õppematerjal.
- 27. mai: Erika Veide ja Elbe Metsatalu viisid läbi ettevõtlusõppe infoseminar-koolituse Läänemaa ja Hiiumaa ettevõtlusõppe õpetajatele: tutvustati mooduleid Moodle'i keskkonnas, õppematerjale, üldhariduse lõimingukavasid ja viidi läbi praktiline töötuba.
- 31. mai: toimus teine kohtumine Tallinna Haridusametiga.
- 25. september: Erika Veide osales Võrumaa koolijuhtide seminaril ja tutvustas ettevõtlusõppe materjale.
- 27. september: Katrin Kivisild tutvustas Viljandimaa Omavalitsuste Liidu juhtkogu koosolekul ettevõtlusõppe vajalikkust.
- Lisaks toimus oktoobris koostöös ettevõtlusõppe programmi väliste partneritega USA koolitajatega koolitus algklasside õpetajatele (25 õpetajat) ja e-kaubanduse konverents koostöös Tarbijakaitseametiga (70 õpilast ja 30 õpetajat).
- Detsembrikuu vältel korraldasid maakondlikud arenduskeskused ja Junior Achievement õpilasfirmade jõululaatasid Tallinnas, Viimsis, Tartus, Pärnus ja Raplas, osales ca 400 õpilasfirmat.

Kutsehariduse osas on osaletud:

- 16. aprill: Katrin Kivisild ja Jane Mägi viisid Luua Metsanduskoolis läbi nõustamise. Osalesid kooli direktor ja juhtõpetajad. Luua Metsanduskoolis rakendatakse ettevõtlusõpet, aga vajadus kaasata ettevõtlusõppesse rohkem ka tavaõpetajaid. Jane Mägi jagas Kuressaare Ametikooli head praktikat.
- 17. aprill: toimus IVEKi strateegia seminar Tartus. Katrin Kivisild suhtles maakondlike arenduskeskustega ja õpetajatega.
- 8. mai: toimus kohtumine Tallinna Haridusametiga (vt ülal).
- 10. mai: toimus SA Innove juhtkonna, Junior Achievementi ja Katrin Kivisilla kohtumine Inge Koch-Polagnoli, Austria 2020 Euroskills korraldaja ja koordinaatoriga. Lepiti kokku, et 2020. aastal osaleb üks Eesti kutsehariduse tiim (2-liikmeline koos juhendajaga) antud võistlusel Austrias Grazi linnas. Võistlus toimub 16.–20.09.2020. Kokkulepe on suur edasimineku kutsehariduse, sh ettevõtlusõppe maine edendamiseks.
- 17. mai: toimus kohtumine Rahandusministeeriumiga (kontaktisik Liisi Kirch). Lepiti kokku, et Liisi Kirch vaatab üle ja täiendab rahateemat nii üldhariduse ainekavades kui ka kutsehariduse moodulites. Liisi Kirchi kaasatakse Edu ja Tegu tegevustesse, et rahateemat paremini programmi tegevustesse lõimida.
- 27. mai: Katrin Kivisild kohtus Eesti Lastevanemate Liidu juhi Aivar Halleriga. Teemaks oli lastevanemate hoolekogude teadlikkuse suurendamine majanduse ja ettevõtlusõppe osas.
- 18. september: kohtumine Tallinna Ülikooliga. Kohtumisel osalesid Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool, SA Innove, IVEK ja JA. Arutlusel oli, kuidas viia majandus- ja ettevõtlusõpet õpetajaharidusse. Lepiti kokku, et Tallinna Ülikooli (kontakt: Mariliis Lint) poolt tehakse edasiarendusi õpetajahariduses.

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

- 3. detsember: kutsekoolide direktorite infoseminar ja uuendatud mooduli "Õpitee ja töö muutuvus keskkonnas" tutvustamine; osales üle 30 inimese.

Lisaks tehti ettevalmistusi Eesti-sisesteks kutsemeistrivõistlusteks: ettevõtlusvõistluse võistlusjuhendi kava on välja töötatud. Oktoobri teises pooles toimusid seminarid koolides, et õpilasi kevadel toimuvateks kutsemeistrivõistlusteks ette valmistada.

Aktiivne koostöö on olemas Tallinna Ülikooliga, kus ELU (Erialasid Lõimiv Uuendus) projektõppeaine raames on käivitunud kolm gruppi. 24 osalejat, mis ühtlasi on maksimaalne osalejate arv, on valinud ettevõtlusõppe aine. Märtsi lõpuks jõuti ideede väljatöötamiseni. Arendatavad ideed on eri valdkondadest, alates iluteenustest kuni nutisõltuvuse vähendamise rakenduseni.

Lisaks uuendati veebruaris SA Innove kodulehte: loodi eraldi ettevõtlusõppe alaleht, mis selgitab ettevõtlusõppe sisu lihtsalt ja loogiliselt ning on välja toodud vajalikud lingid loodud materjalidele. On alanud koostöö Tallinna Haridusametiga, et ettevõtlusõppe hakkaks Tallinna koolides hoogsamalt levima. Samuti kohtuti Äripäeva ja Äripäeva Akadeemiaga, kellel oli huvi võimaliku ettevõtlusõppealase koostöö osas.

Sügissemestril toimus nelja seminariga sari vene õppekeele koolidele, et venekeelset sihtrühma ettevõtlusõpetajate baaskoolituseks (TS2) ette valmistada ja testida nende huvi ettevõtlusõppe teemaga tegelemiseks. Igal seminaril osales ca 20 inimest. Venekeelne täienduskoolituse programm käivitub 2020. aasta veebruaris, 25-liikmeline rühm täitus edukalt.

Samuti on kontakteerunud avatud taotlusvoorst rahastatud koolidega, tegeletud ettevõtlusõppe lõimingu manuaali täiendamisega põhikooli 3. astmele, jagatud infot moodulite ja lõiminguvõimaluste kohta erakoolide infopäeval, osaletud läbiviidavates uuringutes, korraldatud karjääri- ja ettevõtlusõppe mõttetalgud, loodud 1. kooliastmele ettevõtlusalased lõimitud töölehed, viidud läbi ettevõtlusõpet toetavate meetodiliste võtete koolitus.

[Ettevõtlusõppe rakenduspakettide välja töötamine ja elluviimine](#)

Tegevussuund 3 osaleb kuuekuulise ettevõtlusõpetajate akadeemia täienduskoolitusprogrammi läbiviimisel. Koolitusprogrammi töötas välja SA Innove. Koolituse teine rühm alustas sügissemestril. Kõik ettevõtlusõpetajate akadeemia täienduskoolitusel osalejad on lubanud alustada ettevõtlusõppe rakendamist pärast koolitusprogrammi läbimist. Koolidel on palutud jagada sellekohast infot oma kodulehel, kontakteerutakse ka õpetaja ning direktoriga. Alates 2020. aastast on kaalumisel lisaks kontrollida koolide õppekavasid, et olla kindel, et õpe on koolis sisuliselt ja piisavas mahus rakendatud.

On alustatud kokku üle 60 üldharidus- ja kutsekooli ettevõtlusõppe rakendamise alast nõustamist. Samuti ollakse valmis individuaalselt lähenema koolidele, kes otsivad ise võimalusi ettevõtlusõppe juurutamiseks. 2019/2020. õppeaastal alustas ettevõtlusõppe rakendamist 34 üldhariduskooli, üheksa kutsekooli ja seitse kõrgkooli (vt lisa 10), kasutades ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu ainekavasid ja meetodilisi materjale.

Üldhariduse osas on valminud edasiarendatud põhikooli lõimingukskava, mis aitab majandus- ja ettevõtlusõpet lõimida eri ainetesse. Kutsehariduses on valminud karjääri- ja ettevõtlusõppe mooduli edasiarendus, s.o moodul "Õpitee ja töö muutuvus keskkonnas" 2., 3., 4. ja 5. kutsestandardi tasemele. On saadud tagasiside eri taseme ekspertidelt: nii praktiseerivatelt õpetajatelt, Tallinna Ülikooli õppejõududelt kui ka SA Innove kutsehariduse osakonna spetsialistidelt. Moodul avaldatakse Innove kodulehel, peatselt loodetakse saada ka ametlik kinnitus riiklikus õppekavas. Kätesaadavaks jäävad ka ettevõtlusõppe baasmoodul ja spetsialiseerumismoodulid valikainetena.

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Kutsehariduse osas on valminud ettevõtlusõppe digiõpik¹⁷ koos näidisülesannetega. Ettevõtlusõppe digiõpik on suunatud kutsehariduse 4. taseme õppuritele, kuid sobib kasutamiseks ka gümnaasiumiõpilastele. Õpik sisaldab ettevõtlusõppe programmis Edu ja Tegu loodud 20 õppevideot.

Rakenduskõrghariduses on seitsmelt rakenduskõrgkoolilt saadud infot, kuidas on ettevõtlusõppe koolis rakendatud (sh maht, teemad ja kontaktisikud). Rakenduskõrgkoolides on seisukord üldiselt hea: õppe mahud on piisavad, kontaktid koolides on ettevõtlusõppe teemadega kursis ja õpest huvitatud. Samas on vajadus rakenduskõrgkoole senisest rohkem toetada. Samuti osales tegevussuund 3 koos STARTER programmiga ettekandega PRÕM programmi kutsekoolide ja rakenduskõrgkoolide seminaril Pärnus (seminari koordineeris SA Innove, toimus 13.–14. juuni 2019). Rakenduskõrgkoolid võetakse fookusesse 2020. aastal.

Riiklike õppekavade jaoks arendustegevuste välja töötamine

Üldhariduse õppekavade arenduse teemal on küll mitu korda kohtunud, kuid hetkel on tarvis ära oodata Haridus- ja Teadusministeeriumi seisukoht, et antud teemaga saaks edasi minna.

Kutsehariduses on loodud uus moodul "Õpitee ja töö muutuv keskkonnas", mis hakkab kutsehariduse riiklikus õppekavas läbiviidava muudatuse tulemusena asendama vana moodulit "Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused". Juhendmaterjalide struktuur on välja töötatud ning juhendmaterjal valmib 2020. aasta I poolaastal koolitustel osalenud õpetajatelt saadud soovitude raames. Uuendatud moodulit hakatakse kõigi eelduste kohaselt rakendada 2020. aasta sügisest kõigis kutsekoolides, kuna karjääri- ja ettevõtluse moodul kuulub üldõpingute nimekirja. Seejärel saab öelda, et ettevõtlusõpet rakendavad kõik kutsekoolid. Lisaks on võimalik kasutada baas- ja spetsialiseerumismoduleid.

Haridusprogramm „Ettevõtlik kool”

Võrgustiku strateegia välja töötamine

Võrgustiku strateegia seminarid toimusid 17. aprillil, 20. septembril ja 3. detsembril. Lisaks viidi I poolaasta lläbi tagasiside küsitlus. Võrgustiku strateegia on valmis. Aastal 2020 toimuvad jätkutegevused: moodustatud on tööruhm, mis hakkavad tegevuskava ellu viima ja püstitatud eesmärged täitma. Võrgustiku strateegia annab edasise kindla suuna, kuidas võrgustikku arendada ning mida koolid päriselt ootavad.

22. augustil tutvustati Tallinna Haridusametis haridusprogrammi „Ettevõtlik kool”, mille tulemusena toimub 8. oktoobril Viru keskuses baaskoolitus Tallinna koolidele. Tegu on äärmiselt suure sammuga „Ettevõtlik kooli” programmi levikuks Harjumaal.

2019. aastal toimus tegevuskavas planeeritud 45 koolitust, kus osales kokku 646 inimest 1088 korral (sihttase: 1500 osalejat).

Maakondlike koordinaatorite tegevuse toetamine

9.–10. aprillil toimus kahepäevane maakondlike arenduskeskuste koordinaatorite seminar Tallinnas, mida korraldas SA Innove, et anda MAKidele infot, millised on ettevõtlusõppe programmi tegevused, ja MAK koordinaatoreid koolitada. Seminaril olid kaasatud ka STARTER ja Junior Achievement. 19. detsembril toimus "Ettevõtliku kooli" MAK-koordinaatorite aastalõpuseminar (12 osalejat).

¹⁷ <https://www.opiq.ee/Kit/Details/223>

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisaks on tehtud ühiseid tööpäevakuid, näiteks koolidele sisehindamise jaoks raportide kirjutamiseks ja kohtunud väiksemate gruppidega. Toimus ka üks ühele kohtumisi maakonnas koordinaatori juures. Lisaks käivad koordinaatorid teineteisel ka iseseisvalt külas ja suhtlevad aktiivselt sarnaste teemade osas ning õpivad teiste kogemustest.

Uute „Ettevõtliku kooli” koolitajate koolitamine

2019. aasta suvel lahkus töölt "Ettevõtliku kooli" koolitusjuht, seoses sellega on leitud uusi koolitajaid (Reelika Lepik (Järvamaa), Kristel Koddala (Põlvamaa), Hälis Rooste (Ida-Virumaa), Cynne Põldäär (Läänemaa)), kes paiknevad regionaalselt üle Eesti. Hetkel on koolitajaid seitse. Neile toimuvad aeg-ajalt ühised kohtumised kindlustamiseks, et kõik "Ettevõtliku kooli" koolitused on ühtlaselt kõrge tasemega ja antakse edasi ühist sõnumit. Suureks muutuseks on novembri keskel tööle võetud arendusjuht Heidi Uustalu, kelle uue aasta peamiseks ülesandeks on strateegia elluviimine ja strateegia töörühmade tegevuste koordineerimine.

Koolitusmaterjalide ja lapsevanemate tugimaterjalide välja töötamine

Koolitusmaterjalide hange toimus edukalt. Lisaks muudele materjalidele valmis 2019. aasta jooksul lapsevanema tugimaterjali 1. versioon, millega läheb töö 2020. aastal edasi. Hetkel töötavad sellega tegevõpetajad, kes koostavad teistele õpetajatele juhendi, et 1. klassi klassijuhatajad oskaksid alates uuest õppeaastast seda paremini kasutada ja uute 1. klassi õpilaste lapsevanemaid kurssi viia, mis on "Ettevõtlik kool" ja mida see nende jaoks tähendab, kui laps astub ettevõtlikku kooli. 2019. aastal välja töötatud materjal on selleks oluline abivahend.

Haridusfestivali korraldamine ja parimate tunnustamine

Haridusfestival toimub 17. oktoobril Paide Muusika- ja Teatrimajas, osales pea 500 inimest. Tagasiside küsitlus näitas, et festivaliga jääd rahule. Traditsioonikohaselt tunnustati Haridusfestivalil edulugusid, kokku koguti 106 edulugu. Neljas kategoorias sai tunnustuse kolm parimat, st kokku 12 edulugu. Lisaks tunnustati "Ettevõtliku kooli" sisehindamise läbinud kooli. 2019. aasta lõpu seisuga on 124 võrgustikku kuuluva kooli seas 58 baas-, neli hõbe ja üks kuldastemega kool. Antud näitajaga võib igati rahule jääda.

Tagasiside küsitluse läbiviimine

Kõik „Ettevõtliku kooli” haridusprogrammiga liitunud koolid vastasid veebruaris tagasiside küsitlusele, mis andis sisendit strateegia koostamisel, tagasiside tulemusi presenteeriti 17. aprillil IVEKi strateegia seminaril. Tagasiside on analüüsitud ja tehtud järeldused. Rohkem tagasisidet hetkel koguda plaanis ei ole.

Junior Achievementi ettevõtlusõppe programmid

Koolituste ja seminaride korraldamine

2019. aastal toimusid järgmised sündmused:

- 3. jaanuar: 2019 toimus Tallinki laeval Junior Achievementi talvekool, kus osales 60 üldharidus- ja kutsekoolide õpetajat üle Eesti.

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

- 6. aprill: toimus kokkuvõttev seminar-aktus, kuhu olid kutsutud ettevõtlusmuinasjuttude võistluse, Creatloni ja majandusolümpiaadi parimad, kokku 100 õpilast ja nende õpetajad.
- 11. aprill: toimus Eesti minifirmade finaalvõistlus, kus osales 12 minifirmat, kokku 43 õppurit ja ca 15 juhendajat.
- 27. aprill: toimus õpilasfirmade esinemiskoolitus Estonian Business Schoolis. Koolitas Margit Raid ja osales 31 õppurit.
- 8.–9. mai: toimus Eesti Parim Õpilasfirma finaalvõistlus Tallinnas Solarise keskuses ja Kumus. Osales 24 õpilasfirmat, kokku 84 õpilast, lisaks õpetajad, žürii ja külalised, kõik kokku 150 osalist. Parimaks õpilasfirmaks tunnistati Hugo Treffneri Gümnaasiumi õpilasfirma Brand, mis toodab meestele mõeldud juuksehooldusvahendeid, mis on püüdnud läbi ajaloo Eesti õpilasfirmade suurima investorite tähelepanu. Pärast võistlust algasid ettevalmistused Euroopa õpilasfirmade finaalvõistluseks Prantsusmaal Lille'is.
- 28. september: toimus õpilasfirmade inspiratsiooniüritus Tallinnas, osales 70 inimest.
- 11. november: toimus õpilasfirmade liikmete õppepäev Tallinnas koos ettevõtete külalistustega (Hilton, Adcash, SEB Pank, Tallinna Lennujaam), osales 167 õpilast.
- 6. detsember: toimus õpilasfirmade liikmete õppepäev Pärnus koos ettevõtete külalistustega (Estonia Spa, Trimtex, Ruukki, Forwardspace), osales 96 õpilast.

Täienduskoolituste korraldamine õpetajatele

Kokku toimus viis õpilasfirma koolitust (augustis, oktoobris ja detsembris), kaks programmi "7 sammu" koolitust (augustis), kaks programmi "Mina, majandus ja ettevõte" koolitust (augustis ja oktoobris); samuti venekeelne õpilasfirma koolitus Narvas nendele, kes on koolituse läbinud, kuid programmi veel ei rakenda.

Junior Achievementi rahvusvahelise organisatsiooni 100. juubeli puhul toodi Eestisse kahel korral USA Junior Achievementi delegatsioon, kelle abil korraldati eri kooliastmete õpetajatele alates algkoolist kuni gümnaasiumini koolitusi ja seminare.

Õppematerjalide ja õpilasfirmade registreerimisplatvormi arendamine

2019/2020. õppeaastal käivitus keskkond õpetajatele, kus saab registreeruda koolitustele, registreerida klasse jms. Varem selline keskkond puudus.

Septembris valmis juhend programmile Õpiettevõtte opiq.ee platvormil.

Lisaks on alanud õpilasfirma programmi analüüs koostöös Tallinna Ülikooliga (Grete Arro), et teaduslikult uurida kuidas õpilane õpilasfirma programmi jooksul areneb ja õpib, et anda programmile teaduslik põhjendus.

2018/2019. õppeaasta lõpuks registreeriti 402 õpilasfirmat (vt tabel 8), tegu on ajaloo suurima registreeritud õpilasfirmade arvuga Eestis. Võrreldes nelja aasta taguse ajaga on õpilasfirmade arv kasvanud 75% võrra. 31.12.2019 ehk 2019/2020. õppeaasta keskme seisuga oli registreeritud õpilasfirmasid 406, seega oli eelmine rekord juba ületatud. Õppeaasta lõpuks lisandub õpilasfirmasid veelgi.

Programmi Edu ja Tegu toel on jõutud ka kutsekoolidesse, mida võib pidada edulooks. 2018/2019. õ-a lõpu seisuga loodi 65 kutsekoolide õpilasfirmat (16% kõigist antud õppeaasta õpilasfirmadest). 2019. a sügisel lisandub Õpiettevõtte programm täiskasvanud õppijatele, mis pakub kutsehariduse õppuritele veelgi lisavõimalusi.

Tabel 8. Registreeritud õpilasfirmade arv õppeaasta lõpu seisuga alates 2014/2015. õ-a

	31.05.2015	31.05.2016	31.05.2017	31.05.2018	31.05.2019	31.12.2019
Eestis registreeritud õpilasfirmade koguarv	230	298	326	384	402	406

Allikas: autori koostatud

Väljakutsed ja lahendused

Tegevussuunas 3 IVEKi haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” liitumine 2018. aastal veidi pidurdus: 2018. aastal liitus programmiga tunduvalt vähem koole kui kahel varasemal aastal. Seetõttu tegeldakse analüüsiga, et leida aeglustumise sisulised põhjused ja aru saada, kuidas suurendada koolitustel osalemist ja programmiga liitunud koolide arvu. 2019. aastal uuendati IVEKi ja haridusprogrammi „Ettevõtlik kool” strateegia.

Varasematel aastatel oli IVEKil väljakutse, kuidas motiveerida haridusprogrammiga liitunud koole läbima lisaks standardikoolitustele tasemekoolitusi, et jõuda programmi järgmistele tasemetele (baas-, kõrge- või kuldtase), kuid 2018. aastal tõusis märgatavalt nende koolide osakaal, kellele oli võimalik omistati baastase, järelikult liigutakse antud väljakutse ületamiseks õiges suunas. Strateegia arendamine andis tagasisidet koolide vajaduste kohta ning vajalikku sisendit võrgustiku edasiarendamiseks.

Samuti on IVEKi laienemine Tartus, Tallinnas ja Läänemaal olnud komplitseeritud, kuna laienemine maakondades on otseselt seotud maakondlike arenduskeskuste koostöö motivatsiooniga. Praeguseks on Tallinnas vahetunud MAK koordinaator, samuti tehti edusamme koostumisel Tallinna Haridusametiga ja 8. oktoobril toimus esimene baaskoolitus 60 Tallinna õpetajale. Siiski on vajadus leida täiendavat tööjõudu Tallinna koolidega tegelemiseks, selles osas on võimalik partner Tallinna Haridusamet. Läänemaal on samuti toimunud MAK koordinaatori vahetus, püütakse leida koostöökohti. MAK koordinaatorite tasemed on erinevad, neid tuleb toetada ja koolitada.

JA eesmärk on jätkuvalt suurendada nende koolide arvu, kus tegutseb JA programmi koolituse läbinud õpetaja ning on tekkinud ka õpilas- või minifirma. See tähendab, et nende koolide osakaal, kus tegutseb JA koolituse läbinud õpetaja, aga ei ole tekkinud õpilas- või minifirmat, peaks olema võimalikult väike. Selleks tuleb pakkuda koolituse läbinud õpetajatele professionaalset tuge ja nõustamist programmiga alustamiseks, hoida õpetajatega kontakti ja neid innustada. Niinimetatud probleemsed koolid on kaardistatud: tihti on mure seisnenud selles, et koolituse läbinud õpetaja on koolist lahkunud, seega tuleb koolitada uusi õpetajaid. Piirkondades olevad kogenud õpetajad on kaardistatud – kogenud õpetajad saavad uusi õpetajaid regioonis toetada. Koolipere koolitust pole alustatud, kuna IVEK juba koolitab kogu koolimeeskonda, tahetakse pigem vältida dubleerimist ja asjatut konkureerimist.

Samuti on JA puhul täheldatud, et kuigi registreeritud õpilasfirmade arv on iga-aastaselt kasvutrendis, on õpilasfirmade seas uuenduslikke ja innovaatilisi tooteid ja teenuseid pigem vähe. On vaja leida uusi meetodeid, et toetada innovatsiooni õpilasfirmades.

JA väljakutse perioodil 2016–2018 oli kutsehariduse õppurite sobiliku, st ilma vanusepiiranguteta programmi puudumine, mis kaasajastatud Õpiettevõtte programmiga on nüüdseks ületatud. Õpiettevõtte programm on valmis rakendamiseks alates 2019. aasta sügissemestrist.

Tegevussuuna 3 töörühmas toimus 2019. aastal muutusi koosseisus, tegeldi uute liikmete otsimisega, et töörühm saaks normaalselt funktsioneerida. 2020. aastal on lisandumas töörühma liige üldhariduskoolist ja rakenduskõrgkoolist, lisaks on Erika Veide töökoormust tõstetud.

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Väljakutseteks on olnud veel koolijuhtide vähene tugi ettevõtlusõppele, MAK koordinaatorite ja õpetajate motivatsiooni tõstmine, õpetajate ebapiisav ettevalmistus õppe läbiviimiseks ja õppe kvaliteedi tõstmine, arusaam ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe olulisusest ning jätkusuutlikkuse tagamine. Et väljakutsed ületada, alustati juba 2018. aastal kohtumisi koolijuhtidega, et nad mõistaksid ettevõtlusõppe olulisust (kohtumistel on kaasatud ka JA ja IVEK), on käivitatud regulaarsed karjääri- ja ettevõtlusõpetajate võrgustiku kohtumised, et õpetajate motivatsiooni üleval hoida, toimuvad (täiendus)koolitused nii tegevussuunas 2 kui ka IVEKi ja JA poolt, et õpetajate teadmisi täiendada ning õppe kvaliteeti tõsta.

2019. aastal tekkis huvi venekeelsete täienduskoolituste vastu, mida seni on pakutud programmi Edu ja Tegu poolt pigem väga väikses mahus. Eelnevalt on juba olemas IVEKi ja JA programmid vene keeles, kuid ettevõtlusõppe programmi täienduskoolitusi vene keeles praktiliselt ei olnud. Samuti oli puudu venekeelsest teavitusest. 2019 aasta II pooles toimus neljaosaline on igakuine seminaride sari vene õppekeelega koolidele, et neid planeeritavaks venekeelseks ettevõtlusõppe baaskoolituseks ette valmistada. Koolitus algab 2020. aasta veebruaris, koolituse kohad on täis registreeritud.

Vajalik on üldhariduse õppekava arenduse osas ühtne seisukoht Haridus- ja Teadusministeeriumi üldhariduse osakonnalt selle kohta, kuidas karjääri- ja ettevõtlusõpet üldhariduses käsitleda on kavas. Ettevõtlusõppe programmi ja karjääriõppe töörühma poolt on antud sisend. Oodatakse asjaolude selgimist, et seejärel koostööd jätkata.

Plaanid 2019. aastaks

SA Innove plaanib 2020. aastal mitut suuremat tegevust:

- Uuendatud kutsehariduse mooduli “Õpitee ja töö muutavas keskkonnas” **koolitussarja** läbiviimine kevadel ja sügisel 2020. Esimesed sisulised koolitused algavad 13.02–14.02.2020. Plaanis on nõustamisteenused ja tugi kõikidele kutsekoolidele uue mooduli rakendamisel. Uue mooduli kutsehariduse riiklikes õppekavades jõustumisega saame öelda, et meie poolt välja töötatud lõimitud karjääri ja ettevõtluse teemadega moodulit rakendavad kõik kutsekoolid üle eesti ehk kõik kutsekoolid rakendavad ettevõtlusõpet.
- Uue mooduli juurde valmib koolitusperioodi vältel **juhendmaterjal**, mis tugineb koolitustelt saadud õpetajate tagasisidest, vajadustest ja soovidest. Juhendmaterjal on valmis 2020/2021. õppeaasta alguseks, st septembriks.
- Eesti esimene **ettevõtlusvõistlus kutsekoolide õppuritele**. Ettevõtlusvõistlus toimub Eesti kutsemeistrivõistluste raames ning koostöös Junior Achievement Eesti õpilasfirmade laada ajal 8.02–9.02.2020 Rocca Al Mare ostukeskuses. Eesti parim meeskond läheb Eestit esindama Euroskills 2020 võistlusele, mis toimub 16.–20.09.2020 Austrias. Kevadel ja suvel toimub õpilaste ettevalmistamine Euroskills 2020 võistluseks. Ettevõtlusvõistluse läbiviimine Eestis ja osalemine Euroskills võistlusel avardab meie kutsekoolide ja kutseõppurite ettevõtlusalaseid teadmisi ning propageerib otseselt ettevõtlushariduse olulisust kutsekoolides.
- Üldhariduses jätkatakse ainekavadesse **ettevõtlusõppe lõimimiste uuendamistega**. Töötatakse välja ja pakutakse üldhariduskoolidele ettevõtluse lõimise näidiskavasid ja juhendmaterjali, mida koolid saavad võtta eeskujuks ja rakendada näidis ainekavade järgi ettevõtlusõpet erinevates ainetundides. Riiklikul tasandil on Innove nõus üldhariduse õppekavade edasisel arengul võtma enda kanda

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

sisulised tegevused, mis aitavad kõikidel üldhariduskoolidel jõuda ettevõtlusõppe rakendamiseni.

- Rakenduskõrgkoolides viiakse läbi paljudel erialadel ettevõtlusõpet ning Innove alustab kõikide rakenduskõrgkoolidega koostöös **seminaride sarjaga**. Seminare on kokku planeeritud neli ja seminarid toetavad ettevõtlusõppe arendamist ja rakendamist nendes koolides.
- Koostöös Linnade ja Valdade Liiduga viiakse kevadel läbi **üle-eestiline seminar** omavalitsuste ja valdade haridusnõunikele, et kaasata neid kohalikul tasemel eest vedama ettevõtlushariduse arengut kohalike omavalitsuste kaudu.
- Jätkatakse koostööd Tallinna Ülikooliga **õpetajahariduse** teemadel ning koostöös arendatakse TLÜ õpetajahariduse õppekavasid.

2020. aastal on **IVEK**il plaanis:

- programmiga liitub vähemalt 15 uut kooli, võimalusel vähemalt 16 uut kooli, et täita 2019–2020. aasta koondsihttase 30 uut liitunud kooli;
- edulugude konkursi läbiviimine ja koolide tunnustamine;
- Haridusfestivali korraldamine, mis 2020. aastal koostöös tegevussuunaga on 2-päevane, väga sisutihe ja huvitav;
- 2019. aastal valminud strateegia elluviimine, mida juhib 2019. aasta lõpust tööle võetud Heidi Uustalu. Selleks on moodustatud viis töörühma, kellel on konkreetset plaanid ning igal töörühmal juhid olemas. Esimene kohtumine nendega toimub 11. veebruaril;
- 2019. aastal valminud õpetajatele jagamiseks mõeldud lapsevanema juhendmaterjali edasiarendamine ja juhend õpetajatele selle kasutamiseks. Sügisest saavad 1. klassi klassijuhatajad neid oma lapsevanematele jagada ja tutvustada;
- jätkub MAK-koordinaatorite omavaheline koostöö, kohtumine ja nende koolitamine, et nad oleksid jätkuvalt motiveeritud oma maakonna koole toetama ning kompetentsed neid nõustama.

2020. aastal on **Junior Achievement**il plaanis:

- tugevam töö kutsekoolidega, eelkõige Õpiettevõtte programmi ja sisekoolituste osas;
- algklasside programmi sisuline arendamine;
- kompetentside kaardistamine õpilasfirma programmis ja uuendatud juhendi väljaandmine;
- õpetajate metoodilised ja täiendkoolitused;
- õpetajate suvekool ja talvekool;
- õpilaste õppepäevad ja võistlused,
- nooremmentorite koolitused.

Tegevussuund 4: eelinkubatsioon

2019. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 4 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
 - 7.4 Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooni teenust kasutanud meeskondade arv (summaarselt)
- Tegevussuuna alamindikaatorid:
 - 7.1 a i Programmi lõpetanud õppurite arv
 - 7.4 a ii Programmi lõpetanud õppurite koolide arv
 - 7.4 a iii Osalenud meeskondade arv (sh formaalõppe meeskonnad)
 - 7.4 a iv Programmis osalenud õppurite arv
- Täiendavad indikaatorid:
 - Eelinkubatsiooni programmide üritustel osalenute arv.

Indikaatorite täitmine 31.12.2019 seisuga on koos sihttasemetega välja toodud tabelis 9. Nagu ka tegevussuunas 2 (täienduskoolitused), on eelinkubatsiooni tulemuslikkuse hindamiseks välja töötatud eelinkubatsiooni vahetu tagasiside ankeet, mida täidavad osalejad vastavalt eelistusele kas paberil või elektrooniliselt eelinkubatsiooni programmi lõpus. Iga semestri programmi lõpetanud tudengitiimide juhtidele saadetakse 6–9 kuu järel pärast programmi lõppu küsitlusankeet, et välja selgitada programmis osalemise pikemaajaline mõju. Samuti on kasutusel lühiankeet, et uurida võimalikke programmist lahkumise/väljalangemise põhjuseid.

Tabel 9. Tegevussuuna 4 indikaatorid 2019. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 4: eelinkubatsioon	2016– 2018	Sihttase 2016– 2018	1.01.19– 31.03.19	1.04.19– 31.05.19	1.06.19– 30.09.19	1.10.19– 31.12.19	2019 KOKKU	Siht- tase 2019	Sihttase 2019– 2020	Sihttase 2016– 2020
7.4 Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooni teenust kasutanud meeskondade arv (summaarselt)	403	385	–	47	–	86 (sh 22 kv)	113 (sh 37 kv)	108 (sh 35 kv ¹⁸)	215 (sh 70 kv)	600
7.4 a i Programmi lõpetanud õppurite arv	1420	–	–	173	–	332	505	420	840	–
7.4 a ii Programmi lõpetanud õppurite koolide arv	43 (20 ük, 8 kk, 15 kõk)	–	–	19 (6 ük, 5 kk, 9 kõk)	–	21 (10 ük, 3 kk, 8 kõk)	35 (15 ük, 8 kk, 12 kõk)	32	40	–
7.4 a iii Osalenud meeskondade arv (sh formaalõppe meeskonnad)	403	–	–	86	–	117	203	158	315 (sh 55 fö)	–
7.4 a iv Programmis osalenud õppurite arv	–	–	–	629	–	662	1291	–	1600	–

Allikas: autori koostatud

Toimunud tegevused ja tulemused perioodil 1.10–31.12.2019

Indikaatorite seis

¹⁸ lv – koolidevaheline meeskond

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

2019. aastal lõpetas STARTER programmi 133 tiimi (kevadel 47 tiimi, sügisel 86 tiimi), s.o 505 õppurit (kevadel 173 ja sügisel 332 õppurit, vt tabelid 10 ja 11). Kokku osales programmis kevadel 86 tiimi ja sügisel 117 tiimi, seega kokku 86 tiimi (sh formaalõppe meeskonnad), s.o 1291 õppurit 35 õppeasutusest (15 üldhariduskoolist, 8 kutsekoolist ja 12 kõrgkoolist). Eelinkubatsiooni programmi üritustel osaleti kokku 5574 korral (kevadel: 2291, sügisel: 3283).

Tabel 10. Eelinkubatsiooni programmis osalemise statistika

	Sisenes, tiimide arv	Lõpetas, tiimide arv	Lõpetanud tiimide määr, %	sh koolide- vahelised	sh haridus- tasemete- vahelised	Lõpetanud õppurite arv	Lõpetanud ja kasusaanud õppurite koolide arv	Lõpetanud ja kasusaanud tiimide arv	sh formaal- õpe	Osalet
Kevad	61	47	77	15	4	173	19	86	12	629
sh STARTERlab	12	10	83	5	4	10	12	26	9	
sh STARTERTallinn	44	33	75	10	0	128	7	56	3	
sh STARTERhaapsalu	5	4	80	0	0	35	1	4	0	
Sügis	98	86	88	22	1	332	21	117	10	662
sh STARTERTartu	19	17	89	0	0	56	9	24	1	
sh STARTERTallinn	53	44	83	22	1	157	10	67	9	
sh STARTERPärnu	12	12	100	0	0	72	3	12	0	
sh STARTERkohtla-järve	5	4	80	0	0	15	2	5	0	
sh STARTERNarva	9	9	100	0	0	32	2	9	0	
KOKKU	159	133	84	37	5	505	35	203	22	1291

Allikas: autori koostatud

Tabel 11. Eelinkubatsiooni programmis osalenud õppeasutuste kaupa

Õppeasutus	Lõpetanute arv		
	Kevad	Sügis	KOKKU
Põhiprogramm			
Tartu Ülikool	24	145	169
Tallinna Tehnikaülikool	70	94	164
Tallinna Ülikool	59	25	84
Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	3	29	32
Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool		8	8
<i>Välisülikool ja ettevõtjad</i>	3	5	8
Abja Gümnaasium		8	8
Tallinna Tehnikakõrgkool		4	4
Estonian Business School	1	3	4
Tallinna Linnamäe Vene Lütseum		4	4
Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	3		3
Tartu Tamme Gümnaasium	3		3
Tartu Kutsehariduskeskus	2		2
Kohtla-Järve Gümnaasium		2	2
Narva Soldino Gümnaasium		2	2
Eesti Kunstiakadeemia	1		1
Euroakadeemia		1	1
Sisekaitseakadeemia		1	1
Tartu Tervishoiu Kõrgkool	1		1
Tartu Annelinna Gümnaasium	1		1
Kadrina Keskkool	1		1
Võru Gümnaasium	1		1
Põltsamaa Ühisgümnaasium		1	1
KOKKU	173	332	505
Töötoad			
Kehtna Kutsehariduskeskus	92		92
Pärnumaa Kutsehariduskeskus	70		70
Tallinna Tervishoiukõrgkool		60	60
Tartu Kutsehariduskeskus	56		56
Räpina Aianduskool		49	49
Võru Gümnaasium		46	46
Võrumaa Kutsehariduskeskus		35	35
Kuressaare Ametikool	35		35
Rakvere Ametikool	34		34
Pärnu Rääma Põhikool		20	20
Hiumaa Gümnaasium		16	16
Saaremaa Ühisgümnaasium	13		13
Pärnu Kuninga Tänav Põhikool		12	12
Kuressaare Vanalinna Kool	12		12
Jõõpre Kool		4	4
KOKKU	312	242	554

Allikas: autori koostatud

Üle-eestilise eelinkubatsiooniprogrammi STARTER rakendamine juhtkeskustes

STARTER programmid on perioodil 1. oktoober kuni 31. detsember rakendunud plaanipäraselt, kõik planeeritud üritused on läbi viidud. 2019. aasta sügissemestril toimusid STARTER programmid Tallinnas, Tartus, Pärnus, Kohtla-Järvel ja Narvas. Kokku sisenes STARTER programmidesse 98 meeskonda, programmi lõpetas 86 meeskonda, kellest 22 olid koolidevahelised meeskonnad ja üks haridustasemetevaheline meeskond. Täiendavalt osales STARTER programmis kasusaajatena 31 meeskonda, sh 10 õppetöö meeskonda.

Perioodil on läbi viidud kolm STARTER töötuba Eesti erinevates regioonides ja koolides: Rápina Aianduskoolis, Pärnu Ráama Põhikoolis (lisaks osales töötoas õpilasi Jõõpre koolist ja Pärnu Kuninga Tänavä Põhikoolist) ning Hiiumää Gümnaasiumis. Kokku toimus sügissemestril kuus töötuba, kus osales kokku 242 õpilast.

Sügissemestril on osalenud STARTER programmis õppureid 13 koolist ja lisaks STARTER töötubades õppureid täiendavalt kaheksast koolist, s.o kokku 21 erinevast õppeasutusest.

STARTERtallinna programmi sisenes sügissemestril 53 meeskonda ja lõpetas 44 meeskonda (kokku 157 lõpetajat). Meeskonnad jagunevad koolide järgnevalt: TalTech – 25, TLÜ – 11, EEK Mainor – 4, EKA – 3, EBS – 1. Programmis osalesid õppurid järgmistest koolidest: Tallinna Tehnikaülikool, Tallinna Ülikool, EEK Mainor, Tartu Ülikool, Estonian Business School, Tallinna Linnamäe Vene Lütseum, Tallinna Tehnikakõrgkool, Euroakadeemia, Sisekaitseakadeemia, Põltsamaa Ühisgümnaasium, erinevad välisülikoolid (vahetusüliõpilased).

Lisaks sai programmist kasu täiendavad 23 meeskonda, kes osalesid erinevatel koolitustel ja üritustel (sh õppetöö ja Loomehäki meeskonnad).

IV perioodil toimusid järgmised koolitusprogrammi töötoad ja üritused:

- 7.10.2019: Feedback session I
- 14.10.2019: töötuba „How to use design thinking?“
- 24.10.2019: mentorüritus „Startup Speed Dating Night“
- 28.10.2019: töötuba “The basics of marketing and sales”
- 4.11.2019: töötuba “What should you know about finances and taxes”
- 11.11.2019: Feedback session II
- 18.11.2019: töötuba “How to pitch your idea?”
- 25.11.2019: lõppvõistluse eelvoor I
- 26.11.2019: lõppvõistluse eelvoor II
- 1.12.2019: STARTERtallinn Demo Day @Robotex

STARTERtallinn võitjad on:

- Grand Prix: meeskond Adzillah
- Inspiratsiooniahind: meeskond Newhorizons
- Inspiratsiooniahind: meeskond Binfree

Lisaks jagati hulgaliselt eriauhindu erinevatelt koostööpartneritelt ja toetajatelt.

STARTERkohtla-järve programmi lõpetas neli meeskonda (kokku 15 osalejat). Programmis osalesid õppurid Tallinna Tehnikaülikoolist ja Kohtla-Järve Gümnaasiumist. Programmis oli lisaks üks kasusaaja meeskond, kes osales erinevatel koolitustel. STARTERkohtla-järve programm viidi läbi koostöös STARTERNarva ja STARTERtallinn programmiga.

Perioodil toimusid järgmised koolitusprogrammi töötoad ja üritused:

- 11.10.2019: töötuba „Disaini- ja tootearendus“
- 24.10.2019: mentorüritus „Startup Speed Dating Night“ (STARTERtallinn üritus)
- 1.11.2019: töötuba „Turundus, müük ja finantsid“

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

- 8.11.2019: esitlusoskuste töötuba „Kuidas oma ideed hästi ja mõjusalt esitleda?“ (koostöös STARTERnarva programmiga)
- 15.11.2019: mentorite tagasiside paneel. Vahehindamine (koostöös STARTERnarva programmiga)
- 25.–26.11.2019: lõppvõistluse eelvoor

STARTERtartu programmi sisenes sügissemestril 19 meeskonda ja lõpetas 17 meeskonda (kokku 56 lõpetajat). Kõik meeskonnad olid Tartu Ülikooli meeskonnad, kõik osalejad olid Tartu Ülikoolist.

Lisaks sai programmist kasu täiendavad 7 meeskonda, kes osalesid erinevatel koolitustel ja üritustel.

Perioodil toimusid järgmised koolitusprogrammi töötoad ja üritused:

- 03.10.2019: töötuba „Ärimudeli arendus“
- 10.10.2019: töötuba „Liftikõne ABC“
- 24.10.2019: mentorite tagasiside „Karuseell“
- 07.11.2019: töötuba „Tootearendus“
- 21.11.2019: töötuba „Turundus“
- 28.11.2019: töötuba „Tulumudel ja juriidilised küsimused“
- 05.12.2019: töötuba „Liftikõne“
- 12.12.2019: äriideede võistluse Kaleidoskoop eelvoor
- 29.01.2020: Kaleidoskoop finaali sTARTUp Day'i

Finaali pääsesid järgmised tiimid:

- CommuniCare (STARTERtartu tiim)
- DLC (Tartu Ülikool)
- LunchToGo (STARTERnarva tiim)
- Münt (õpilasfirma)
- RDV (STARTERtartu tiim)
- Ropotty (STARTERtartu tiim)
- SafeCharge (STARTERpärnumaa tiim)
- Spectra&Mass (Tartu Ülikool)
- Vapour Therapy (STARTERtartu tiim)
- VOOK (STARTERnarva tiim)

STARTERpärnumaa programmi sisenes 12 meeskonda, kõik meeskonnad lõpetasid (kokku 72 õppurit) ja kõik olid Tartu Ülikooli meeskonnad. STARTERpärnumaa programmil on tihe koostöö TÜ Pärnu Kolledži ettevõtlusõppe osakonnaga. Programmi oli lülitatud "Ettevõtluse ja projektijuhtimise" ja "Turismi- ja hotelliettevõtluse" erialade päevase õppe üliõpilased aine "Ettevõtluse baaskursus" raames. Lisaks TÜ Pärnu Kolledži tudengitele osales õppureid Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolist ning Abja Gümnaasiumist.

Perioodil toimusid järgmised koolitusprogrammi töötoad ja üritused:

- 2.10.2019: töötuba „Ärimudeli arendus“
- 16.10.2019: töötuba „Liftikõne ABC“
- 23.10.2019: mentorite tagasiside ja meeskondade vahehindamine
- 6.11.2019: töötuba „Toote- ja teenusearendus“
- 20.11.2019: töötuba „Turundus ja müük“
- 4.12.2019: töötuba „Liftikõne“
- 11.12.2019: äriideede võistluse Kaleidoskoop eelvoor
- 29.01.2020: Kaleidoskoop finaali sTARTUp Day'i

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

STARTERNarva programmi sisenes sügissemestril üheksa meeskonda, kõik meeskonnad lõpetasid (32 osalejat) ja kõik olid Tartu Ülikooli meeskonnad. Programmis osalesid õppurid Tartu Ülikoolist ja Narva Soldino Gümnaasiumist.

Perioodil toimusid järgmised koolitusprogrammi töötoad ja üritused:

- 18.10.2019: töötuba „Disaini ja toote/teenusearendus“
- 1.11.2019: töötuba „Finantsid. Turundus ja müük“
- 08.11.2019: esitlusoskuste töötuba „Kuidas oma ideed hästi ja mõjusalt esitleda?“ (koostöös STARTERkohtlajärve programmiga)
- 15.11.2019: mentorite tagasiside paneel. Vahehindamine (koostöös STARTERkohtlajärve programmiga)
- 12.12.2019: äriideede võistluse Kaleidoskoop eelvoor Tartus (koostöös STARTERTartu programmiga)
- 29.01.2020: Kaleidoskoop finaali sTARTUp Day'i

Väliseksperide kaasamine

STARTERTallinna programmi on perioodil kaasatud järgmised väliseksperdid:

- Koolituste/töötubade läbiviijad
 - Töötuba „Design thinking“: Helen Kokk
 - Töötuba „Marketing & Sales“: Kristjan Raude
 - Töötuba „Legal and Finances“: DeLoitte, Hedman Partners ja Avokaado esindajad
 - Töötuba „Pitching“: Mayri Tiido
 - Teiste programmi töötubade läbiviijateks olid ülikoolide esindajad
- Mentorüritusel (Startup Speed Dating Night) oli kaasatud 43 mentorit erinevatelt elualadelt. Kokku osales networking üritusel 163 inimest. Inspiratsiooni jagasid Aune Aunapuu, Yaga Marketplace & E-shop platvormi asutaja ning Sandra Silver, STARTERTallinn alumni ja Ohhsanugis asutaja.
- Võistluste eelvoorudes olid žüriisse kutsutud: Katre Purga (Proekspert AS), Ethel Voites (GoWorkABit), Simon Renno (Creditinfo Eesti AS), Marek Mühlberg (Nordmill Ventures), Veiko Karu (TalTech, EIT Raw Materials).
- Finaali žüriis olid: Krista Kink (Tallinna Ettevõtlusamet), Martin Goroško (Tehnopool Startup Inkubaator), Piret-Klea Velleste (Fundwise), Anette Ustal (SEB Bank Innovatsioonikeskus), Katrina Jõks (Tallinn Loomeinkubaator), Heiti Mering (Tieto Estonia), Sten-Kristjan Saluveer (StoryTek), Kaisa Hansen (TalTech Mektory), Pilleriine Alter (Avokaado), Eneli Perolainen (Deloitte Eesti), Eva Leemet (Loov Eesti), Erki Ani (CleanTech ForEst), Vattan PS (Founderly), Maarika Truu (Startup Estonia).

STARTERTartu programmi kaasati perioodil järgmisi eksperte:

- Koolituste/töötubade läbiviijad
 - Töötuba „Liftikõne ABC“: Harald Iepisk (Victory Trainings OÜ)
 - Töötuba „Tootearendus“: Markko Karu (OÜ Tangomango)
 - Töötuba „Turundus“: Mattias Liivak (Fortumo turunduse ja avalike suhete juht)
 - Töötuba „Tulumudel ja juriidilised küsimused“: Kristina Viznovitš on advokaat asutuses LMP, Triin Kask on Nevercode OÜ juhatuse liige
 - töötuba „Liftikõne“: Gleb Maltsev (Stoneful OÜ)
 - Teiste programmi töötubade läbiviijateks olid ülikoolide esindajad.
- Mentorüritusel (Mentorite Karusell) oli kaasatud 14 mentorit erinevatelt elualadelt:
 - Harri Tallinn (Ajujaht)

- Taavi Tamm (STARTER@Pärnu)
 - Kadri Haljas (Triumpf Health)
 - Chris Thompson (Neuroactive AI)
 - Vaido Mikheim (Tartu Teaduspark)
 - Kristina Viznovitš (LMP)
 - Sven Illing (sSTARTUp Day)
 - Evgenia Trofimova (Introwise)
 - Alo Peets (University of Tartu)
 - Indrek Tulp (Selfdiagnostics)
 - Rimante Valancauskaite (Nevercode, STARTERalumni)
 - Helen Kalberg (Tartu City Governement)
 - Mari-Liis Kärsten (Nortal)
 - Ants-Oskar Mäesalu (TRIT)
- Võistluste eelvoorudes olid žüriisse kutsutud: Aivar Pere (TÜ EIK ettevõtluse nõustaja), Taavi Tamm (STARTERPärnu programmijuht), Ants-Oskar Mäesalu (TRIT), Liis Järvamägi (sSTARTUp Day, STARTER alumni), Joosep Sild (SmartVent kaasasutaja).

STARTERNarva programmi olid kaasatud järgmised välisekspertid:

- Koolituste/töötubade läbiviijad:
 - “Finantsid. Turunduse ja müügi töötuba”: Mari Suviste (DMKM OÜ)
- Mentorürituse mentorid olid Eero Raav (Heatmont OÜ), Riho Leppik (Koolitusveeb OÜ, K1R OÜ), Darja Bojarova (Nooris Spa Hotel), Anatoli Ambrozi (Ambrozi Kinnisvara OÜ), Anton Pratkunas (Motus Events OÜ, Ida-Virumaa Ettevõtluskeskus), Priit Lopsik (Swedbank), Ilja Tverdov (Swedbank).

STARTERPärnumaa programmi kaasati perioodil järgmisi eksperte:

- Koolituste/töötubade läbiviijad:
 - Töötuba „Liftikõne ABC“: Marten Palu (Forwardspace, Gamecan ja Black and Brownie asutaja)
 - Töötuba „Toote- ja teenusearendus“: Agnes Pulk (Disainivõti asutaja)
 - Töötuba „Turundus ja müük“: Margus Randmäe (MyGames ja THS Tarkvara asutaja)
 - Teiste programmi töötubade läbiviijateks olid ülikoolide esindajad
- Mentorüritusel „Mentorite tagasiside ja vahehindamine“ osalesid järgmised mentorid: Rainer Aavik (Pärnu abilinnapea), Agnes Pulk (Disainivõti asutaja), Margus Randmäe (MyGames ja THS kaasasutaja), Janno Metsa (MyGames ja THS kaasasutaja)
- Kaleidoskoobi eelvoorürituses osalesid Silver Smeljanski (Forwardspace), Aare Raev (Forwardspace), Olav Karulin (Trewé Naturals OÜ, STARTERalumni), Ardo Agasild (Abja Gümnaasiumi direktor).

[Eelinkubatsiooni turundamine](#)

Kõikide programmide jaoks disainiti ja trükiti programmi infoga turundusmaterjalid: flaierid jagamiseks õppuritele ja posterid koolidesse. Programmi infot jagati ülikoolide Facebooki lehtedel ja kodulehekülgedel, lisaks on programmi tutvustatud uutele üliõpilastele neile suunatud ürituste kaudu ning erinevates ainetes.

Lisaks:

- on kõiki programme turundatud ülikoolide infolistide kaudu, Narvas ka Narva koolide infolistide kaudu;

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

- on aktiivselt suheldud otse erinevate koolidega, kus on korraldatud STARTER töötubasid;
- on täiendatud ja uuendatud STARTER programmi kodulehekülge/ registreerimisplatvormi www.starteridea.ee.

STARTERtallinn edastas infot Loomehäki kohta nii Tallinnas asuvasse partner-ülikoolidesse, kutsehariduskoolidesse, erinevatele kontaktisikutele partnerorganisatsioonides ja erinevatesse Facebooki kanalitesse, samuti varasematele STARTER programmides ja Loomehäkkidel osalenutele.

[Inspiratsiooniürituste, avalaagrite, koolituste ja võistluste läbiviimine](#)

STARTERtallinn töötoad toimusid erinevates ülikoolides (ruumid ülikoolidelt tasuta): TalTech Mektorys, TLÜs, EMTAs, EEK Mainoris ning Startup Speed Dating Night toimus EKAs. Turunduse koolituse ruumid saadi koostööpartnerilt Tehnopol samuti tasuta ning pitchingu koolituse ruumid ja toitlustuse võimaldas SEB Innovatsioonikeskus. Startup Speed Dating Night toitlustamist kaasrahastas STARTUP ESTONIA programm.

STARTERkohtlajärve töötoad toimusid TalTech'i Virumaa Kolledzi ruumides, toitlustuse pakkumiseks viidi läbi hange.

STARTERTartu programmi tegevused toimusid SPARK HUBis, mis on Tartu *start-up*'ide koostöötamise koht. Ruumi ja toitlustusteenuse pakkuja leidmiseks viidi läbi minihange vastavalt Tartu Ülikooli hanke-eeskirjadele.

STARTERPärnumaa programm toimus TÜ Pärnu Kolledžis. Toitlustusteenuse pakkuja leidmiseks viidi läbi pakkumiste küsimine kolmelt teenuse pakkujalt. Valituks osutus OÜ Blauinvest (Bravo Catering).

STARTERNarva programmitegevused toimusid TÜ Narva Kolledžis. Toitlustusteenuse pakkuja leidmiseks viidi läbi pakkumiste küsimine kolmelt teenuse pakkujalt. Valituks osutus K1R OÜ (Muna Kohvik).

[STARTER programmi ligipääsu tagamine enamatele õppuritele](#)

STARTERtallinn korraldusel toimus 7.12.2019 TalTech Mektorys ühepäevane häkaton *Loomehäkk vol 8: Cyber Security and Digital Wellbeing*. Osales 35 inimest (sh 6 erineva koolide õppurid: TalTech, Tartu Ülikool, EBS, Kehtna Kutsehariduskeskus, Tallinna 32. Keskkool, Gustav Adolphi Gümnaasium) ning moodustus seitse meeskonda.

STARTERkohtla-järve meeskonnad osalesid mentorüritusel Tallinnas (Startu Up Speed Dating Nighti), mentorüritusel Narvas ja Tallinnas toimivas eelvoorus, transpordikulud tasuti STARTERtallinn eelarvest.

STARTERPärnumaa programmis osalevad õppurid Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolist ning Abja Gümnaasiumist, kasutades kooli transporti.

STARTERNarva meeskonnad osalesid esitlusoskuste töötoas Kohtla-Järvel ja Kaleidoskoobi võistluse eelvoorus Tartus, transpordikulud tasuti STARTERTartu eelarvest.

2019. aastal on toimunud töötoad järgmistes õppeasutustes:

- Pärnumaa Kutsehariduskeskuses (70 osalejat),
- Tartu Kutsehariduskeskuses (56 osalejat),
- Kehtna Kutsehariduskeskuses (92 osalejat),
- Rakvere Ametikoolis (34 osalejat),
- Kuressaare Ametikoolis (60 osalejat), Kuressaares osales lisaks Ametikoolile ka õppureid Saaremaa Ühisgümnaasiumist ja Kuressaare Vanalinna Koolist,
- Võrumaa Kutsehariduskeskuses (35 osalejat),
- Võru Gümnaasiumis (46 osalejat),

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

- Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis (60 osalejat),
- Hiiumaa Gümnaasiumis (16 osalejat),
- Pärnu Rääma Põhikoolis (koos Jõõpre kooli ja Pärnu Kuninga Tänav Põhikooliga, 36 osalejat),
- Röpina Aianduskoolis (49 osalejat).

Kokku osales töötubades 554 õppurit.

Ürituste raames toimus loovülesannete lahendamine, uute ideede genereerimine, tutvumine meeskonnatöö põhimõtetega, sissejuhatus ärimudeli koostamise loogikasse, esitlusoskuste lihvimine. Iga töötuba valmistatakse ette "rätsepaülkonna" põhimõttel, st koostöös kooliga selgitati välja nende soovid ja eesmärgid ning vastavalt sellele toimus töötoa teemade ja formaadi disainimine.

Töötubade programm on sujunud kenasti, koostöö õpetajatega on olnud tulemuslik, tagasiside õpilastelt ja õpetajatelt on positiivne. Töötoad rikastavad ettevõtlusõpet koolis, toovad uusi lektoreid kooli ja õppeformaate, aitavad õpetajal muuta ettevõtlusõpet huvitavamaks.

Parimate meeskondade (5 meeskonda) tunnustamine

STARTER ühise võistluse võitjatiimi auhinnareis Arctic15 startup konverentsile toimus 5.–6. juunil 2019 Helsingis. Üritusel osales meeskond Timey (Tatsiana Zaretskaya).

Tegevussuundade ülese ja partnerite vahelise koostöö koordineerimine

Perioodil toimus 2021–2023 jätkuperioodi tegevuste ja arenduste ideedekorje. Lisaks toimus aktiivne suhtlus STARTERi töötubade toimumisega seoses erinevate koolidega. Partnerite vaheline suhtlus on olnud tihe, sh toimus tegevussuuna töökoosolek Tallinnas 19. novembril ning valmistati ette STARTER finaaluüritus sTARTUp Day raames.

STARTERtartu meeskond osales oktoobris õppevisiidil Hollandis koos Tartu ettevõtluse tugistruktuuride esindajate ja Tartu linnavalitsusega, et õppida rahvusvahelisest valdkondlikust kogemusest ning tihendada nii rahvusvahelisi kui regionaalseid kontakte.

Muu

Eelinkubatsiooni tagasiside uuring näitas, et sügissemestril on osalenute tagasiside olnud positiivne. 93 protsenti osalenutest soovitaks programmi oma sõbrale ja enamik (87%) arvas, et programm aitab nende äriideed hästi edasi arendada. Osalenud hindasid oma ettevõtlike hoiakute arengut programmi vältel ning valdav enamik leidis, et programm on muutnud neid ettevõtlikumaks. Vastanud hindasid programmist saadud teadmisi ettevõtlusega tegelemiseks vajalike teemavaldkondade (ideede genereerimine, ärimudeli loomine, meeskonnatöö, turundus/müük, toote/teenuse disain, finantsid ja esitlusoskused) kohta üpris kõrgelt (viie palli süsteemis keskmise hindega üle 3,13). Peaaegu pooled (48%) osalenud kavatsevad oma äriideed edasi arendada.

Väljalangenute ankeedile vastas sel semestril kuus programmi katkestanut. Lahkumise põhjustena toodi välja üldine ajapuudus (3); töötubade ajakava ei sobinud töö/kooli ajakavaga (2); läbisaamine tiimiliikmetega ei olnud hea (1); kadus huvi antud idee arendamise vastu (1); ajutine Eestist lahkumine (1) ja teise projektiga alustamine (1). Üks katkestanu polnud programmi naasmises kindel ja viis vastanut kavatseb tõenäoliselt järgmis(t)el semestri(te)l uuesti STARTER programmi proovida.

Eelinkubatsiooni programmi järeluuritus osalesid 2019. aasta kevadsemestri tiimide juhid. Järeluurigule ei õnnestunud sel korral saada ühegi tiimijuhi vastust.

Väljakutsed ja lahendused

STARTERtallinnas osales nii kevad- kui ka sügissemestril üle 40 meeskonna. See on väga suur koormus ühele koolitajale, sest koolitused on mõeldud aktiivõppe formaadis, st töötubadena, mitte loengutena. Nii võib kaduma minna side eksperdiga/koolitajaga. Võimalikuks lahendusteks on kahe koolitaja või täiendavate mentorite kaasamine lisaks koolitajale, siinkohal kitsaskohaks rahaline ressurss.

STARTERtallinna programmis on kitsaskohaks olnud sobiva suurusega ruumide leidmine, kuna programmis osaleb üle 100 inimese. Sobivate ruumide saamiseks püütakse need varakult enne semestri algusi broneerida. Vajadusel küsitakse partneritelt ruume.

Probleemiks on ka erivajadustega inimeste ligipääs toimumiskohtadele. Vajalikku arvu osalejate mahutavate suuremate ruumide valik Tallinna ülikoolides on limiteeritud ja eelarve tõttu pole ka võimalik rentida ruume teistelt pakkujatelt. Erivajadustega inimeste potentsiaalne osalemine on kindlasti asjaolu, mida tuleb edaspidi arvestada ruumide varajasel broneerimisel.

Sidusus õppetöoga on saavutatud osaliselt, õppeainetega sidumine ei ole kulgenud takistusteta, eriti Tartus.

Gümnaasiumite, rakenduskõrgkoolide ja kutseõppeasutuste õppurite kaasamine on õnnestunud vähesel määral. Kutsekoolid ja gümnaasiumide kaasatus võiks jätkuvalt olla suurem: põhiprogrammis osaleb suhteliselt vähe kõrgkoolideväliseid õppureid. Abiks on olnud STARTER töötoad koolides kohapeal: see loob parema võimaluse STARTER metoodikat ja teemasid siduda konkreetse kooli õppetöö ja vajadustega, samuti tutvustada kohapeal õppuritele paremini STARTERi täisprogrammi ja selle võimalusi. Töötubades tekkinud ideid on võimalik edasi arendada kas õppetöös või STARTER programmis. STARTERi regionaalsed töötoad on populaarsed ja ennast õigustanud: huvi on nii kutsekoolide, rakenduskõrgkoolide ja isegi põhikoolide poolt töötuba oma koolis korraldada. Läbi regionaalsete töötubade on võimalik kaasata kutse- ja rakenduskõrgkoole, aga ka üldhariduskoolide õpilasi.

STARTERTartu programmis osalesid sügissemestril Tartu Ülikooli üliõpilased, väljastpoolt õppureid STARTER programmis ei osalenud. Väliseid partnereid osales palju üksikutel üritustel (sh Ideedehäkil, esitlusoskuste koolitusel, Kaleidoskoobi eelvoorus).

Sügissemestril ei osalenud programmis Eesti Maaülikooli, Eesti Kunstiakadeemia ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia üliõpilasi. Eesti Maaülikool ei ole näidanud üles huvi programmis osalemise vastu, kuigi programmi info on neile edastatud. 2019. aastal Eesti Maaülikoolist meeskondi programmis ei osalenud. Puudub valmisolek programmis osaleda.

Eesti Kunstiakadeemias toimus 2019. aasta algul STARTER programmi kontaktisiku vahetus ja kevadsemestril põhimõtteliselt toimivat kontakti EKA-ga ei olnud. Sügissemestril on kontakt loodud, EKA esindaja osales programmis meeskondade juhendajana ning programmitegevuste arenduses, kahjuks üliõpilasi EKA-st ei osalenud. EKA-l on valmisolek 2020. aastal programmis taas aktiivselt kaasa lüüa.

EMTA on olnud STARTERis aktiivne osaleja, nende õppekorraldusest lähtuvalt osalevad meeskonnad STARTERis pigem kevadsemestril. Seetõttu oli EMTA eemalejäämine sügissemestril pigem ootuspärane.

Plaanid 2020. aastaks

STARTERtallinna ja STARTERTartu 2020. aasta kevadsemestri ajakava on paigas, kodulehekülgedel ka väljas. Toimub turundusmaterjalide ettevalmistamine ja läbirääkimised koostööpartneritega. Algamas on koolitajate, töötubade läbiviijate otsing ja hankimine.

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

STARTERi finaalvõistlus on ette valmistatud ja toimub kuue parima 2019 STARTER tiimi osavõtul 30. jaanuaril 2020 sTARTUp Day raames.

STARTERtartu lõppvõistlus Kaleidoskoop toimub ärifestivali sTARTUp Day raames 30. jaanuaril 2020.

Alanud on eeltöö STARTERi töötubade sarja käivitamiseks kevadsemestril 2020. Töötubade infoleht on edastatud Innovele koolidele saatmiseks, lisaks on suheldud ka otse koolidega.

Tegevussuund 5: kompetentside arendamine ja uuringud

2019. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 5 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
 - 7.5: Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv;
- Tegevussuuna alamindikaator:
 - 7.5 a i: Korraldatud õppereiside arv;
 - 7.5 a ii: Uuringute raportite arv;
 - 7.5 a iii: Süsteemsete seireraportite arv;
- Täiendavad indikaatorid:
 - Õppereisidel ja konverentsidel osalenute arv.

Indikaatorite täitmine 31. detsembri 2019 seisuga on koos sihttasemega välja toodud tabelis 12. Õppereisidel ja konverentsidel käinutelt kogutakse iga lähetuse järel välislähetuse aruandeid, samuti palutakse täita 6–9 kuud pärast õppereisil/konverentsil osalemist järeluuringu ankeet, selgitamaks välja, mis on saanud uutest kontaktidest ja koostöövõimalustest ja kui võrd on alustatud omandatud uute teadmiste rakendamist. ^[1]_{SEP}

Tabel 12. Tegevussuuna 5 indikaatorid 2019. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 5: pädevuste arendamine ja uuringud		2016–2018	Sihttase 2016–2018	1.01.19–31.03.19	1.04.19–31.05.19	1.06.19–30.09.19	1.10.19–31.12.19	2019 KOKKU	Sihttase 2019	Sihttase 2019–2020	Sihttase 2016–2020
7.5	Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv	14	7	0	0	0	1	1	2	6	20
7.5 a i	Korraldatud õppereiside arv	11	–	0	0	0	1	1	3	7	–
7.5 a ii	Uuringute raportite arv	10	–	0	0	0	1 (vr)	1 (vr)	2 (vr ¹⁹)	2 (lr ²⁰)	–
7.5 a iii	Süsteemsete seireraportite arv	8	–	1	1	1	1	4	4	8	–

Allikas: autori koostatud

Toimunud tegevused ja tulemused

Indikaatorite seis

2019. aastal toimus üks õppereis (sihttase: 3), tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal on avaldatud üks teadusartikkel²¹ (sihttase: 2) ja valmis üks uuringu vaheraport (sihttase: 2). On valminud neli seireraportit (sihttase: 4).

Süsteemselt seire andmete koondamine

2019. aasta jaanuaris ja veebruaris oli põhirõhk 2018. aasta koondaruande jaoks info kogumisel, analüüsimisel ja aruandeks formuleerimisel, sh kõigi tagasiside ankeetide analüüs ja kokkuvõtete tegemine tegevussuundade 2, 4 ja 5 jaoks. Aruanne läbis kaks

¹⁹ vr – vaheraport

²⁰ lr – lõppraport

²¹ Voolaid, K., Ehrlich, Ü., Kallaste, M. (2019) How Entrepreneurial is the University? A Case of the University of Technology. Research in Economics and Business: Central and Eastern Europe, 11 (2), 39–63.

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

tagasiside ringi, mille põhjal tehti aruandes parandusi. Aruanne sisaldas ka 2016–2018. aasta, s.o kolme aasta ülevaadet iga tegevussuuna kohta. Aruanne valmis 22. veebruaril.

Samuti vaadati veebruaris ja märtsis üle seire metoodika ning tehti muudatused seire aruande sisendi vormis vastavalt elluviija tagasisidele.

Aprillis koguti ja analüüsiti andmeid 2019. aasta I seire vahearuande jaoks. Vahearuanne läbis ühe tagasiside ringi, mille põhjal aruannet parandati ja täiendati, ja valmis lõplikult 7. mail 2019. Mais algas töö täienduskoolituste, eelinkubatsiooni ja õppereiside-konverentside vahetu tagasiside analüüsiks ja koondamiseks ning järeluringute läbiviimiseks. Saadeti välja vastavad ankeedid ning asuti andmeid korrastama ning analüüsima 2019. aasta poolaastaruande jaoks.

Juunist kuni augusti lõpuni toimus andmete kogumine, süstematiseerimine, analüüs ja aruandeks formuleerimine poolaastaruande tarbeks, samuti välislähetuste, eelinkubatsiooni programmi ja täienduskoolituste ankeetide andmete sissekandmine elektroonilisse andmebaasi, andmete korrastamine ja analüüs. Poolaastaruanne valmis tähtaegselt. Septembris tehti ettevalmistusi seire 2019. aasta II vahearuande tarbeks.

Oktoobris viidi läbi intervjuud ja andmekorje, koondati ja analüüsiti andmed, valmis tähtaegselt ettevõtlusõppe programmi Edu ja Tegu 2019. aasta II vahearuanne. Alustati eelinkubatsiooni vahetu tagasiside, järeluringu ja väljalangenute uuringu ankeetide kogumist, analüüsimist ja koondamist raportiteks; samuti täienduskoolituste järeluringu ankeetide kogumist ja vahetu tagasiside ankeetide elektroonilisse andmebaasi kandmist.

Enesehindamise uuringu läbiviimine

2019. aasta uuring jätkas 2016–2018 väljatöötatud enesehindamise mudelite edasiarendamist ja rakendamist indiviidi (õppija, õpetaja/õppejõud) tasandil. Aastatel 2019–2020 keskendutakse õppija enesehindamise vahendi rakendamise metoodika täiendamisele, loomaks sihtrühmadele võimaluse tagasiside saamiseks ettevõtluspädevuse kohta enesehindamise kaudu. See aitab kaasa ettevõtlikkust toetavate alapädevuste (enesejuhtimine, väärtustloov mõtlemine ja lahenduste leidmine, sotsiaalsete olukordade lahendamine) lõimimisele ja enesehindamise rakendamisele õppeprotsessis. Uuring toetab ettevõtluspädevuse mudeli rakendamist õppes erinevatel haridustasemetel. Lisaks täiendatakse õppejõu enesehindamise juhendit, toetades seeläbi samuti selle paremat rakendamist.

Enesehindamise mudelite rakendamise metoodika väljatöötamise ja rakendamise peamine eesmärk on toetada õppijate ettevõtluspädevuse arengut, tõsta nende konkurentsivõimet tööturul (sh ettevõtja või töötaja) ja toimetulekut igapäevaelus. Enesehindamise juhendi koostamise eelduseks on jätkuv ja süstemaatiline pädevuste arendamine madalamatelt haridustasemetelt kõrgemale liikudes, arvestades haridustasemetete ja -liikide iseärasusi.

2019. aasta õppija enesehindamise vahendi arendamisel keskenduti kokkuvõttes järgmistele uurimisküsimustele:

- Milliseid täiendusi peaks tegema õppija enesehindamise lühiküsimustikus (tuginedes küsimustiku testimise tulemustele), et:
 - Õppejõud saaks seda õppetöös ja tagasiside saamiseks kasutada;
 - Õppijad saaks seda kasutada individuaalse tagasiside saamiseks, sh võimalik lahendus digitaalse tagasiside saamiseks;
- Milliseid täiendusi soovivad õpetajad/õppejõud teha õppija enesehindamise mudelisse (sh konstruktid, nende rakendamine õppetöös ja seotuse tagamine ainealaste eesmärkidega)?

Esimese uurimisküsimuse lahendamise toimus õppijate küsitlusel (2019. aasta kevadel ja sügisel) põhineva andmebaasi alusel, mille reliaablust ja valiidsust hinnatakse ja vastavalt tulemustele tehakse küsimustikus muudatused.

Teise uurimisküsimuse lahendamiseks piloteeriti õppija enesehindamise rakendamist õppetöös ja selle tulemusel täiendatakse õpetaja/õppejõu enesehindamise juhendit. Viimane tegevus kestab läbi kahe aasta ja tulemused kajastuvad teise aasta lõpus õpetaja/õppejõu enesehindamise juhendis.

Vahearuanne on koostatud töörühmale kasutamiseks, et jätkata küsimustiku analüüsi ja ettevõtluspädevuse enesehindamise tagasiside tekstide arendamist küsimustiku digitaalse lahenduse rakendamiseks.

2019. aastal toimused järgmised põhilised tegevused:

- Õppija enesehindamise mudeli rakendamine õppetöös, tagasiside õppejõule ja kasutamine õppevarana – tagasiside kasutamise kohta;
- Õppija enesehindamise mudeli rakendamine individuaalse tagasiside saamiseks – küsitluste läbiviimine, andmete töötlemine ja analüüs, hindamisvahendi täiustamine;
- Õppija lühiküsimustiku arendamine:
 - Õppija enesehindamise vahendi (lühiversiooni) testimise tulemuste analüüs: analüüsiti testi tulemusi (valim: 485 vastajat) ettevõtluspädevuse alapädevuste kaupa (korrelatsioonianalüüs; Cronbach alpha), et hinnata, kuidas küsimustiku väited kajastavad alapädevusi ja millised on nende omavahelised seosed;
 - Anti tagasisidet õppijatele, kes täitsid küsimustiku õppe alguses (kõigile õppegruppidele, sh STARTERTallinn);
 - Vastavalt analüüsi tulemustele tehti täpsustusi küsimustikus, et korrigeerida küsimustikku järgmiseks testimiseks pärast õpet;
 - Viidi läbi testimine pärast õpet, kodeeriti andmebaas järgmiseks analüüsiks, et korrigeerida (sh veelgi lühendada) küsimustikku sügiseseks uuringuks;
- Õppija enesehindamise mudeli rakendamine õppeprotsessis, et integreerida õppesse õppijate ettevõtlikkust toetavate alapädevuste arengut. Piloteerimises osalesid kõrgkoolide õppejõud:
 - Koguti tagasisidet üksikute alapädevuste rakendamise kohta, selgitati probleeme ja koguti ettepanekuid, et täiendada enesehindamise õppetöös rakendamise juhendit;
 - Koondati tagasiside ja analüüsiti tulemusi, et koostada enesehindamise õppetöös rakendamise kavad sügissemestriks, et kõik alapädevused saaksid semestri jooksul ettevõtlusaine õppeprotsessi integreeritud, ja teistesse ainetesse vastavalt võimalustele, lähtuvalt aine eesmärgist ja õppe sisust;
 - Sh tagasiside pilootprojektis osalevale õppejõule õppijate ettevõtluspädevuse ja selle alapädevuste enesehindamise kohta (nt: õppe alguses vs. lõpus), mis on abiks aine sisu ja meetodite arendamisel ja vastava õpikeskkonna loomisel, võimaldades mudeli paremat rakendumist.
- Analüüsiti õpetaja/õppejõu küsimustikku eelmise perioodi andmete põhjal ja täpsustati seda uue uuringu läbiviimiseks.
- Algatati õpetaja/õppejõu küsitlus, et koguda infot praeguste uskumuste ja hoiakute ning rakendatavate meetodite kohta õppetöös.

Lisaks kohtuti kutsekoolide õpetajatega suveseminaril, samuti viidi läbi seminare üliõpilastega, samuti STARTERTallinn osalejatega, andmaks tagasisidet küsitluse tulemuste kohta. Ettevõtlusõpetaja meistriklassi koolitustel tutvustati ja viidi läbi praktilisi harjutusi

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

ettevõtluspädevuse enesehindamise rakendamiseks õppetöös. Koostati küsitluste kokkuvõtteid õppejõududele. Koostati ettepanek ettevõtluspädevuse enesehindamise lühiküsimustiku digilahenduse taotlemiseks ja koondati informatsioon toetudes varasemate küsimustiku piloteerimise tulemustele.

Ettevõtlusõppe mõju hindamise uuringu läbiviimine

2019. aasta I poolaastal uuring sisuliselt ei käivitunud, kuna uurimiseesmärgid oli tarvis osapoolte vahel uuesti kooskõlastada. Uus lähteülesanne valmis 2019. aasta oktoobris. Uuring käivitus sisuliselt 2019. aasta IV perioodil. Uuringu esimeses etapis:

- töötati välja uued uurimisinstrumentid (õpimotivatsiooni küsimustik, tagasiside küsimustik) ja kohandati olemasolevaid (enesehindamise küsimustik õppe alguses ja õppe lõpus) ning teostati uurimisinstrumentide tõlge;
- uurimisinstrumentid avaldati elektroonsetes uurimiskeskondades;
- teostati teavitustööd sihtgrupiks olevates üldharidus-, kutseharidus- ja kõrgkoolides ning STARTER programmis õppurite kaasamiseks uuringusse ning koolidelt saadud positiivse vastuse korral viidi neis läbi enesehindamise küsitlused;
- töötati välja juhendmaterjalid õpetajate, õppejõudude ja juhendajate/programmi korraldajate seas intervjuude läbiviimiseks.

Teadusartiklite kirjutamine uuringute põhjal

Ilmus üks teadusartikkel:

- Voolaid, K., Ehrlich, Ü., Kallaste, M. (2019) How Entrepreneurial is the University? A Case of the University of Technology. *Research in Economics and Business: Central and Eastern Europe*, 11 (2), 39–63.

Avaldamisele on esitatud veel kolm artiklit:

- Saari, U., Venesaar, U., Ojasoo, M., Mäkinen, S. & Nokelainen, P. (2020). Sustainability in Management Education: Advances and Directions. Assessing the Sustainability Orientations of University Students. *Journal of Management Education* (forthcoming).
- Ustav, S., Venesaar, U. (2020) Development of Metacompetencies Bring Along Progress in Personal Initiative, Creativity and Opportunity recognition. (forthcoming)
- Kallaste, M. (2020). Entrepreneurship Education as Intermediary for the Development of Social Competence. (forthcoming)

Õppereiside läbiviimine

Tartu Ülikooli poolt toimus õppereis Iisraeli ettevõtlusõppega tutvumisega (17.–22.11.2019, 10 osalejat).

Muu

2019. aasta kevadsemestril õppereisidel käinute ja konverentsidel osalenute järeluuringu polnud võimalik läbi viia, kuna sel perioodil õppereise ei toimunud. Sügissemestril toimunud õppereisi tagasiside oli positiivne. Kõik vastanud (60% õppereisil/konverentsil käinutest) said enda jaoks uusi teadmisi, mida 83 protsenti kavatseb kindlasti oma töös kindlasti kasutama hakata, enamik osalejaid (83%) sai kasulikke Eesti-siseseid ja välismaiseid kontakte tulevase

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

koostöö tarbeks ning pooled tegid juba lähetuse käigus plaane edasise koostöö tarbeks. Välislähetus täitis eesmärgi täielikult kõigi osaliste jaoks.

Väljakutsed ja lahendused

Peamised väljakutsed puudutasid läbiviidavaid uuringuid. Uuringutega ei saanud 2019. aasta alguses kohe sisuliselt alustada, kuna 2018. aasta uuringud polnud lõpetatud. Enesehindamise uuring sai jätkuda aprillis pärast uuringutulemusi tutvustavat seminari. Mõju uuringu uus lähteülesanne valmis oktoobris, seejärel käivitusid ka antud uuringu tegevused.

Probleeme tekitas ka õpetajate motiveerimine mõju-uuringu küsitluste läbiviimiseks, kuna lisaks ettevõtlusõppe mõju hindamise uuringule, mis omakorda koosneb neljast alamuuringust, nõutakse/palutakse rahastusperioodi lõppemise tõttu koolidel osaleda paljudes teistes uuringutes. Õpetajatelt saadud tagasiside põhjal vähendavad arvukad uuringud õppetöös jäävat aega. Teiseks väljakutseks enesehindamise küsimustikule vastamise ajaline kestus: tulenevalt küsitluse pikkusest ja selgituste jagamise vajadusest õpilastele vältas küsitlusele vastamine paljudes klassides kauem kui 45 minutit. Seetõttu keeldusid osad õpetajad uuringu järgmistes küsitlustes osaleda. Probleemi lahendamiseks otsiti võimalusi õpetajate täiendavaks motiveerimiseks. Töötatakse koostöös HTMiga välja õpetajate ja õpilaste täiendav motivatsioonipakett. Kõrgkoolides, kus oli võimalik ajaliselt läbi viia kõik neli küsitlust, ilmnis tendents, et küsitlustele vastajate arv õppe lõpus vähenes kuni kolmandikuni võrra (varieeruvus kooliti), võrreldes küsitlusega õppe alguses. Lahendus on uuringute läbiviimine täiendavates gruppides, et saavutada lähteülesandes ettenähtud üliõpilaste arv.

Seire osas on olnud viivitusi õigeaegsel andmete esitamisel. Selle väljakutse ületamiseks tehakse seire jaoks oluliste kuupäevade kohta pidevalt ennetavat teavitust, et tegevussuundade töötajad saaksid oma aega vastavalt ette planeerida.

Teadusartiklite osas on peamine väljakutse osapoolte hõivatus ja ajapuudus. Artikleid on algatatud veelgi lisaks neile, mis praegu on ilmunud või esitatud avaldamisele (kokku 4 artiklit). Need esitatakse avaldamisele aastal 2020. Eeldatakse, et indikaator täidetakse. Kuna ettevõtlusõppe mõju hindamise uuring valmib 2020. aasta novembris, siis osasid kavandatavaid artikleid on võimalik avaldada alles 2021. aastal.

Jäi ära planeeritud Soome õppereis üritusele Vocational Skills Week, sest antud üritusele ei õnnestunud saada piisavas koguses kutseid.

Plaanid 2020. aastaks

Seire tegevused jätkuvalt vastavalt seire skeemile ja uuendatud aruande sisendi vormile. Erandina tuleb tõenäoliselt 2020. aasta koondaruande koostamist alustada novembris, et 2020. aasta lõpuks, st enne projekti töötajate lepingute lõppemist aruanne valmida saaks.

Enesehindamise uuringus on plaanis jätkata uuringut vastavalt uuringukavale ja viia lõpule ettevõtluspädevuse enesehindamise küsimustiku täiendamine ning hoolitseda selle jätkusuutliku kasutamise eest, juurutades enesehindamise meetodikat eelkõige ettevõtlusõppes, seejärel laiendada selle kasutusala teistesse ainevaldkondadesse. Lõpetada ettevõtluspädevuse enesehindamise juhend õpetajale/õppejõule rakendamiseks õppetöös. Kirjutada ja avaldada uuringu tulemuste põhjal teadusartikleid. Valmib uuringu lõppraport.

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Ettevõtlusõppe mõju hindamise uuringut on plaanis jätkata vastavalt lähteülesandes toodud tegevuste ajakavale: jätkata õppuritelt andmete kogumist kõikidel haridustasemetel ja STARTER programmis ning viia läbi individuaal- ja fookusgrupi intervjuud õpetajate/õppejõudude/juhendajate/programmi korraldajatega. I kvartali lõpus valmib vahearuanne. Aasta lõpuks viiakse läbi analüüs ja valmib uuringu lõppraport.

Õppereiside osas veel kindlaid plaane tehtud ei ole.

Tegevussuund 6: teavitamine ja tunnustamine

2019. aasta IV perioodil hinnati tegevussuunas 6 järgmisi indikaatoreid:

- Tegevussuuna väljundindikaator:
7.6: Ettevõtlusõpet ja ettevõtlikkust initsieerivatel seminaridel, inspiratsioon- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osalejate arv;
- Tegevussuuna alamindikaatorid:
7.6 a i: Tunnustatute arv;
7.6 a ii: Avaldatud uudiskirjade arv;
- Täiendavad indikaatorid:
Kodulehe (<http://www.ettevotlusope.ee>) külastuste arv;
Ettevõtlusõppe programmi Facebooki lehe (<http://www.facebook.com/ettevotlusope>) fännide arv;
Meedias jm kanalites programmi Edu ja Tegu kohta ilmunud artiklite ja muude kajastuste arv.

Indikaatorite täitmine 31.12.2019 seisuga on koos sihttasemetega välja toodud tabelis 13.

Tabel 13. Tegevussuuna 6 indikaatorid 2019. a 31. detsembri seisuga

Tegevussuund 6: teavitamine ja tunnustamine		2016–2018	Sihttase 2016–2018	1.01.19–31.03.19	1.04.19–31.05.19	1.06.19–30.09.19	1.10.19–31.12.19	2019 KOKKU	Sihttase 2019	Sihttase 2019–2020	Sihttase 2016–2020
7.6	Ettevõtlusõpet, ettevõtlikkust initsieerivatel seminaridel, inspiratsioon- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osalejate arv	5119	5000	458	864	830	840	3112	600	1200	6200
7.6 a i	Tunnustatute arv	10	–	0	0	0	5	5	5	10	–
7.6 a ii	Avaldatud uudiskirjade arv	13	–	1	0	1	2	4	4	8	–

Allikas: autori koostatud

Toimunud tegevused ja tulemused

Indikaatorite seis

2019. aastal osaleti ettevõtlusõpet, ettevõtlikkust initsieerivatel seminaridel, inspiratsioon- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel 3112 korda (sihttase: 600). Avaldati neli uudiskirja (sihttase: 4) ja tunnustati ettevõtlusõppe edendajaid statuudile vastavalt viies kategoorias (sihttase: 5). Indikaatorite sihttasemed täideti.

Teavitus- ja tunnustusürituste läbi viimine

Toimunud on järgmised (teavitus)**üritused**, mida on korraldanud või kus on osalenud ettekandega ettevõtlusõppe programmi töötajad:

- STARTERi kevadsemestri avaüritused Tallinnas ja Tartus õppuritele (kokku 193 osalejat), lisaks inspiratsiooniseminarid Tartumaa ja Pärnumaa Kutsehariduskeskustes (kokku 91 osalejat);
- 8. veebruar: Edu ja Tegu inspiratsioonipäev Mektory's õppuritele (2018. aastal tunnustatutele) (35 osalejat);

- 11. veebruar: Läänemaa majandus- ja ettevõtlusõpetajate kokkusaamine Haapsalus. Esines Erika Veide, tutvustas ettevõtlusõppe ainekavasid ja lõimingute moodulit (15 osalejat);
- 20. veebruar: kohtumine Äripäevaga, Katrin Kivisild ja ajakirjanik Juhan Lang, arutati võimalikku koostööd (6 osalejat);
- 27. veebruar: Eesti Majandus- ja Ettevõtlusõpetajate Seltsi aasta koosolek. Elbe Metsatalu tutvustas Edu ja Tegu materjale ja moduleid (20 osalejat);
- 7. märts: Tartu linna ja maakonna koolijuhtide ja õpetajate seminar (55 osalejat);
- 12. märts: Katrin Kivisild ja Elbe Metsatalu ettekanne Tallinna Polütehnikumi ja Läti õpetajatele ettevõtlusõppe võimalustest Eestis (15 osalejat);
- 13. märts: Tallinna Haridusameti kutsel kohtus Katrin Kivisild noorsootöötajatega, et rääkida ettevõtlusõppest (30 osalejat).
- 6. aprill: TEDxLasnamäe rahatarkuse seminar (40 osalist);
- 6. aprill: JA kokkuvõttev seminar ettevõtlusmuinasjuttude võistlusel, Creatlonil ja majandusolümpiaadil osalenutele (100 osalist);
- 9.–10. aprill: maakondlike arenduskeskuste koordinaatorite seminar (16 osalist);
- 9. aprill: Jõgevamaa koolijuhtidega kohtumine (24 osalist);
- 11. aprill: minifirmade finaolvõistlus (58 osalist);
- 15. aprill: ettevõtlusõppe avatud taotlusvoorst rahastatud projektide infoseminar (30 osalist);
- 16. aprill: Võrumaa koolijuhtidega kohtumine (8 osalist);
- 17. aprill: IVEKi strateegia seminar (80 osalist);
- 27. aprill: õpilasfirmade esinemiskoolitus (31 osalist);
- 29. aprill: Valgamaa koolijuhtidega kohtumine (26 osalist);
- 8. mai ja 31. mai: kohtumised Tallinna Haridusametiga (8 osalist mõlemal kohtumisel);
- 8.–9. mai: Eesti Parim Õpilasfirma 2019 (150 osalist);
- 16. mai: ettevõtete ja koolide koostööseminar (55 osalist);
- 23. mai: venekeelsete koolide seminar (24 osalist);
- 27. mai: Läänemaa ja Hiiumaa ettevõtlusõpetajate infoseminar-koolitus (20 osalist);
- 19. juuni: inspiratsioonipäev Järvemaal (26 osalejat),
- 20.–21. juuni: programmi suveseminar (31 osalejat),
- 9. august: Arvamusfestival (20 osalejat),
- 22. august: IVEKi infoüritus Tallinna Haridusametis (40 osalejat),
- 20. september: IVEKi strateegia seminar (65 osalejat),
- 25. september: inspiratsioonipäev Võrumaal (26 osalejat),
- 28. september: JA õpilasfirmade inspiratsiooniüritus (70 osalejat),
- STARTER sügissemestri avaüritused:
 - 20. september: Tallinnas (147 osalejat),
 - 20. september: Kohtla-Järvel (12 osalejat),
 - 20. september: Narvas (30 osalejat),
 - 26. september: Tartus (150 osalejat),

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

- 25. september: Pärnus (77 osalejat),
- 17. oktoober: Haridusfestival (495 osalemist);
- 26. november: ettevõtlusõppe edendajate tunnustusüritus (47 osalemist);
- 28. november: ettevõtete ja koolide koostööseminar (71 osalemist);
- 3. detsember: karjääri- ja ettevõtlusõppe võrgustiku seminar (34 osalemist);
- 13. september, 11. oktoober, 8. november, 6. detsember: venekeelsete koolide infoseminarid (kokku 83 osalemist);
- STARTER töötoad üle Eesti:
 - 2. aprill: Kehtna Kutsehariduskeskus (47 osalist);
 - 15. aprill: Kehtna Kutsehariduskeskus (45 osalist);
 - 3. aprill: Rakvere Ametikool (34 osalist);
 - 28. mai: Kuressaare Ametikool, osalejaid ka Saaremaa Ühisgümnaasiumist ja Kuressaare Vanalinna Koolist (60 osalist);
 - 16. september: Võrumaa Kutsehariduskeskuses (35 osalejat),
 - 25. september: Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis (47 osalejat),
 - 28. september: Võru Gümnaasiumis (46 osalejat);
 - 7. oktoober: Hiiumaa Gümnaasium (16 osalejat);
 - 15. oktoober: Pärnu Rääma Põhikool (36 osalejat);
 - 29. oktoober: Räpina Aianduskool (49 osalejat).

Tunnustamine toimus 26. novembril 2019 Tallinna Õpetajate Majas, osales 47 inimest.

Meenete hankepartner ja vajalikud meened on olemas ning meeneid tellitakse jooksvalt vastavalt vajadusele.

[Info levitamine trükistena](#)

Heade praktikate kogumik täiendati 2019 I perioodil.

Erileht ilmus oktoobris. Ilmus neli **uudiskirja**: märtsis, juunis, oktoobris ja detsembris.

Trükiseid ja infomaterjalide pigem ei kasutata, infot levitatakse **meedia- jt veebikajastuste** kaudu, mis võimaldab paremini sihtida konkreetseid sihtrühmasid ja infot operatiivsemalt jagada. 2019. aastal ilmus 75 kajastust eri kanalites (vt tabel 14).

[Parimate ettevõtlusõppe edendajate tunnustamine](#)

Tunnustamine toimus 26. novembril 2019 Tallinna Õpetajate Majas. Tunnustati vastavalt statuudile viies kategoorias ja lisaks tunnustati 13 silmapaistvat nominenti:

- Aasta ettevõtlik õpetaja: Krista Savitsch (Tabasalu Ühisgümnaasium);
- Aasta ettevõtlik õppur: Sander Aukust ja Mihkel Mariusz Jezierski (Hugo Treffneri Gümnaasium);
- Aasta ettevõtlusõppe edendaja: MTÜ Ettevõtlusküla;
- Aasta ettevõtlusõppe mentor: Vaido Mikheim (Tartu Teaduspark);
- Ettevõtlusõppe programmi aasta tegija: Liina Pissarev (Tartu Ülikool);
- Silmapaistvad nominendid: Maret Ahonen, Urve Venesaar, Pilvi Tauer, Helen Kiis, Mart Kimmel, Kristi Luik, Raili Kuusik, Tabasalu Ühisgümnaasium, Realister OÜ, Juta Vallikivi, Noorte Ettevõtlikkuse Arengukava Töögrupp, Karl Jörgen Lööper, Maria Palk.

Tabel 14. Meediakajastused 1.01–31.12.2019

Allikas	Pealkiri	Kuupäev	Link
Õpetajate Leht	Vastvalminud metoodika aitab koolil ettevõtlusõpet juurutada	18.01.2019	LINK
Koolielu.ee	Koolitunnis tekkinud häid ideid saab arendada Starteris	31.01.2019	LINK
Innove blogi	Erika Veide: Ettevõtlusõpe - ilma enam ei saa ehk kadunud sokkide lugu	27.02.2019	LINK
BNS	Metoodika ja ettevõtlusõppe levik	28.02.2019	
Koolielu.ee	Valminud ettevõtlusõppe tugimaterjalid annavad inspiratsiooni	1.03.2019	LINK
Huvitava kooli blogi	Koolide ja ettevõtete koostöönäidete kogumik annab inspiratsiooni õppetööks	5.03.2019	LINK
Koolielu.ee	Ettevõtete ja koolide koostöökogumik annab inspriatsiooni	11.03.2019	LINK
Huvitava kooli blogi	Ettevõtlusõppest on kujunenud TKJPG õpilaste lemmikaine	14.03.2019	LINK
Koolielu.ee	Ettevõtlusõpe – ilma enam ei saa ehk kadunud sokkide lugu	15.03.2019	LINK
Koolielu.ee	Ettevõtlusõppest on kujunenud õpilaste lemmikaine	21.03.2019	LINK
Õpetajate Leht	Ettevõtlik hoiak seob lapsi kogukonnaga ja aitab elus hakkama saada	22.03.2019	LINK
IT Uudised	Startup Speed Dating Night viib kokku tudengid ja mentorid	27.03.2019	LINK
Terevisioon	STARTERtallinn mentor Kristo Krumm	28.03.2019	LINK
Õpetajate Leht	Jalgratta leiutamise asemel laena see parem naabrilt	29.03.2019	LINK
Koolielu.ee	Ettevõtlusõppe märtsikuu Uudiskiri	4.04.2019	LINK
Meditšiini-uudised	Meditšiinitudengid hakkavad saama ettevõtlusõpet	9.04.2019	
Vali Uudised	Põltsamaa Ühisgümnaasiumis toimus ettevõtlusõppe seminar	12.04.2019	
Koolielu.ee	Õpetaja Hunt Kriimsilm vormib vembumeestest tegutsejaid	22.04.2019	LINK
Koolielu.ee	Koolide esindajad on oodatud seminarile ettevõtjatega koostöökontakte looma	24.04.2019	LINK
Pärnu Postimees	Kolledži arengule näidati rohelist tuld	26.04.2019	
Põhjarannik	Vaba Lava Narva teatrikeskuses hakatakse linna häkkima	26.04.2019	LINK
Õpetajate leht	Jõgeva maakonna siht – lapsed ettevõtlikuks	26.04.2019	LINK
Pärnu Postimees	Pärnu kolledži tõusmine tuhost	6.05.2019	LINK
Pärnu Postimees	Mitte lihtsalt Pille, vaid noor Pille	10.05.2019	LINK
Sirp	Ülikool jääb ülikooliks	17.05.2019	
Sakala	Kultuuriakadeemia õpetab ettevõtlust uut moodi	17.05.2019	LINK
Delfi	Narva kolledži ettevõtlusõppega teed suure sammu oma äri asutamise suunas	17.05.2019	
Õpetajate leht	Kristi Krilovs: Kuidas õpetada noori nii, et ei oleks põhjust neid kiruda?	17.05.2019	LINK
ERR ettevõtlus-minutid	Kuidas õpetada lastele ettevõtlust. Kari Maripuu, Liisi Hansen		LINK
Med24	Üliõpilased pakuvad lahendusi tervishoiu- ja meditsiinivaldkonna uuendamiseks	21.05.2019	LINK
Lääne Elu	Haapsalu tudengite idee pälvis inspiratsioonipreemia	27.05.2019	LINK

Tabel 14 jätkub

Koolielu.ee	Ettevõtete ja koolide koostöö õpetab noortele päriselu	27.05.2019	LINK
Huvitav Kool blogi	Ettevõtete ja koolide koostöö õpetab noortele päriselu	28.05.2019	LINK
Õpetajate Leht	Mida ootavad õpetajad ja õpilased ettevõtlusõppelt?	31.05.2019	LINK
Vooremaa	Jõgevamaa koolid kasvatavad noortest tulevikutegijaid	6.06.2019	LINK
Õpetajate Leht	Ettevõtlikkuse vundament – millest see koosneb?	14.06.2019	LINK
Õpetajate Leht	Õppeaasta läbi – mis tehtud, mis teoksil?	14.06.2019	LINK
Koolielu	Kutsekoolide õpilasfirmad – ettevõtlusõpe kõrvuti erialaõppega	16.06.2019	LINK
ERR	Erika Veide Koolist lisaks kalale ka õng eluteele kaasa	20.06.2019	LINK
Õpetajate Leht	Elbe Metsatalu: Krustskivendi õppima motiveerida on suur rõõm	30.08.2019	LINK
Õpetajate Leht	Muutunud õpikäsitus	20.09.2019	LINK
Õpetajate Leht	Pikkamööda ettevõtlusõppe teele	27.09.2019	LINK
Study in Estonia	Olga Vovk: Living here easily makes you think that's the way things work everywhere	30.09.2019	LINK
Director	Tubli töötaja ja tulevase tipptegija kujundamien algab juba põhikoolis	2.10.2019	LINK
ERR	Merilin Priilinn-Türk: Kas kasvatame koolis roboteid või tulevikutegijaid?	3.10.2019	LINK
BNS	Haridus- ja Teadusministeerium kutsub tunnustama	3.10.2019	
Koolielu.ee	Haridus- ja Teadusministeerium kutsub tunnustama	3.10.2019	LINK
Lääne Elu	Läänemaa ettevõtlikud noored	10.10.2019	
Õpetajate Leht	Õppimine ja ettevõtlus	11.10.2019	LINK
Õpetajate Leht	Ettevaatust, ettevõtlusõppest võib saada pisiku!	29.10.2019	LINK
Postimehe lisa	Ettevõtlusõppe ERILEHT	30.10.2019	
Lääne Elu	Imbi Raudkivi ja Maria Palk kandideerivad aasta ettevõtliku õpetaja ja õpilase tiitlile	19.11.2019	LINK
Virumaa Teataja	“Edu ja tegu”: läänevirulased püüavad tunnustuskonkursi tiitleid	20.11.2019	
Võrumaa Teataja	Võru noormees kandideerib ettevõtlikuks õppijaks	20.11.2019	LINK
Pärnu Postimees	Kolm pärnakat jõudis ettevõtlusõppe konkursi nominentide sekka	19.11.2019	LINK
Koolielu.ee	Aasta ettevõtlusõppe edendaja nominendid on selgunud	20.11.2019	LINK
Tartu Postimees	Noored lihivad Tartus koos mentoritega äriideid	24.10.2019	LINK
Delfi Ärileht	Edumeelsed ettevõtted kujundavad koolinoorte seast järelkasvu	25.11.2019	LINK
BNS	Noored lihivad Tartus koos mentoritega äriideid	26.11.2019	LINK
Koolielu.ee	Ettevõtlusõppe edendaja on Ettevõtlusküla	26.11.2019	LINK
Delfi	Head ametioskused ja ettevõtlik hoiak - võti tööturul läbilöömiseks	28.11.2019	LINK
Õpetajate Leht	Vene koolide õpetajad saavad nüüd emakeelset ettevõtlusõppe koolitust	29.11.2019	
Lõuna-Eesti Postimees	Võru G õpilane pälvis haridus- ja teadusministrilt tänukirja	29.11.2019	LINK
BNS	Eestis on nüüdseks loodud juba 4000 õpilasfirmat	29.11.2019	LINK
Lõuna-Eesti Postimees	Eestis on nüüdseks loodud juba 4000 õpilasfirmat	29.11.2019	LINK

Tabel 14 jätkub

Delfi Ärileht	Ettevõtlusküla kasvatab mängimise käigus edukaid ühiskonnaliikmeid	29.11.2019	LINK
Koolielu.ee	Ettevõtlusõppe edendaja Põlva G 3 soovitus ettevõtlikuks õppeaastaks		LINK
Järva Teataja	Eestis on nüüdseks loodud juba 4000 õpilasfirmat	2.12.2019	LINK
Võrumaa Teataja	Võru noormees Karl Jörgen Lööper inspireerib teisi	3.12.2019	LINK
Õpetajate Leht	Milleks noortele rahatarkus?	6.12.2019	LINK
Koolielu.ee	8 võimalust ettevõtlusõppe rakendamiseks kui see tundub võimatu	14.12.2019	LINK
ERR Terevisioon	Aasta ettevõtlik õpetaja Terevisioonis lehti lugemas	18.12.2019	LINK
Õpetajate Leht	Mugavustsoonist ja diivanist ettevõtlike pilgu läbi	20.12.2019	LINK
Koolielu.ee	Innovest saab toetust taotleda koolide ettevõtlusõppe mitmekesistamiseks	29.12.2019	LINK

Allikas: autori koostatud

[Vajalikke teenuseid ja teavitusmaterjale läbi riigihanke sisseostmine](#)

Riigihange kuulutati välja juunis ja hange lõppes juulis, valiti välja hanke võitja PR Strategies, ettevõttega toimib koostöö kuni 2020. aasta lõpuni. Koostöö toimib.

[Muu](#)

Edu ja Tegu kodulehe külastuste arv 2019. aasta oktoobris (3964), novembris (3179) ja detsembris (1956) kasvas, võrreldes 2019. aasta III perioodiga (juunis: 1748, juulis: 776, augustis: 1937 ja septembris: 3045). Kokku külastati kodulehte 2019. aastal 30 967 korda.

Facebooki lehe fännide arv on kolme kuu jooksul kasvanud 1424-lt 1478-ni (3,8%), Facebooki lehel on 1527 jälgijat. 2019. aastal kasvas fännide arv 1310-lt 1478-ni (12,8%).

2019. aasta IV perioodi populaarseimad postituste teemad olid üleskutse tunnustusüritusele nominentide esitamiseks, esitatud nominendid, tunnustatute nimede ja fotodega uudis, ettevõtlusõppe tervishoiu valdkonnas, uudiskiri, toimuvad koolitused, aasta jooksul olid populaarsed lisaks eelnimetatutele veel Tartu linna ja maakonna koolijuhtide ja õpetajate seminar, STARTERi sündmus Start Up Speed Dating Night, ettevõtlusõppe baastaseme koolitusprogramm, ettevõtlusõppe olulisus hariduses, ettevõtlusõppe lõimimine ainekavadesse Jõgevamaa näitel, ettevõtlusõpetajate koolitusprogrammis osalenud õpetaja videolugu, täienduskoolituse programm, kutsekoolide õpilasfirmade levik, äriidee arendamise hirmud.

[Väljakutsed ja lahendused](#)

Suuremad väljakutsed on juba lahenenud või lahenemas, näiteks relevantsete teavitusteemade, sh parimate praktikate leidmine, sest ühtne terminoloogia, meetodika ja sisutegevused olid kuni 2018. aastani ettevõtlusõppe programmis alles väljatöötamisel. 2019. aastal sai loodud sisu teavituses üha enam kasutada.

Tuleb leida rohkem eri vaatenurki ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe kajastamiseks, et hoida sihtgruppide tähelepanu ja huvi. On vajadus rohkemate konkreetsete näidete ja teemade vastu, mis kõnetavad ka avalikkust ja püüavad laiema meedia tähelepanu. Tuge ja abi võiks olla tehtud uuringute sisulistest tulemustest.

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Jätkuvalt tuleb selgitada sihtgruppidele ettevõtlusõppe vajadust ja sisu.

Ettevõtlusõppe kõneisikud nii programmi sees kui ka väljaspool, kes suudavad köitvalt ettevõtlusõppe teemat meedias tutvustada, on väga hõivatud. Neil on keeruline leida aega, et panustada teavituse sisu loomisesse.

Plaanid 2020. aastaks

Toimuvad ettevõtete ja koolide koostööseminarid üle Eesti. Jätkub ettevõtlusõppe edendajate tunnustamine vastavalt tunnustamise statuudile, tunnustamine toimub sügissemestril. Jätkuvalt ilmuvad kord kvartalis uudiskirjad ning sügisel ilmub ettevõtlusõppe erileht. Parimate praktikate kogumine ja kajastamine jätkub 2020. aasta lõpuni, sügisel ilmub parimsate praktikate kogumiku järg. Otsitakse uusi teemasid laiemaks kajastuseks, sh meediakanalites. Novembris toimub esimene ettevõtliku ja ettevõtlusõppe konverents üheskoos Haridusfestivaliga. Veebruar on ettevõtlusõppe ja ettevõtliku õppe kuu koostöös partneritega, et ühist sõnumit jõulisemalt levitada kajastuste kaudu (kuni märtsi lõpuni).

Kokkuvõte

31.12.2019 seisuga on ettevõtlusõppe programmis osalenud 409 õppeasutust: 360 üldhariduskooli, 30 kutseõppeasutust ja 19 kõrgkooli; ettevõtlusõpet rakendab neist 69 protsenti, s.o 284 õppeasutust: 249 üldhariduskooli, 20 kutseõppeasutust ja 15 kõrgkooli.

31. detsembri 2018. a seisuga oli tegevussuunas 1 valminud 16 ettevõtlusõppe moodulit, on alustatud 13 mooduli piloteerimist 28 õppeasutuses ja 31.12.2019 seisuga 11 mooduli rakendamist 69 õppeasutuses. 2019. aasta sihttasemed täideti. Mooduleid rakendavaid koole lisandub ka 2020. aastal.

Tegevussuunas 2 toimus perioodil 2019. aastal 24 täienduskoolitust, kus osaleti 541 korda (sihttase: 600), neist 89 protsenti olid õppeasutuste ja 11 protsenti muude asutuste spetsialistide osaluskorrad. Koolitustel osales 127 õpetajat/õppejõudu üle Eesti (sihttase: 125).

2019. aasta jooksul liitus tegevussuunas 3 haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” 14 uut õppeasutust (13 üldhariduskooli, 1 kutsekool) (sihttase: 15) ja Junior Achievementi ettevõtlusõpet pakkuvate programmidega 53 uut üldhariduskooli (sihttase: 20). IVEKi koolitustel osales 681 isikut (sihttase: 1500) 1229 korral ja JA koolitustel 307 inimest 374 korral (sihttase: 500).

Tegevussuunas 4 viidi läbi eelinkubatsiooni programmi STARTER Tallinnas (STARTERTallinn) ja Tartus (STARTERTartu) ning algas STARTERi regionaalsed programmid Haapsalus, Kohtla-Järvel, Narvas ja Pärnus. 2019. aastal lõpetas eelinkubatsiooni programmi 133 tiimi (sihttase: 108), kuhu kuulus 505 osalejat (sihttase: 420) kokku 35 õppeasutusest (sihttase: 32): 15 üldhariduskoolist, kaheksast kutseõppeasutusest ja 12 kõrgkoolist. Osales kokku 203 tiimi (sihttase: 158) 1291 õppuriga.

Tegevussuunas 5 toimus üks õppereisi (sihttase: 3) ja avaldati üks tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal kirjutatud teadusartikkel (sihttase: 2). Enesehindamise mudelite ja ettevõtlusõppe mõju uuringut viiakse läbi, valmis enesehindamise uuringu vaheraport (sihttase: 2, st mõlema uuringu kohta üks). Programmi seire skeem on rakendatud plaanipäraselt, ilmunud on neli seire aruannet (sihttase: 4).

Tegevussuuna 6 raames on toimunud ettevõtlikkust ja ettevõtlusõpet propageerivad üritused, ettevõtlikkust initsieerivatel motivatsiooni- ja inspiratsiooniüritustel osaleti 3112 korda (sihttase: 600). Ilmunud on neli programmi uudiskirja (sihttase: 4). Novembris tunnustati ettevõtlusõppe edendajaid viies kategoorias (sihttase: 5), ilmus ettevõtlusõppe erileht.

Lisad

Lisa 1. Seire tulemuste koondtabel 31.12.2019 seisuga

Programmi üldine tulemuslikkus		1.01.16– 31.12.16	1.01.16– 31.12.17	1.01.16– 31.12.18	Sihttase 2016– 2018	1.01.16– 31.03.19	1.01.16– 31.05.19	1.01.16– 30.09.19	1.01.16– 31.12.19	Sihttase 2019	Sihttase 2019– 2020	Sihttase 2016– 2020		
RAKENDUSKAVA VÄLJUNDNÄITAJA														
Õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul		174 (139 ük, 20 kk, 15 kõk)	295 (250 ük, 26 kk, 19 kõk)	368 (320 ük, 29 kk, 19 kõk)	360	369 (321 ük, 29 kk, 19 kõk)	383 (335 ük, 29 kk, 19 kõk)	403 (355 ük, 29 kk, 19 kõk)	409 (360 ük, 30 kk, 19 kõk)	–	–	370		
RAKENDUSKAVA TULEMUSNÄITAJA														
Programmis osalenud õppeasutuste osakaal, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud		48%	58%	59%	58%	61%	67%	67%	69%	–	–	90%		
Tegevussuund 1: metoodika, moodulid ja õppevara		2016 KOKKU	2017 KOKKU	2018 KOKKU	2016– 2018	Sihttase 2016– 2018	1.01.19– 31.03.19	1.04.19– 31.05.19	1.06.19– 30.09.19	1.10.19– 31.12.19	2019 KOKKU	Siht- tase 2019	Sihttase 2019– 2020	Sihttase 2016– 2020
7.1	Tegevuse raames väljatöötatud, testitud ja rakendatud ettevõtlusõppe moodulite arv	4*	11*	13**/11***	16*/13**/ 11***	14	–	–	–	–	–	–	–	16
Tegevussuund 2: täienduskoolitused		2016 KOKKU	2017 KOKKU	2018 KOKKU	2016– 2018	Sihttase 2016– 2018	1.01.19– 31.03.19	1.04.19– 31.05.19	1.06.19– 30.09.19	1.10.19– 31.12.19	2019 KOKKU	Siht- tase 2019	Sihttase 2019– 2020	Sihttase 2016– 2020
7.2	Ettevõtlusõppe täienduskoolitusel osalenud õpet läbiviivate spetsialistide osalemiskorrad	641 (67 ük, 112 kk, 245 kõk)	815 (186 ük, 173 kk, 234 kõk)	769 (135 ük, 82 kk, 238 kõk)	2225 (388 ük, 367 kk, 717 kõk)	2000	118 (93 ük, 16 kk, 4 kõk)	101 (82 ük, 13 kk, 3 kõk)	108 (85 ük, 9 kk, 5 kõk)	214 (101 ük, 12 kk, 54 kõk)	541 (361 ük, 50 kk, 68 kõk)	600	1050	3050
7.2 a	Koolitustel osalenud õpetajate arv	306 (55 ük, 91 kk, 160 kõk)	371 (151 ük, 82 kk, 138 kõk)	316 (112 ük, 54 kk, 150 kõk)	779 (272 ük, 164 kk, 343 kõk)	–	54 (45 ük, 7 kk, 2 kõk)	55 (45 ük, 8 kk, 2 kõk)	75 (63 ük, 8 kk, 4 kõk)	82 (45 ük, 7 kk, 30 kõk)	127 (77 ük, 12 kk, 38 kõk)	125	325	

* moodulid on välja töötatud, kuid pole veel rakendatud

** moodulid on välja töötatud ja testitud/testimisel, kuid pole veel rakendunud

*** moodulid on välja töötatud, testitud ja rakendumas

ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool

Lisa 1 jätkub

Tegevussuund 3: praktiline ettevõtlusõpe		2016 KOKKU	2017 KOKKU	2018 KOKKU	2016– 2018	Sihttase 2016– 2018	1.01.19– 31.03.19	1.04.19– 31.05.19	1.06.19– 30.09.19	1.10.19– 31.12.19	2019 KOKKU	Sihttase 2019	Sihttase 2019– 2020	Sihttase 2016– 2020
7.3	Koolide arv, kes osalevad nii haridusprogrammis "Ettevõtlik kool" kui ka õpilasfirmade programmides ja viivad läbi ettevõtlusõpet	11 (11 ük ²²)	25 (25 ük)	24 (24 ük)	60 (60 ük)	50	0	9 (9 ük)	6 (6 ük)	4 (3 ük, 1 kk)	19 (18 ük, 1 kk)	15	30	90
7.3 a	Õppeasutuste arv, kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud (üldharidus-, kutseharidus-, rakenduskõrgkoolid) ja õpetatakse süsteemselt ettevõtlust	0	0	20 (3 ük, 9 kk, 8 kõk)	20 (3 ük, 9 kk, 8 kõk)	–	0	0	22 (15 ük, 7 kõk)	27 (18 ük, 9 kk)	49 (33 ük, 9 kk, 7 kõk)	30 ük, 10 kk, 4 kõk	60 ük, 20 kk, 8 kõk	–
7.3 b i	„Ettevõtliku kooli“ võrgustikuga liitunud uute koolide arv	37 (37 ük)	36 (36 ük)	28 (28 ük)	101 (101 ük)	–	0	4 (4 ük)	2 (2 ük)	8 (7 ük, 1 kk)	14 (13 ük, 1 kk)	15	30	–
7.3 b ii	IVEKi koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	2570 (1736)	1903 (1211)	1414 (882)	5887 (3829)	–	380 (325)	311 (89)	121 (75)	417 (192)	1229 (681)	– (1500)	– (3000)	–
7.3 c i	Õpilasfirma programmis ja teistes ettevõtlusõppe programmides osalevate uute haridusasutuste arv	91 (87 ük, 4 kk)	84 (73 ük, 11 kk)	62 (61 ük, 1 kk)	237 (221 ük, 16 kk)	–	0	21 (21 ük)	30 (30 ük)	2 (2 ük)	53 (53 ük)	20	40	–
7.3 c ii	JA koolitustel osalenud õpetajate osalemiskorrad (isikute arv)	159 (149)	410 (331)	475 (362)	1044 (842)	–	103 (98)	0 (0)	209 (180)	62 (29)	374 (307)	500 (–)	1000 (–)	–
Tegevussuund 4: eelinkubatsioon		2016 KOKKU	2017 KOKKU	2018 KOKKU	2016– 2018	Sihttase 2016– 2018	1.01.19– 31.03.19	1.04.19– 31.05.19	1.06.19– 30.09.19	1.10.19– 31.12.19	2019 KOKKU	Sihttase 2019	Sihttase 2019– 2020	Sihttase 2016– 2020
7.4	Kutse- ja kõrgharidustasemel eelinkubatsiooni teenust kasutanud meeskondade arv (summaarselt)	129	134	140	403	385	–	47 (sh 15 kv)	–	86 (sh 22 kv)	113 (sh 37 kv)	108 (sh 35 kv ²³)	215 (sh 70 kv)	600
7.4 a i	Programmi lõpetanud õppurite arv	449	495	476	1420	–	–	173	–	332	505	420	840	–
7.4 a ii	Programmi lõpetanud õppurite koolide arv	21 (6 ük, 4 kk, 11 kõk)	28 (10 ük, 6 kk, 12 kõk)	24 (9 ük, 4 kk, 11 kõk)	43 (20 ük, 8 kk, 15 kõk)	–	–	19 (6 ük, 5 kk, 9 kõk)	–	21 (10 ük, 3 kk, 8 kõk)	35 (15 ük, 8 kk, 12 kõk)	32	40	–
7.4 a iii	Osalenud meeskondade arv (sh formaalõppe meeskonnad)	129	134	140	403	–	–	86	–	117	203	158	315 (sh 55 fö)	–
7.4 a iv	Programmis osalenud õppurite arv	–	–	–	–	–	–	629	–	662	1291	–	1600	–

²² ük – üldhariduskool, kk – kutsekool, kõk – kõrgkool²³ kv – koolidevaheline meeskond

Lisa 1 jätkub

Tegevussuund 5: pädevuste arendamine ja uuringud		2016 KOKKU	2017 KOKKU	2018 KOKKU	2016– 2018	Sihttase 2016– 2018	1.01.19– 31.03.19	1.04.19– 31.05.19	1.06.19– 30.09.19	1.10.19– 31.12.19	2019 KOKKU	Sihttase 2019	Sihttase 2019– 2020	Sihttase 2016– 2020
7.5	Tegevusest toetust saanud uuringute ja analüüside põhjal avaldatud teadusartiklite arv	1	3	10	14	7	0	0	0	1	1	2	6	20
7.5 a i	Korraldatud õppereiside arv	5	4	2	11	–	0	0	0	1	1	3	7	–
7.5 a ii	Uuringute raportite arv	4	2	4	10	–	0	0	0	1 (vr)	1 (vr)	2 (vr ²⁴)	2 (lr ²⁵)	–
7.5 a iii	Süsteemsete seireraportite arv	0	4	4	8	–	1	1	1	1	4	4	8	–
Tegevussuund 6: teavitamine ja tunnustamine		2016 KOKKU	2017 KOKKU	2018 KOKKU	2016– 2018	Sihttase 2016– 2018	1.01.19– 31.03.19	1.04.19– 31.05.19	1.06.19– 30.09.19	1.10.19– 31.12.19	2019 KOKKU	Sihttase 2019	Sihttase 2019– 2020	Sihttase 2016– 2020
7.6	Ettevõtlusõpet, ettevõtlikkust initsieerivatel seminaridel, inspiratsiooni- ja motivatsioonipäevadel jm üritustel osalejate arv	1168	2290	1661	5119	5000	458	864	850	840	3112	600	1200	6200
7.6 a i	Tunnustatute arv	0	5	5	10	–	0	0	0	5	5	5	10	–
7.6 a ii	Avaldatud uudiskirjade arv	5	4	4	13	–	1	0	1	2	4	4	8	–

Allikas: autori koostatud

²⁴ vr – vaheraport²⁵ lr – lõppraport

Lisa 2. Rakenduskava tulemusnäitajasse arvestatud õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Aegviidu Kool	38	Peetri Kool
2	Albu Põhikool	39	Peetri Lasteaed-Põhikool
3	Anna Haava nim Pala Kool	40	Pirita Majandusgümnaasium
4	Antsla Gümnaasium	41	Põlva Gümnaasium
5	Are Kool	42	Rakvere Põhikool
6	Audentese Erakool	43	Räpina Ühisgümnaasium
7	Elva Gümnaasium	44	Ristiku Põhikool
8	Haapsalu Nikolai Kool*	45	Rõuge Põhikool
9	Hummuli Põhikool	46	Saaremaa Ühisgümnaasium
10	J. V. Veski nim. Maarja Põhikool	47	Saku Gümnaasium
11	Jakob Westholmi Gümnaasium	48	Saverna Põhikool
12	Järva-Jaani Gümnaasium	49	Sindi Gümnaasium
13	Jõgeva Põhikool	50	Suure-Jaani Kool
14	Kääpa Põhikool	51	Tabasalu Ühisgümnaasium
15	Keeni Põhikool	52	Tallinna 21. Kool
16	Kirivere Kool	53	Tallinna 32. Keskkool
17	Kiviõli I Keskkool	54	Tallinna Arte Gümnaasium
18	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool	55	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum
19	Kuldre Kool	56	Tallinna Mustamäe Gümnaasium
20	Kuusalu Keskkool	57	Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium
21	Lasnamäe Põhikool	58	Tallinna Pae Gümnaasium
22	Lasnamäe Vene Gümnaasium	59	Tallinna Tehnikagümnaasium
23	Leisi Kool	60	Tallinna Ühisgümnaasium
24	Lümanda Põhikool	61	Tapa Gümnaasium
25	Meremäe Kool	62	Tartu Veeriku Kool
26	Mikitamäe Kool	63	Turba Kool
27	Mooste Mõisakool	64	Türi Ühisgümnaasium
28	Narva Pähklime Gümnaasium	65	Uhtna Põhikool
29	Narva Soldino Gümnaasium	66	Väätsa Põhikool
30	Nissi Põhikool	67	Valga Priimetsa Kool
31	Nõo Põhikool	68	Vanalinna Hariduskolleeium
32	Nõo Reaalgümnaasium	69	Vändra Gümnaasium
33	Parksepa Keskkool	70	Värskas Gümnaasium
34	Pärnu Koidula Gümnaasium	71	Viimsi Kool
35	Pärnu Rääma Põhikool	72	Viljandi Kesklinna Kool
36	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium	73	Viljandi Paalalinna Kool
37	Pärnu-Jaagupi Põhikool	74	Võru Kesklinna Kool
Kutseõppeasutused			
1	Kuressaare Ametikool	2	Tartu Kutsehariduskeskus
Kõrgkoolid			
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	5	Estonian Business School
2	Eesti Kunstiakadeemia	6	Tallinna Tehnikaülikool
3	Eesti Maaülikool	7	Tallinna Ülikool
4	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	8	Tartu Ülikool
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
75	Aste Põhikool	86	Paldiski Ühisgümnaasium
76	Juuru Eduard Vilde Kool	87	Palivere Põhikool
77	Jõõpre Kool	88	Rakke Kool
78	Kohila Mõisakool	89	Rapla Vesiroosi Kool
79	Koonga Kool	90	Tallinna Reaalkool

Lisa 2 jätkub

80	Kunda Ühisgümnaasium	91	Tamsalu Gümnaasium
81	Kärla Põhikool	92	Türi Põhikool
82	Lõpe Kool	93	Vajangu Põhikool
83	Mõniste Kool	94	Valjala Põhikool
84	Orissaare Gümnaasium	95	Vastse-Kuuste Kool
85	Osula Põhikool		
2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
96	Adavere Põhikool	102	Tahkuranna Lasteaed-Algkool
97	Iisaku Gümnaasium	103	Tallinna Lilleküla Gümnaasium
98	Luunja Keskkool	104	Tartu Tamme Kool
99	Metsapoole Põhikool	105	Tartu Variku Kool
100	Paide Ühisgümnaasium*	106	Tõstamaa Keskkool
101	Pärnu Vanalinna Põhikool		
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
107	Ambla-Aravete Kool	121	Lüllemäe Põhikool
108	Eidapere Kool	122	Rakvere Gümnaasium
109	Haljala Kool	123	Rocca al Mare Kooli Vodja Individuaalõppekeskus
110	Ilmatsalu Põhikool	124	Roosna-Alliku Põhikool
111	Imavere Põhikool	125	Salme Põhikool
112	Kanepi Gümnaasium	126	Sinimäe Põhikool
113	Keila Kool	127	Tallinna 53. Keskkool
114	Klooga Kool*	128	Tallinna Laagna Gümnaasium
115	Koeru Keskkool	129	Tartu Descartes'i Kool
116	Kohila Gümnaasium	130	Tartu Hansa Kool
117	Kohtla-Järve Järve Kool	131	Valga Põhikool
118	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	132	Vinni-Pajusti Gümnaasium
119	Kostivere Kool	133	Võru Kreutzwaldi Kool
120	Kärdla Põhikool	134	Väike-Maarja Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
3	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	5	Viljandi Kutseõppekeskus
4	Rakvere Ametikool		
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
135	Abja Gümnaasium	145	Narva Täiskasvanute Kool
136	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	146	Oru Kool
137	EBS Gümnaasium	147	Põlula Kool
138	Hiumaa Gümnaasium	148	Pärnu Ülejõe Põhikool
139	Hugo Treffneri Gümnaasium	149	Rõngu Keskkool
140	Jõhvi Gümnaasium	150	Tallinna Inglise Kolledž
141	Kadrioru Saksa Gümnaasium	151	Tallinna Rahumäe Põhikool
142	Kehtna Põhikool	152	Tartu Tamme Gümnaasium
143	Kihnu Kool	153	Voore Põhikool
144	Narva Kesklinna Gümnaasium		
Kutseõppeasutused			
6	Luu Metsanduskool	8	Pärnumaa Kutsehariduskeskus
7	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool	9	Räpina Aianduskool
Kõrgkoolid			
9	Tartu Tervishoiu Kõrgkool		
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			

Lisa 2 jätkub

154	Kuressaare Gümnaasium	156	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool
155	Narva Paju Kool	157	Suure-Jaani Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
10	Tallinna Teeninduskool		
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			
158	Aseri Kool	163	Tartu Jaan Poska Gümnaasium
159	Haapsalu Põhikool	164	Uuemõisa Lasteaed-Algkool
160	Haapsalu Viigi Kool	165	Varbola Lasteaed-Algkool
161	Kõmsi Lasteaed-Algkool	166	Vasta Kool
162	Tallinna Järveotsa Gümnaasium		
Kutseõppeasutused			
11	Tallinna Polütehnikum	12	Tallinna Tööstushariduskeskus
Kõrgkoolid			
10	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool		
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
167	Audru Kool	175	Põlva Kool
168	Häädemeeste Keskkool	176	Tallinna Õismäe Vene Lütseum
169	Haapsalu Linna Algkool	177	Tarbja Lasteaed-Kool
170	Harkujärve Põhikool	178	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium
171	Lauka Põhikool	179	Viljandi Jakobsoni Kool
172	Loksa Gümnaasium	180	Võhma Kool
173	Mustvee Kool	181	Võru Gümnaasium
174	Paide Hammerbecki Põhikool		
Kutseõppeasutused			
13	Tallinna Kopli Ametikool	16	Tallinna Majanduskool
14	Tallinna Balletikool	17	Võrumaa Kutsehariduskeskus
15	Tallinna Ehituskool		
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
182	Hagudi Põhikool	187	Põltsamaa Ühisgümnaasium
183	Illuka Kool	188	Vaimastvere Kool
184	Kohtla-Nõmme Kool	189	Viljandi Gümnaasium
185	Noarootsi Kool	190	Viljandi Kaare Kool
186	Paide Gümnaasium		
Kõrgkoolid			
11	Kõrgem Kunstikool Pallas		
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
191	Jõhvi Põhikool	194	Kuuste Kool
192	Jõhvi Vene Põhikool	195	Sakala Eragümnaasium
193	Kohtla-Järve Tammiku Põhikool	196	Waldorfkool Läte
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
197	Avinurme Gümnaasium	213	Püha Johannese Kool
198	Haabersti Vene Gümnaasium	214	Saue Gümnaasium
199	Hargla Kool	215	Simuna Kool
200	Jüri Gümnaasium	216	Tallinna Heleni Kool
201	Konguta Kool	217	Tallinna Kivimäe Põhikool
202	Krootuse Põhikool	218	Tallinna Tondi Põhikool
203	Kuressaare Vanalinna Kool	219	Tartu Annelinna Gümnaasium
204	Lasnamäe Gümnaasium	220	Tartu Forseliuse Kool
205	Lüganuse Kool	221	Tori Põhikool

Lisa 2 jätkub

206	Maardu Gümnaasium	222	Tsirguliina Kool
207	Merivälja Kool	223	Ülenurme Gümnaasium
208	Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasium	224	Valga Gümnaasium
209	Paldiski Põhikool	225	Veltsi Lasteaed-Algkool
210	Palupera Põhikool	226	Viimsi Gümnaasium
211	Pärnu Tammsaare Kool	227	Viiratsi Kool
212	Pisisaare Algkool		
Kutseõppeasutused			
18	Kehtna Kutsehariduskeskus		
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
228	Heimtali Põhikool	234	Sillamäe Vanalinna Kool
229	Kullamaa Keskkool	235	Siimusti Lasteaed-Algkool
230	Kuremaa Lasteaed-Algkool	236	Toila Gümnaasium
231	Läänemaa Ühisgümnaasium	237	Varbla Kool
232	Lihula Gümnaasium	238	Virtsu Kool
233	Metsküla Algkool		
Kõrgkoolid			
12	Eesti Lennuakadeemia	14	Sisekaitseakadeemia
13	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool*	15	Tallinna Tehnikakõrgkool
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
239	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	245	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium
240	Halliste Põhikool	246	Pärnu Vabakool
241	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	247	Risti Põhikool
242	Käina Kool	248	Sillamäe Gümnaasium
243	Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool	249	Taebla Kool
244	Palade Põhikool		
Kutseõppeasutused			
19	Haapsalu Kutsehariduskeskus	20	Järvamaa Kutsehariduskeskus

Allikas: autori koostatud

Lisa 3. Rakenduskava väljundindikaatorisse arvestatud õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Aegviidu Kool	54	Mooste Põhikool
2	Albu Põhikool	55	Mäetaguse Põhikool
3	Anna Haava nim Pala Kool	56	Märjamaa Gümnaasium
4	Antsla Gümnaasium	57	Narva 6. Kool
5	Are Kool	58	Narva Pähklimäe Gümnaasium
6	Audentese Erakool	59	Narva Soldino Gümnaasium
7	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	60	Narva Vanalinna Riigikool
8	EBS Gümnaasium	61	Nissi Põhikool
9	Elva Gümnaasium	62	Noarootsi Kool
10	Emmaste Põhikool	63	Nõo Põhikool
11	Gustav Adolfi Gümnaasium	64	Nõo Reaalgümnaasium
12	Haabersti Vene Gümnaasium	65	Orava Kool
13	Haanja Kool	66	Osula Põhikool
14	Haapsalu Nikolai Kool*	67	Paide Gümnaasium
15	Haljala Kool	68	Paldiski Ühisgümnaasium
16	Hummuli Põhikool	69	Parksepa Keskkool
17	Iisaku Gümnaasium	70	Peetri Kool
18	J. V. Veski nim. Maarja Põhikool	71	Peetri Lasteaed - Põhikool
19	Jakob Westholmi Gümnaasium	72	Pirita Majandusgümnaasium
20	Jõgeva Põhikool	73	Põltsamaa Ühisgümnaasium
21	Jõhvi Vene Põhikool	74	Põlva Gümnaasium
22	Jäneda Kool	75	Pärnu Koidula Gümnaasium
23	Järva-Jaani Gümnaasium	76	Pärnu Rääma Põhikool
24	Kajamaa Kool	77	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium
25	Kanepi Gümnaasium	78	Pärnu-Jaagupi Põhikool
26	Keeni Põhikool	79	Rakvere Gümnaasium
27	Keila Kool	80	Rakvere Põhikool
28	Kirivere Kool	81	Rakvere Reaalgümnaasium
29	Kiviõli I Keskkool	82	Rapla Vesiroosi Kool
30	Kiviõli Vene Kool	83	Retla-Kabala Kool
31	Koeru Keskkool	84	Ridala Põhikool
32	Kohila Gümnaasium	85	Ristiku Põhikool
33	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool	86	Roosna-Alliku Põhikool
34	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	87	Rõuge Põhikool
35	Kohtla-Nõmme Kool	88	Räpina Ühisgümnaasium
36	Konguta Kool	89	Saaremaa Ühisgümnaasium
37	Kose Gümnaasium	90	Saku Gümnaasium
38	Kuldre Kool	91	Salme Põhikool
39	Kuusalu Keskkool	92	Saverna Põhikool
40	Kääpa Põhikool	93	Sillamäe Eesti Põhikool
41	Laagri Kool	94	Sillamäe Kannuka Kool
42	Lagedi Kool	95	Sindi Gümnaasium
43	Lasnamäe Põhikool	96	Suure-Jaani Gümnaasium
44	Lasnamäe Vene Gümnaasium	97	Suure-Jaani Kool
45	Lauka Põhikool	98	Sõmerpalu Põhikool*
46	Lehtse Kool	99	Tabasalu Ühisgümnaasium
47	Leisi Kool	100	Tallinna 21. Kool
48	Läänemaa Ühisgümnaasium	101	Tallinna 32. Keskkool
49	Lümanda Põhikool	102	Tallinna Arte Gümnaasium
50	Meremäe Kool	103	Tallinna Kunstigümnaasium

Lisa 3 jätkub

51	Miina Härma Gümnaasium	104	Tallinna Laagna Gümnaasium
52	Mikitamäe Kool	105	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum
53	Misso Kool	106	Tallinna Mustamäe Gümnaasium
107	Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium	124	Tartu Veeriku Kool
108	Tallinna Mustamäe Realgümnaasium	125	Turba Kool
109	Tallinna Mustjõe Gümnaasium	126	Tõstamaa Keskkool
110	Tallinna Nõmme Gümnaasium	127	Türi Ühisgümnaasium
111	Tallinna Pae Gümnaasium	128	Uhtna Põhikool
112	Tallinna Südalinna Kool	129	Valga Priimetsa Kool
113	Tallinna Tehnikagümnaasium	130	Vanalinna Hariduskolleegium
114	Tallinna Vaba Waldorfkool	131	Vastse-Kuuste Kool
115	Tallinna Ühisgümnaasium	132	Viimsi Kool
116	Tapa Gümnaasium	133	Viljandi Kesklinna Kool
117	Tartu Descartes'i Kool	134	Viljandi Paalalinna Kool
118	Tartu Forseliuse Kool	135	Voore Põhikool
119	Tartu Hansa Kool	136	Võnnu Keskkool
120	Tartu Jaan Poska Gümnaasium	137	Võru Kesklinna Kool
121	Tartu Katoliku Hariduskeskus	138	Värskas Gümnaasium
122	Tartu Tamme Gümnaasium	139	Väätša Põhikool
123	Tartu Variku Kool		
Kutseõppeasutused			
1	Eesti Merekool	11	Tallinna Ehituskool
2	Haapsalu Kutsehariduskeskus	12	Tallinna Kopli Ametikool
3	Kehtna Kutsehariduskeskus	13	Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool
4	Kuressaare Ametikool	14	Tallinna Majanduskool
5	Luuu Metsanduskool	15	Tallinna Polütehnikum
6	Narva Kutseõppekeskus*	16	Tallinna Teeninduskool
7	Pärnu Saksa Tehnoloogiakool	17	Tartu Kunstikool
8	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	18	Tartu Kutsehariduskeskus
9	Rakvere Ametikool	19	Võrumaa Kutsehariduskeskus
10	Räpina Aianduskool	20	Väike-Maarja Õppekeskus*
Kõrgkoolid			
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	9	Sisekaitseakadeemia
2	Eesti Infotehnoloogia Kolledž*	10	Tallinna Tehnikakõrgkool
3	Eesti Kunstiakadeemia	11	Tallinna Tehnikaülikool
4	Eesti Maaülikool	12	Tallinna Ülikool
5	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	13	Kõrgem Kunstikool Pallas
6	Estonian Business School	14	Tartu Tervishoiu Kõrgkool
7	Euroakadeemia	15	Tartu Ülikool
8	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool*		
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
140	Aakre Lasteaed-Algkool	153	Orissaare Gümnaasium
141	Adavere Põhikool	154	Palivere Põhikool
142	Aste Põhikool	155	Rakke Kool
143	Juuru Eduard Vilde Kool	156	Ruusa Põhikool
144	Jõõpre Kool	157	Sillamäe Gümnaasium
145	Kohila Mõisakool	158	Tallinna Reaalkool
146	Koonga Kool	159	Tamsalu Gümnaasium
147	Krootuse Põhikool	160	Türi Põhikool
148	Kunda Ühisgümnaasium	161	Unipiha Algkool
149	Kärdla Põhikool	162	Vajangu Põhikool
150	Kärļa Põhikool	163	Valjala Põhikool
151	Lõpe Kool	164	Vändra Gümnaasium
152	Mõniste Kool		

Lisa 3 jätkub

Kutseõppeasutused			
21	G. Otsa nim Tallinna Muusikakool		
2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
165	Audru Kool	174	Paikuse Põhikool
166	Gaia Kool (Tallinn)	175	Pärnu Vanalinna Põhikool
167	Jõhvi Gümnaasium	176	Sõmeru Põhikool
168	Kadrina Keskkool	177	Tahkuranna Lasteaed-Algkool
169	Kohtla-Järve Järve Kool	178	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium
170	Luunja Keskkool	179	Tartu Tamme Kool
171	Metsapoole Põhikool	180	Tõrva Gümnaasium
172	Nõva Kool	181	Ääsmäe Põhikool
173	Paide Ühisgümnaasium*	182	Tallinna Lilleküla Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
22	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	24	Tallinna Tööstushariduskeskus
23	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool		
Kõrgkoolid			
16	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool		
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
183	Ambla-Aravete Kool	201	Narva Keeltelütseum
184	Eidapere Kool	202	Rocca al Mare Kooli Vodja Individuaalõppekeskus
185	Erakool Intellekt	203	Rõngu Keskkool
186	Haapsalu Põhikool	204	Sinimäe Põhikool
187	Hiumaa Gümnaasium	205	Tallinna 53. Keskkool
188	Ilmatsalu Põhikool	206	Tallinna Inglise Kolledž
189	Imavere Põhikool	207	Tallinna Järveotsa Gümnaasium
190	Jõhvi Põhikool	208	Tallinna Kesklinna Põhikool
191	Kihelkonna Kool	209	Tallinna Kivimäe Põhikool
192	Klooga Kool*	210	Tallinna Rahumäe Põhikool
193	Koigi Kool	211	Tornimäe Põhikool
194	Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool	212	Valga Põhikool
195	Kostivere Kool	213	Varbola Lasteaed-Algkool
196	Kuressaare Gümnaasium	214	Vinni-Pajusti Gümnaasium
197	Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasium	215	Võru Kreutzwaldi Kool
198	Kõmsi Lasteaed-Algkool	216	Väike-Maarja Gümnaasium
199	Lüganuse Kool	217	Ämari Põhikool*
200	Lüllemäe Põhikool	218	Ülenurme Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
25	Viljandi Kutseõppekeskus		
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
219	Abja Gümnaasium	235	Narva Täiskasvanute Kool
220	Avatud Kool	236	Oru Kool
221	Eurogümnaasium	237	Puurmani Mõisakool
222	Hugo Treffneri Gümnaasium	238	Põlula Kool
223	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	239	Pärnu Raeküla Kool
224	Jõgevamaa Gümnaasium	240	Pärnu Ülejõe Põhikool
225	Jüri Gümnaasium	241	Sakala Eragümnaasium
226	Kadrioru Saksa Gümnaasium	242	Saue Gümnaasium
227	Kambja Põhikool	243	Taebala Kool
228	Kehtna Põhikool	244	Tallinna Muusikakeskkool
229	Kihnu Kool	245	Tallinna Tõnismäe Reaalkool

Lisa 3 jätkub

230	Loksa Gümnaasium	246	Tallinna Õismäe Gümnaasium
231	Merivälja Kool	247	Tallinna Õismäe Vene Lütseum
232	Muraste Kool	248	Tartu II Muusikakool*
233	Mäepealse Erakool	249	Valga Gümnaasium
234	Narva Kesklinna Gümnaasium	250	Viljandi Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
26	Järvamaa Kutsehariduskeskus		
Kõrgkoolid			
17	Eesti Lennuakadeemia	19	Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused
18	Eesti Metodisti Kiriku Teoloogiline Seminar		
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			
251	Ehte Humanitaargümnaasium	260	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool
252	Häädemeeste Keskkool	261	Rapla Täiskasvanute Gümnaasium
253	Karjamaa Põhikool	262	Sillamäe Vanalinna Kool
254	Kehra Gümnaasium	263	Tallinna Euroopa Kool
255	Kiili Gümnaasium	264	Tallinna Läänemere Gümnaasium
256	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	265	Tapa Vene Põhikool
257	Kohtla-Järve Tammiku Põhikool	266	Tartu Erakool
258	Narva Paju Kool	267	Vastseliina Gümnaasium
259	Tarbja Lasteaed-Kool		
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			
268	Aravete Keskkool	275	Risti Põhikool
269	Aseri Kool	276	Uuemõisa Lasteaed-Algkool
270	Erakool Oja*	277	Vasta Kool
271	Haabneeme Kool	278	Viiratsi Kool
272	Haapsalu Viigi Kool	279	Viljandi Jakobsoni Kool
273	Heimtali Põhikool	280	Võhma Kool
274	Pärnu Ühisgümnaasium		
Kutseõppeasutused			
27	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool		
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
281	Avinurme Gümnaasium	296	Põlva Kool
282	Haapsalu Linna Algkool	297	Simuna Kool
283	Hargla Kool	298	Tabivere Põhikool
284	Harkujärve Põhikool	299	Tallinna Heleni Kool
285	Leie Põhikool	300	Tallinna Nõmme Põhikool
286	Loova tuleviku kool	301	Tallinna Tondi Põhikool
287	Maardu Gümnaasium	302	Tartu Aleksander Puškini Kool
288	Mustvee Kool	303	Tori Põhikool
289	Olustvere Põhikool	304	Tsirguliina Kool
290	Otepää Gümnaasium	305	Valga Kaugõppegümnaasium
291	Pärnu Tammsaare Kool	306	Veltsi Lasteaed-Algkool
292	Pärnu Vabakool	307	Viimsi Gümnaasium
293	Pisisaare Algkool	308	Viljandi Kaare Kool
294	Püha Johannese Kool	309	Viljandi Täiskasvanute Gümnaasium
295	Puka Kool		
Kutseõppeasutused			
28	Valgamaa Kutseõppekeskus		
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
310	Hagudi Põhikool	316	Püüsi Kool
311	Illuka Kool	317	Tallinna Balletikooli üldharidusklassid

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 3 jätkub

312	Kullamaa Keskkool	318	Tartu Kivilinna Kool
313	Loo Keskkool	319	Toila Gümnaasium
314	Noarootsi Gümnaasium	320	Vaimastvere Kool
315	Paide Hammerbecki Põhikool		
Kutseõppeasutused			
29	Heino Elleri Muusikakool		
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
321	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium		
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
322	Alu Kool	329	Paide Hillar Hanssoo Põhikool
323	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	330	Palupera Põhikool
324	Kallaste Lasteaed-Põhikool	331	Puhja Kool
325	Kalmetu Põhikool	332	Tartu Annelinna Gümnaasium
326	Kuressaare Vanalinna Kool	333	Tilsi Põhikool
327	Metsküla Algkool	334	Varstu Kool
328	Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasium	335	Võru Gümnaasium
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
336	Audentese Spordigümnaasium	346	Rapla Kesklinna Kool
337	Halliste Põhikool	347	Rocca al Mare Kool
338	Kallavere Keskkool	348	Tallinna Juudi Kool
339	Kolkja Lasteaed-Põhikool	349	Tartu Emajõe Kool
340	Kõpu Põhikool	350	Tartu Hiie Kool
341	Lasnamäe Gümnaasium	351	Tartu Luterlik Peetri Kool
342	Puiga Põhikool	352	Tartu Raatuse Kool
343	Raasiku Põhikool	353	Tarvastu Gümnaasium
344	Randvere Kool	354	Vana-Vigala Põhikool
345	Rapla Gümnaasium	355	Viljandi Vaba Waldorfkool
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
356	Käina Kool	359	Laiuse Jaan Poska Põhikool
357	Kohtla-Järve Gümnaasium	360	Palade Põhikool
358	Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool		
Kutseõppeasutused			
30	Eesti Esimene Erakosmeetikakool		

Allikas: autori koostatud

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 4. Junior Achievementi majandus- ja ettevõtlusõppe programmidega liitunud uued õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Albu Põhikool	45	Peetri Lasteaed-Põhikool
2	Are Kool	46	Pirita Majandusgümnaasium
3	Audentese Erakool	47	Põltsamaa Ühisgümnaasium
4	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	48	Põlva Gümnaasium
5	Elva Gümnaasium	49	Pärnu Koidula Gümnaasium
6	Emmaste Põhikool	50	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium
7	Haabersti Vene Gümnaasium	51	Ridala Põhikool
8	Haanja Kool	52	Ristiku Põhikool
9	Haapsalu Nikolai Kool*	53	Rõuge Põhikool
10	Hummuli Põhikool	54	Räpina Ühisgümnaasium
11	Iisaku Gümnaasium	55	Saaremaa Ühisgümnaasium
12	J. V. Veski nim. Maarja Põhikool	56	Saku Gümnaasium
13	Jakob Westholmi Gümnaasium	57	Saverna Põhikool
14	Jõgeva Põhikool	58	Sillamäe Eesti Põhikool
15	Jõhvi Vene Põhikool	59	Sillamäe Kannuka Kool
16	Jäneda Kool	60	Sindi Gümnaasium
17	Keeni Põhikool	61	Suure-Jaani Gümnaasium
18	Kirivere Kool	62	Suure-Jaani Kool
19	Kiviõli I Keskkool	63	Sõmerpalu Põhikool*
20	Kiviõli Vene Kool	64	Tabasalu Ühisgümnaasium
21	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool	65	Tallinna 21. Kool
22	Kose Gümnaasium	66	Tallinna 32. Keskkool
23	Kuldre Kool	67	Tallinna Arte Gümnaasium
24	Kuusalu Keskkool	68	Tallinna Laagna Gümnaasium
25	Kääpa Põhikool	69	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum
26	Laagri Kool	70	Tallinna Mustamäe Gümnaasium
27	Lagedi Kool	71	Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium
28	Lasnamäe Põhikool	72	Tallinna Mustamäe Realgümnaasium
29	Lasnamäe Vene Gümnaasium	73	Tallinna Mustjõe Gümnaasium
30	Leisi Kool	74	Tallinna Pae Gümnaasium
31	Lümanda Põhikool	75	Tallinna Südalinna Kool
32	Meremäe Kool	76	Tallinna Tehnikagümnaasium
33	Misso Kool	77	Tallinna Ühisgümnaasium
34	Märjamaa Gümnaasium	78	Tapa Gümnaasium
35	Narva 6. Kool	79	Tartu Forseliuse Kool
36	Narva Pähklime Gümnaasium	80	Tartu Veeriku Kool
37	Narva Soldino Gümnaasium	81	Valga Priimetsa Kool
38	Narva Vanalinna Riigikool	82	Vanalinna Hariduskolleeegium
39	Nissi Põhikool	83	Viimsi Kool
40	Noarootsi Kool	84	Viljandi Kesklinna Kool
41	Nõo Põhikool	85	Võru Kesklinna Kool
42	Nõo Realgümnaasium	86	Vändra Gümnaasium
43	Osula Põhikool	87	Väätsa Põhikool
44	Paldiski Ühisgümnaasium		
Kutseõppeasutused			
1	Kuessaare Ametikool	3	Tartu Kutsehariduskeskus
2	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	4	Võrumaa Kutsehariduskeskus
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
88	Krootuse Põhikool	90	Tallinna Reaalkool
89	Ruusa Põhikool	91	Vastse-Kuuste Kool

Lisa 4 jätkub

2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
92	Metsapoole Põhikool	96	Tartu Tamme Kool
93	Paikuse Põhikool	97	Tartu Variku Kool
94	Pärnu Vanalinna Põhikool	98	Tõstamaa Keskkool
95	Tahkuranna Lasteaed-Algkool	99	Türi Põhikool
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
100	Adavere Põhikool	127	Narva Keeltelütseum
101	Ambbla-Aravete Kool	128	Paide Hammerbecki Põhikool
102	Aste Põhikool	129	Paide Ühisgümnaasium*
103	Eidapere Kool	130	Rakke Kool
104	Erakool Intellekt	131	Rakvere Gümnaasium
105	Haapsalu Põhikool	132	Rakvere Realgümnaasium
106	Haljala Kool	133	Rocca al Mare Kooli Vodja Individuaalõppekeskus
107	Hiiumaa Gümnaasium	134	Roosna-Alliku Põhikool
108	Imavere Põhikool	135	Rõngu Keskkool
109	Jõhvi Põhikool	136	Salme Põhikool
110	Kanepi Gümnaasium	137	Sinimäe Põhikool
111	Keila Kool	138	Tallinna 53. Keskkool
112	Kihelkonna Kool	139	Tallinna Inglise Kolledž
113	Klooga Kool*	140	Tallinna Järveotsa Gümnaasium
114	Koeru Keskkool	141	Tallinna Kesklinna Põhikool
115	Kohila Gümnaasium	142	Tallinna Kunstigümnaasium
116	Kohtla-Järve Järve Kool	143	Tallinna Rahumäe Põhikool
117	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	144	Tamsalu Gümnaasium
118	Koigi Kool	145	Tartu Tamme Gümnaasium
119	Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool	146	Tornimäe Põhikool
120	Kostivere Kool	147	Varbola Lasteaed-Algkool
121	Kunda Ühisgümnaasium	148	Vinni-Pajusti Gümnaasium
122	Kuressaare Gümnaasium	149	Voore Põhikool
123	Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasium	150	Võru Kreutzwaldi Kool
124	Kõmsi Lasteaed-Algkool	151	Väike-Maarja Gümnaasium
125	Lüganuse Kool	152	Ämari Põhikool*
126	Lüllemäe Põhikool	153	Ülenurme Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
5	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	11	Tallinna Kopli Ametikool
6	Luu Metsanduskool	12	Tallinna Polütehnikum
7	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool	13	Tallinna Teeninduskool
8	Rakvere Ametikool	14	Tallinna Tööstushariduskeskus
9	Räpina Aianduskool	15	Viljandi Kutseõppekeskus
10	Tallinna Ehituskool		
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
154	EBS Gümnaasium	158	Rapla Vesiroosi Kool
155	Jüri Gümnaasium	159	Saue Gümnaasium
156	Kadrioru Saksa Gümnaasium	160	Taebla Kool
157	Oru Kool		
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			
161	Karjamaa Põhikool	164	Sillamäe Vanalinna Kool
162	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	165	Tallinna Läänemere Gümnaasium
163	Narva Paju Kool	166	Tapa Vene Põhikool
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 4 jätkub

167	Abja Gümnaasium	171	Viiratsi Kool
168	Erakool Oja*	172	Viljandi Jakobsoni Kool
169	Valjala Põhikool	173	Viljandi Paalalinna Kool
170	Tartu Katoliku Hariduskeskus		
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
174	Aakre Lasteaed-Algkool	198	Püha Johannese Kool
175	Aravete Keskkool	199	Puka Kool
176	Audru Kool	200	Simuna Kool
177	Avinurme Gümnaasium	201	Tabivere Põhikool
178	Häädemeeste Keskkool	202	Tallinna Heleni Kool
179	Hargla Kool	203	Tallinna Kivimäe Põhikool
180	Hugo Treffneri Gümnaasium	204	Tallinna Lilleküla Gümnaasium
181	Jõhvi Gümnaasium	205	Tallinna Nõmme Põhikool
182	Kambja Põhikool	206	Tallinna Tondi Põhikool
183	Konguta Kool	207	Tartu Aleksander Puškini Kool
184	Leie Põhikool	208	Tori Põhikool
185	Loova tuleviku kool	209	Tsirguliina Kool
186	Maardu Gümnaasium	210	Türi Ühisgümnaasium
187	Mooste Mõisakool	211	Valga Gümnaasium
188	Olustvere Põhikool	212	Valga Kaugõppegümnaasium
189	Orissaare Gümnaasium	213	Värskla Gümnaasium
190	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool	214	Veltsi Lasteaed-Algkool
191	Pärnu Rääma Põhikool	215	Viimsi Gümnaasium
192	Pärnu Raeküla Kool	216	Viljandi Gümnaasium
193	Pärnu Tammsaare Kool	217	Viljandi Kaare Kool
194	Pärnu Vabakool	218	Viljandi Täiskasvanute Gümnaasium
195	Pärnu-Jaagupi Põhikool	219	Võhma Kool
196	Pisisaare Algkool	220	Võnnu Keskkool
197	Põlva Kool		
Kutseõppeasutused			
16	Valgamaa Kutseõppekeskus		
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
221	Paide Gümnaasium		
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
222	Alu Kool	233	Palivere Põhikool
223	Antsla Gümnaasium	234	Palupera Põhikool
224	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	235	Puhja Kool
225	Hagudi Põhikool	236	Puurmani Mõisakool
226	Heimtali Põhikool	237	Tarbja Lasteaed-Kool
227	Kallaste Lasteaed-Põhikool	238	Tartu Erakool
228	Kalmetu Põhikool	239	Tilsi Põhikool
229	Kärdla Põhikool	240	Toila Gümnaasium
230	Loksa Gümnaasium	241	Varstu Kool
231	Metsküla Algkool	242	Vastseliina Gümnaasium
232	Paide Hillar Hanssoo Põhikool		
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
243	Gaia Kool	258	Parksepa Keskkool
244	Gustav Adolfi Gümnaasium	259	Puiga Põhikool
245	Haapsalu Viigi Kool	260	Raasiku Põhikool

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 4 jätkub

246	Halliste Põhikool	261	Randvere Kool
247	Jõgevamaa Gümnaasium	262	Rapla Kesklinna Kool
248	Jõõpre Kool	263	Rocca al Mare Kool
249	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	264	Tallinna Juudi Kool
250	Kadrina Keskkool	265	Tartu Emajõe Kool
251	Kallavere Keskkool	266	Tartu Jaan Poska Gümnaasium
252	Kärla Põhikool	267	Tartu Raatuse Kool
253	Kolkja Lasteaed-Põhikool	268	Tarvastu Gümnaasium
254	Kõpu Põhikool	269	Valga Põhikool
255	Läänemaa Ühisgümnaasium	270	Vana-Vigala Põhikool
256	Lasnamäe Gümnaasium	271	Viljandi Vaba Waldorfkool
257	Loo Keskkool	272	Ääsmäe Põhikool
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
273	Laiuse Jaan Poska Põhikool	274	Noarootsi Gümnaasium

Allikas: autori koostatud

Lisa 5. Ida-Viru Ettevõtluskeskuse haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” liitunud uued õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Albu Põhikool	45	Peetri Lasteaed-Põhikool
2	Are Kool	46	Pirita Majandusgümnaasium
3	Audentese Erakool	47	Põltsamaa Ühisgümnaasium
4	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	48	Põlva Gümnaasium
5	Elva Gümnaasium	49	Pärnu Koidula Gümnaasium
6	Emmaste Põhikool	50	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium
7	Haabersti Vene Gümnaasium	51	Ridala Põhikool
8	Haanja Kool	52	Ristiku Põhikool
9	Haapsalu Nikolai Kool*	53	Rõuge Põhikool
10	Hummuli Põhikool	54	Räpina Ühisgümnaasium
11	Iisaku Gümnaasium	55	Saaremaa Ühisgümnaasium
12	J. V. Veski nim. Maarja Põhikool	56	Saku Gümnaasium
13	Jakob Westholmi Gümnaasium	57	Saverna Põhikool
14	Jõgeva Põhikool	58	Sillamäe Eesti Põhikool
15	Jõhvi Vene Põhikool	59	Sillamäe Kannuka Kool
16	Jäneda Kool	60	Sindi Gümnaasium
17	Keeni Põhikool	61	Suure-Jaani Gümnaasium
18	Kirivere Kool	62	Suure-Jaani Kool
19	Kiviõli I Keskkool	63	Sõmerpalu Põhikool*
20	Kiviõli Vene Kool	64	Tabasalu Ühisgümnaasium
21	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool	65	Tallinna 21. Kool
22	Kose Gümnaasium	66	Tallinna 32. Keskkool
23	Kuldre Kool	67	Tallinna Arte Gümnaasium
24	Kuusalu Keskkool	68	Tallinna Laagna Gümnaasium
25	Kääpa Põhikool	69	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum
26	Laagri Kool	70	Tallinna Mustamäe Gümnaasium
27	Lagedi Kool	71	Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium
28	Lasnamäe Põhikool	72	Tallinna Mustamäe Realgümnaasium
29	Lasnamäe Vene Gümnaasium	73	Tallinna Mustjõe Gümnaasium
30	Leisi Kool	74	Tallinna Pae Gümnaasium
31	Lümanda Põhikool	75	Tallinna Südalinna Kool
32	Meremäe Kool	76	Tallinna Tehnikagümnaasium
33	Misso Kool	77	Tallinna Ühisgümnaasium
34	Märjamaa Gümnaasium	78	Tapa Gümnaasium
35	Narva 6. Kool	79	Tartu Forseliuse Kool
36	Narva Pähklime Gümnaasium	80	Tartu Veeriku Kool
37	Narva Soldino Gümnaasium	81	Valga Priimetsa Kool
38	Narva Vanalinna Riigikool	82	Vanalinna Hariduskolleegium
39	Nissi Põhikool	83	Viimsi Kool
40	Noarootsi Kool	84	Viljandi Kesklinna Kool
41	Nõo Põhikool	85	Võru Kesklinna Kool
42	Nõo Realgümnaasium	86	Vändra Gümnaasium
43	Osula Põhikool	87	Väätsa Põhikool
44	Paldiski Ühisgümnaasium		
Kutseõppeasutused			
1	Kuessaare Ametikool	3	Tartu Kutsehariduskeskus
2	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	4	Võrumaa Kutsehariduskeskus
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
88	Krootuse Põhikool	90	Tallinna Reaalkool
89	Ruusa Põhikool	91	Vastse-Kuuste Kool

Lisa 5 jätkub

2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
92	Metsapoole Põhikool	96	Tartu Tamme Kool
93	Paikuse Põhikool	97	Tartu Variku Kool
94	Pärnu Vanalinna Põhikool	98	Tõstamaa Keskkool
95	Tahkuranna Lasteaed-Algkool	99	Türi Põhikool
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
100	Adavere Põhikool	127	Narva Keeltelütseum
101	Ambbla-Aravete Kool	128	Paide Hammerbecki Põhikool
102	Aste Põhikool	129	Paide Ühisgümnaasium*
103	Eidapere Kool	130	Rakke Kool
104	Erakool Intellekt	131	Rakvere Gümnaasium
105	Haapsalu Põhikool	132	Rakvere Realgümnaasium
106	Haljala Kool	133	Rocca al Mare Kooli Vodja Individuaalõppekeskus
107	Hiumaa Gümnaasium	134	Roosna-Alliku Põhikool
108	Imavere Põhikool	135	Rõngu Keskkool
109	Jõhvi Põhikool	136	Salme Põhikool
110	Kanepi Gümnaasium	137	Sinimäe Põhikool
111	Keila Kool	138	Tallinna 53. Keskkool
112	Kihelkonna Kool	139	Tallinna Inglise Kolledž
113	Klooga Kool*	140	Tallinna Järveotsa Gümnaasium
114	Koeru Keskkool	141	Tallinna Kesklinna Põhikool
115	Kohila Gümnaasium	142	Tallinna Kunstigümnaasium
116	Kohtla-Järve Järve Kool	143	Tallinna Rahumäe Põhikool
117	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	144	Tamsalu Gümnaasium
118	Koigi Kool	145	Tartu Tamme Gümnaasium
119	Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool	146	Tornimäe Põhikool
120	Kostivere Kool	147	Varbola Lasteaed-Algkool
121	Kunda Ühisgümnaasium	148	Vinni-Pajusti Gümnaasium
122	Kuressaare Gümnaasium	149	Voore Põhikool
123	Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasium	150	Võru Kreutzwaldi Kool
124	Kõmsi Lasteaed-Algkool	151	Väike-Maarja Gümnaasium
125	Lüganuse Kool	152	Ämari Põhikool*
126	Lüllemäe Põhikool	153	Ülenurme Gümnaasium
Kutseõppeasutused			
5	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	11	Tallinna Kopli Ametikool
6	Luu Metsanduskool	12	Tallinna Polütehnikum
7	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool	13	Tallinna Teeninduskool
8	Rakvere Ametikool	14	Tallinna Tööstushariduskeskus
9	Räpina Aianduskool	15	Viljandi Kutseõppekeskus
10	Tallinna Ehituskool		
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
154	EBS Gümnaasium	158	Rapla Vesiroosi Kool
155	Jüri Gümnaasium	159	Saue Gümnaasium
156	Kadrioru Saksa Gümnaasium	160	Taebla Kool
157	Oru Kool		
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			
161	Karjamaa Põhikool	164	Sillamäe Vanalinna Kool
162	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool	165	Tallinna Läänemere Gümnaasium
163	Narva Paju Kool	166	Tapa Vene Põhikool
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 5 jätkub

167	Abja Gümnaasium	171	Viiratsi Kool
168	Erakool Oja*	172	Viljandi Jakobsoni Kool
169	Valjala Põhikool	173	Viljandi Paalalinna Kool
170	Tartu Katoliku Hariduskeskus		
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
174	Aakre Lasteaed-Algkool	198	Püha Johannese Kool
175	Aravete Keskkool	199	Puka Kool
176	Audru Kool	200	Simuna Kool
177	Avinurme Gümnaasium	201	Tabivere Põhikool
178	Häädemeeste Keskkool	202	Tallinna Heleni Kool
179	Hargla Kool	203	Tallinna Kivimäe Põhikool
180	Hugo Treffneri Gümnaasium	204	Tallinna Lilleküla Gümnaasium
181	Jõhvi Gümnaasium	205	Tallinna Nõmme Põhikool
182	Kambja Põhikool	206	Tallinna Tondi Põhikool
183	Konguta Kool	207	Tartu Aleksander Puškini Kool
184	Leie Põhikool	208	Tori Põhikool
185	Loova tuleviku kool	209	Tsirguliina Kool
186	Maardu Gümnaasium	210	Türi Ühisgümnaasium
187	Mooste Mõisakool	211	Valga Gümnaasium
188	Olustvere Põhikool	212	Valga Kaugõppegümnaasium
189	Orissaare Gümnaasium	213	Värskla Gümnaasium
190	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool	214	Veltsi Lasteaed-Algkool
191	Pärnu Rääma Põhikool	215	Viimsi Gümnaasium
192	Pärnu Raeküla Kool	216	Viljandi Gümnaasium
193	Pärnu Tammsaare Kool	217	Viljandi Kaare Kool
194	Pärnu Vabakool	218	Viljandi Täiskasvanute Gümnaasium
195	Pärnu-Jaagupi Põhikool	219	Võhma Kool
196	Pisisaare Algkool	220	Võnnu Keskkool
197	Põlva Kool		
Kutseõppeasutused			
16	Valgamaa Kutseõppekeskus		
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
221	Paide Gümnaasium		
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
222	Alu Kool	233	Palivere Põhikool
223	Antsla Gümnaasium	234	Palupera Põhikool
224	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	235	Puhja Kool
225	Hagudi Põhikool	236	Puurmani Mõisakool
226	Heimtali Põhikool	237	Tarbja Lasteaed-Kool
227	Kallaste Lasteaed-Põhikool	238	Tartu Erakool
228	Kalmetu Põhikool	239	Tilsi Põhikool
229	Kärdla Põhikool	240	Toila Gümnaasium
230	Loksa Gümnaasium	241	Varstu Kool
231	Metsküla Algkool	242	Vastseliina Gümnaasium
232	Paide Hillar Hanssoo Põhikool		
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
243	Gaia Kool	258	Parksepa Keskkool
244	Gustav Adolfi Gümnaasium	259	Puiga Põhikool
245	Haapsalu Viigi Kool	260	Raasiku Põhikool

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 5 jätkub

246	Halliste Põhikool	261	Randvere Kool
247	Jõgevamaa Gümnaasium	262	Rapla Kesklinna Kool
248	Jõõpre Kool	263	Rocca al Mare Kool
249	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	264	Tallinna Juudi Kool
250	Kadrina Keskkool	265	Tartu Emajõe Kool
251	Kallavere Keskkool	266	Tartu Jaan Poska Gümnaasium
252	Kärla Põhikool	267	Tartu Raatuse Kool
253	Kolkja Lasteaed-Põhikool	268	Tarvastu Gümnaasium
254	Kõpu Põhikool	269	Valga Põhikool
255	Läänemaa Ühisgümnaasium	270	Vana-Vigala Põhikool
256	Lasnamäe Gümnaasium	271	Viljandi Vaba Waldorfkool
257	Loo Keskkool	272	Ääsmäe Põhikool
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
273	Laiuse Jaan Poska Põhikool	274	Noarootsi Gümnaasium

Allikas: autori koostatud

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 6. Nii Ida-Viru Ettevõtluskeskuse haridusprogrammiga „Ettevõtlik kool” kui ka Junior Achievementi majandus- ja ettevõtlusõppe programmidega liitunud uued õppeasutused

Jrk	Õppeasutuse nimi	Jrk	Õppeasutuse nimi
2016			
Üldhariduskoolid			
1	Iisaku Gümnaasium	7	Saverna Põhikool
2	Kääpa Põhikool	8	Suure-Jaani Kool
3	Leisi Kool	9	Viljandi Kesklinna Kool
4	Meremäe Kool	10	Vändra Gümnaasium
5	Narva Soldino Gümnaasium	11	Väätša Põhikool
6	Nissi Põhikool		
2017 I periood			
Üldhariduskoolid			
12	Lümanda Põhikool	14	Vastse-Kuuste Kool
13	Osula Põhikool		
2017 II periood			
Üldhariduskoolid			
15	Tõstamaa Keskkool	16	Türi Põhikool
2017 III periood			
Üldhariduskoolid			
17	Adavere Põhikool	25	Rakke Kool
18	Aste Põhikool	26	Rakvere Gümnaasium
19	Haljala Kool	27	Roosna-Alliku Põhikool
20	Kanepi Gümnaasium	28	Salme Põhikool
21	Koeru Keskkool	29	Sinimäe Põhikool
22	Kohtla-Järve Maleva Põhikool	30	Tamsalu Gümnaasium
23	Kunda Ühisgümnaasium	31	Voore Põhikool
24	Paide Ühisgümnaasium*	32	Väike-Maarja Gümnaasium
2017 IV periood			
Üldhariduskoolid			
33	Carl Robert Jakobsoni nim Torma Põhikool	35	Rapla Vesiroosi Kool
34	Lüllemäe Põhikool	36	Räpina Ühisgümnaasium
2018 I periood			
Üldhariduskoolid			
2018 II periood			
Üldhariduskoolid			
37	Abja Gümnaasium	39	Valjala Põhikool
38	Paide Hammerbecki Põhikool	40	Viljandi Paalalinna Kool
2018 III periood			
Üldhariduskoolid			
41	Audru Kool	47	Pärnu Rääma Põhikool
42	Häädemeeste Keskkool	48	Pärnu-Jaagupi Põhikool
43	Imavere Põhikool	49	Põlva Gümnaasium
44	Mooste Mõisakool	50	Türi Ühisgümnaasium
45	Orissaare Gümnaasium	51	Värskas Gümnaasium
46	Pärnu Kuninga Tänavas Põhikool	52	Viljandi Jakobsoni Kool
2018 IV periood			
Üldhariduskoolid			
53	Eidapere Kool	57	Paide Gümnaasium
54	Jõhvi Gümnaasium	58	Põltsamaa Ühisgümnaasium
55	Kuldre Kool	59	Viljandi Gümnaasium
56	Noarootsi Kool	60	Viljandi Kaare Kool
2019 I periood			
Üldhariduskoolid			

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 6 jätkub

2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
61	Antsla Gümnaasium	66	Palivere Põhikool
62	Hagudi Põhikool	67	Tarbja Lasteaed-Kool
63	Kärdla Põhikool	68	Ülenurme Gümnaasium
64	Loksa Gümnaasium	69	Võru Kesklinna Kool
65	Oru Kool		
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
70	Ambla-Aravete Kool	73	Kärla Põhikool
71	Haapsalu Viigi Kool	74	Sindi Gümnaasium
72	Jõõpre Kool	75	Valga Põhikool
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
76	Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	78	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool
77	Hargla Kool		
Kutseõppeasutused			
1	Luuu Metsanduskool		

Allikas: autori koostatud

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 7. Ettevõtlusõppe programmi täienduskoolitusel osalenud õppeasutuste kaupa

Jrk	Õppeasutuse nimi	Osalenud isikute arv											
		2016	2017 I	2017 II	2017 III	2017 IV	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III
Üldhariduskoolid													
1	Aakre Lasteaed-Algkool		1										
2	Ääsmäe Põhikool			1									
3	Adavere Põhikool		3							2	2	2	2
4	Aegviidu Kool					2							
5	Albu Põhikool					2							
6	Antsla Gümnaasium	1				1	1		1	1	1	1	1
7	Aravete Keskkool							1					
8	Aste Põhikool							1					
9	Audentese Erakool								1				1
10	Audentese Spordigümnaasium											2	
11	Audru Kool			1									
12	Avatud Kool					2							
13	EBS Gümnaasium	3			1				1				
14	Ehte Humanitaargümnaasium						1						1
15	Eidapere Kool							1					
16	Eurogümnaasium					1	1						1
17	Gaia Kool (Tallinn)			1					1				
18	Gustav Adolphi Gümnaasium	1					2						
19	Haabersti Vene Gümnaasium					1							
20	Haabneeme Kool							1	1				
21	Haapsalu Viigi Kool									1	1		1
22	Haljala Kool					1							
23	Heimtali Põhikool							1					
24	Hiiumaa Gümnaasium					1				1	1	1	
25	Hugo Treffneri Gümnaasium					1							
26	Hummuli Põhikool	1											
27	Häädemeeste Keskkool						1						
28	Iisaku Gümnaasium		1						1				
29	Ilmatsalu Põhikool											2	1
30	Jäneda Kool					1							

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 7 jätkub

31	Järva-Jaani Gümnaasium				1	1								
32	Jõgevamaa Gümnaasium				2									
33	Jõhvi Gümnaasium			1	1									
34	Jõhvi Põhikool				2		1							
35	Jõhvi Vene Põhikool			1			1							
36	Jõõpre Kool				2									
37	Juhan Liivi nim Alatskivi Kool				1								1	1
38	Jüri Gümnaasium								2	2		2		3
39	Kadrina Keskkool			1										
40	Kajamaa Kool	1												
41	Kambja Põhikool				2									
42	Kanepi Gümnaasium				1									
43	Kärdla Põhikool			1	1									
44	Kärla Põhikool							2	1	1		1		
45	Kääpa Põhikool					1			1			1		
46	Kehra Gümnaasium					1								
47	Keila Kool	1			1									
48	Kihnu Kool													1
49	Kiili Gümnaasium					1								
50	Kirivere Kool	1				1								
51	Kiviõli I Keskkool				2				1	1				
52	Koeru Keskkool				1				1	1		1	1	
53	Kohila Gümnaasium	1	1		2									
54	Kohtla-Järve Ahtme Gümnaasium				2		1							
55	Kohtla-Järve Järve Kool			1	1									1
56	Kohtla-Järve Slaavi Põhikool						3							
57	Kohtla-Järve Tammiku Põhikool					1								
58	Kohtla-Nõmme Kool	1												
59	Konguta Kool	1												
60	Kuldre Kool					1			1	1		1		
61	Kullamaa Keskkool							1						
62	Kunda Ühisgümnaasium			1										
63	Kuressaare Gümnaasium								1	1		1		

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 7 jätkub

64	Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasium				1	1											
65	Kuusalu Keskkool					1											
66	Lehtse Kool	1	1							1							
67	Leisi Keskkool	1						1									
68	Loksa Gümnaasium					1											
69	Loo Keskkool									1							
70	Luunja Keskkool			1													
71	Lüganuse Kool							1									
72	Maardu Gümnaasium														1	1	
73	Miina Härma Gümnaasium							3							1	2	
74	Mäepealse Erakool					1											
75	Mäetaguse Põhikool	1															
76	Merivälja Kool					1		1			3	3	3	3	3	3	
77	Mooste Mõisakool										1						
78	Muraste Kool					1											
79	Narva 6. Kool							1									
80	Narva Pähklimäe Gümnaasium							1									
81	Narva Soldino Gümnaasium							3									
82	Nissi Põhikool		1	1							1	1	1	1	1	1	
83	Noarootsi Gümnaasium									1							
84	Nõo Realgümnaasium	1															
85	Nõva Kool			1													
86	Orava Kool	1															
87	Osula Põhikool										1	1	1				
88	Otepää Gümnaasium								1								
89	Paide Gümnaasium	1		3			2			1							
90	Tarbja Lasteaed-Kool						1										
91	Paide Ühisgümnaasium			1													
92	Paikuse Põhikool			1													
93	Paldiski Ühisgümnaasium	1															
94	Palivere Põhikool														1	1	
95	Parksepa Keskkool						1										
96	Pärnu Koidula Gümnaasium						1		1								

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 7 jätkub

97	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool						2						
98	Pärnu Rääma Põhikool	6		1		1			1	2	2	2	
99	Pärnu Raeküla Kool					2							
100	Pärnu Ühisgümnaasium						2						
101	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium									2	2	2	
102	Pärnu Vabakool									1	1		
103	Pärnu Vanalinna Põhikool						5						
104	Pärnu-Jaagupi Põhikool					1							
105	Peetri Lasteaed-Põhikool			1									
106	Pirita Majandusgümnaasium			2									
107	Põltsamaa Ühisgümnaasium			2		2	2			3	3		1
108	Põlva Gümnaasium	1											
109	Puiga Põhikool											1	1
110	Puurmani Mõisakool					1							
111	Püüsi Kool								1				
112	Rakke Kool											1	1
113	Rakvere Gümnaasium			1	1								
114	Rakvere Reaalgümnaasium	1											1
115	Rapla Gümnaasium											1	1
116	Rapla Täiskasvanute Gümnaasium						1		1			1	1
117	Rapla Vesiroosi Kool	1				3							
118	Retla-Kabala Kool	1				1	1						
119	Risti Põhikool						1						1
120	Rocca al Mare Kooli Vodja Individaalõppekeskus					1							
121	Roosna-Alliku Põhikool					2				1	1	1	
122	Rõuge Põhikool	2					1			1	1		
123	Sakala Eragümnaasium					1							
124	Saku Gümnaasium			1					2				
125	Salme Põhikool		1										
126	Saue Gümnaasium								1				
127	Sillamäe Gümnaasium		1	2		1				1	1	1	1
128	Sindi Gümnaasium						1						
129	Sinimäe Põhikool					1							

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 7 jätkub

130	Sõmeru Põhikool			1									
131	Suure-Jaani Kool					1							
132	Tabasalu Ühisgümnaasium								1	1	1	1	
133	Tahkuranna Lasteaed-Algkool										1	1	
134	Tallinna 21. Kool	1		2	1	3		1					
135	Tallinna 32. Keskkool					1		1	1	5	1	1	1
136	Tallinna Arte Gümnaasium								1	2	2	3	
137	Tallinna Balletikooli üldharidusklassid								1				
138	Tallinna Euroopa Kool						1						
139	Tallinna Inglise Kolledž					4							
140	Tallinna Kivimäe Põhikool				1								
141	Tallinna Kunstigümnaasium	1			1	1		1					
142	Tallinna Laagna Gümnaasium	1		1		1			1	1	1	1	1
143	Tallinna Lilleküla Gümnaasium					1		1					
144	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum	1				1	1						
145	Tallinna Läänemere Gümnaasium											1	1
146	Tallinna Mustamäe Gümnaasium	1											
147	Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium						1						
148	Tallinna Mustamäe Realgümnaasium	1											
149	Tallinna Mustjõe Gümnaasium												1
150	Tallinna Muusikakeskkool					2							
151	Tallinna Nõmme Gümnaasium	1											1
152	Tallinna Õismäe Gümnaasium					1		1	1				
153	Tallinna Õismäe Vene Lütseum					1							
154	Tallinna Rahumäe Põhikool									1	1	1	
155	Tallinna Reaalkool			3			2						
156	Tallinna Tehnikagümnaasium	1		1		1							
157	Tallinna Tondi Põhikool											1	1
158	Tallinna Tõnismäe Reaalkool					1	1					1	1
159	Tallinna Vaba Waldorfkool	1							1			1	1
160	Tamsalu Gümnaasium												1

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 7 jätkub

161	Tapa Gümnaasium		1											
162	Tartu Descartes'i Kool	2				1								
163	Tartu Erakool						1						1	1
164	Tartu Hansa Kool	3												
165	Tartu Hiie Kool												1	1
166	Tartu II Muusikakool					1								
167	Tartu Jaan Poska Gümnaasium	1				1	1							1
168	Tartu Katoliku Hariduskeskus	1	1	1		1								
169	Tartu Kivilinna Kool									1				
170	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium			1		1	1	1						
171	Tartu Luterlik Peetri Kool												1	1
172	Tartu Tamme Gümnaasium	1			2									
173	Tartu Variku Kool	1						1					1	1
174	Tartu Veeriku Kool					1				1	1	1	1	1
175	Toila Gümnaasium									1				
176	Tõrva Gümnaasium			1										
177	Tõstamaa Keskkool						1							
178	Türi Põhikool						1							
179	Türi Ühisgümnaasium	1				1	1							
180	Unipiha Algkool		1											
181	Väätsa Põhikool			1										
182	Väike-Maarja Gümnaasium					1	1							
183	Valga Gümnaasium					1				1				
184	Valga Põhikool							1						
185	Valjala Põhikool					2					1	1	1	
186	Vanalinna Hariduskolleeegium					3	1							
187	Vändra Gümnaasium		1	1		1	1				2	2	1	1
188	Värska Gümnaasium					1								
189	Vastse-Kuuste Kool	1				1								
190	Vastseliina Gümnaasium						1							
191	Viimsi Kool			1										
192	Viljandi Gümnaasium					1		1			1	2	2	2
193	Viljandi Jakobsoni Kool										2	2	1	1

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 7 jätkub

194	Viljandi Kesklinna Kool					2							1	1
195	Viljandi Paalalinna Kool					1								
196	Võhma Kool							1						
197	Võnnu Keskkool	1												
198	Võru Kesklinna Kool						1				2	2	2	
Kutseõppeasutused														
1	Eesti Merekool	1		1						1				
2	Eesti Esimene Erakosmeetikakool													1
3	Haapsalu Kutsehariduskeskus	1				2								
4	G. Otsa nim Tallinna Muusikakool		1			2								
5	H. Elleri nim Tartu Muusikakool									1				
6	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus			4	4	4	2	3	1	1				
7	Järvamaa Kutsehariduskeskus					2		1		2	2	2	2	1
8	Kehtna Kutsehariduskeskus	3		1				2			1	1	1	
9	Kuressaare Ametikool	24	1	1	5	4	2				1	1	1	
10	Luuu Metsanduskool	1			2									
11	Narva Kutseõppekeskus**	1												
12	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool			1	2	2		2						
13	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	19		8	2	5	2			2				
14	Rakvere Ametikool		1	1	1	2				1				1
15	Räpina Aianduskool	3		1	1	1				3				
16	Tallinna Ehituskool	1		3	1	2	2	1		1				
17	Tallinna Kopli Ametikool	2		2	2	4	1			1		1	1	1
18	Tallinna Lasnamäe Mehaanikakool	1	1	1		1								
19	Tallinna Majanduskool	5	1	1	2	3	3	2	1	2				
20	Tallinna Polütehnikum	1		2	1	1	1							
21	Tallinna Teeninduskool	4			2		2	3			2	2	2	1
22	Tallinna Tööstushariduskeskus			1	3	3		1		1				
23	Tartu Kunstikool	1	1		1	1								
24	Tartu Kutsehariduskeskus	7	1	6		6	2	5	1	4	1	1	1	2
25	Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskool							1		1				
26	Viljandi Kutseõppekeskus				3		2	4						

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 7 jätkub

27	Võrumaa Kutsehariduskeskus	4		2	1	1		1						
Kõrgkoolid														
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	3	2	13		10	3	4	1	44				10
2	Eesti Lennuakadeemia					2		2						
3	Eesti Kunstiakadeemia	21	1	2	1	2	2			2				
4	Eesti Maaülikool	12		13	1	2		15	2	21				17
5	Eesti Metodisti Kiriku Teoloogiline Seminar					1								
6	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	3				5								
7	Estonian Business School	6		3	4	6		1					1	1
8	Euroakadeemia	1												
9	Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused					1								
10	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool	3				1	1							
11	Sisekaitseakadeemia	12		1										
12	Tallinna Tehnikakõrgkool	5	3	3	2	3	1	1	3	1				2
13	Tallinna Tehnikaülikool	19	11	10	12	14	2	10	18	16				1
14	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool			1		1					1		1	
15	Tallinna Ülikool	23	6		1	7		3		2				
16	Kõrgem Kunstikool Pallas	1				1							1	1
17	Tartu Tervishoiu Kõrgkool	3			1	1						1		
18	Tartu Ülikool	44	13	3		16	6	12	5	6	1	1	3	2

Allikas: autori koostatud

Lisa 8. Ettevõtlusõppe programmi õppereisidel osalemine õppeasutuste kaupa

Jrk	Õppeasutuse nimi	Osalemiskordade arv									
		2016	2017 I	2017 II	2017 III	2017 IV	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV– 2019 III	2019 IV
Üldhariduskoolid											
1	Läänemaa Ühisgümnaasium	1									
2	Pärnu Koidula Gümnaasium	1									
3	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium			1							
4	Vändra Gümnaasium	1									
5	Rakvere Gümnaasium							1			
Kutseõppeasutused											
1	Kuressaare Ametikool	4	1	1				1			1
2	Luu Metsanduskool	1									
3	Pärnumaa Kutsehariduskeskus	1									
4	Rakvere Ametikool	1									
5	Räpina Aianduskool	1									
6	Tallinna Majanduskool	2		1				1			
7	Tartu Kutsehariduskeskus			1				1			
8	Väike-Maarja Õppekeskus*	1									
Kõrgkoolid											
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	1	1			1			2		
2	Eesti Kunstiakadeemia	2		1					1		
3	Eesti Maaülikool	1		1					1		
4	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia										
5	Estonian Business School	2									
6	Tallinna Tehnikaülikool	3	3		3	1			3		
7	Tallinna Ülikool	7	2	2		2					1
8	Kõrgem Kunstikool Pallas			1							
9	Tartu Tervishoiu Kõrgkool	1									
10	Tartu Ülikool	9	1	5	3	5			4		2

Allikas: autori koostatud

Lisa 9. Eelinkubatsiooni programmis STARTER osalenud õppeasutused õppurite osaluskordade kaupa

Jrk	Õppeasutuse nimi	Osalenute arv					
		2016	2017 I & II	2017 III & IV	2018 I & II	2018 III & IV	2019 I & II
Üldhariduskoolid							
1	Abja Gümnaasium						8
2	Elva Gümnaasium		1				
3	Hiumaa Gümnaasium						16
4	Hugo Treffneri Gümnaasium			6	3		
5	Jõhvi Gümnaasium			5			
6	Jõõpre Kool						4
7	Kadrina Keskkool					1	
8	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool			12		26	
9	Kohtla-Järve Gümnaasium						2
10	Kohtla-Järve Järve Kool					2	
11	Kuressaare Vanalinna Kool						12
12	Luunja Keskkool		4				
13	Läänemaa Ühisgümnaasium				2		
14	Miina Härma Gümnaasium	2				1	
15	Narva Kesklinna Gümnaasium			5			
16	Narva Soldino Gümnaasium					3	2
17	Narva Täiskasvanute Kool			1			
18	Nõo Realgümnaasium	1					
19	Parksepa Keskkool	5					
20	Põltsamaa Ühisgümnaasium						1
21	Pärnu Koidula Gümnaasium		1	1		3	
22	Pärnu Kuninga Tänav Põhikool						12
23	Pärnu Rääma Põhikool						20
24	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium					1	
25	Saaremaa Ühisgümnaasium						13
26	Tallinna 32. Keskkool	1					
27	Tallinna Arte Gümnaasium				1		
28	Tallinna Lilleküla Gümnaasium		6	4			
29	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum						4
30	Tartu Annelinna Gümnaasium					1	
31	Tartu Jaan Poska Gümnaasium	1	1	1			
32	Tartu Tamme Gümnaasium	3				3	
33	Võru Gümnaasium					1	46
Kutseõppeasutused							
1	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus		1				
2	Kehtna Kutsehariduskeskus					92	
3	Kuressaare Ametikool					35	
4	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool			4		7	8
5	Pärnumaa Kutsehariduskeskus			1		70	
6	Pärnu Saksa Tehnoloogiakool	1					
7	Rakvere Ametikool					34	
8	Räpina Aianduskool						49
9	Tallinna Polütehnikum	1	1		1		
10	Tallinna Tööstushariduskeskus		1	1	1		
11	Tartu Kunstikool	3					

Lisa 9 jätkub

12	Tartu Kutsehariduskeskus	39	9	4	2		58	
13	Võrumaa Kutsehariduskeskus							35
Kõrgkoolid								
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	12	6	24	5	12	3	29
2	Eesti Infotehnoloogia Kolledž	4	1					
3	Eesti Kunstiakadeemia	21	20	5	13	7	1	
4	Eesti Maaülikool	6		1	20	1		
5	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	7	9	4	5	2	3	
6	Estonian Business School	35	9	41	28	13	1	3
7	Euroakadeemia		1					1
8	Kõrgem Kunstikool Pallas					2		
9	Sisekaitseakadeemia	1						1
10	Tallinna Tehnikakõrgkool	2			1			4
11	Tallinna Tehnikaülikool	155	43	96	30	104	70	94
12	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool		1	1				60
13	Tartu Tervishoiu Kõrgkool			1		2	1	
14	Tallinna Ülikool	51	29	17	22	28	59	25
15	Tartu Ülikool	76	44	46	23	84	24	145
Muud								
1	Isik väljaspool ülikooli	17	5	6	10	3	3	
2	Ülikool väljaspool Eestit	5	10	5	3	5		5

Allikas: autori koostatud

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 10. 2016.–2018. aastal väljatöötatud ettevõtlusõppe moduleid rakendavad õppeasutused

Jrk	Õppeasutus	Jrk	Õppeasutus
2016–2018			
Üldhariduskoolid			
1	Kiviõli I Keskkool	3	Võru Gümnaasium
2	Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium		
Kutseõppeasutused			
1	Kuessaare Ametikool	6	Tallinna Kopli Ametikool
2	Rakvere Ametikool	7	Tallinna Majanduskool
3	Räpina Aianduskool	8	Tartu Kutsehariduskeskus
4	Tallinna Balletikool	9	Võrumaa Kutsehariduskeskus
5	Tallinna Ehituskool		
Kõrgkoolid			
1	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	5	Tallinna Tehnikaülikool
2	Eesti Kunstiakadeemia	6	Tallinna Ülikool
3	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	7	Tartu Ülikool
4	Estonian Business School	8	Eesti Maaülikool
2019 III			
Üldhariduskoolid			
4	Antsla Gümnaasium	12	Tallinna 21. Kool
5	Are Kool	13	Tallinna Arte Gümnaasium
6	Kuuste Kool	14	Toila Gümnaasium
7	Läänemaa Ühisgümnaasium	15	Valjala Põhikool
8	Nissi Põhikool	16	Viljandi Gümnaasium
9	Oru Kool	17	Virtsu Kool
10	Paldiski Ühisgümnaasium	18	Voore Põhikool
11	Pärnu Rääma Põhikool		
Kõrgkoolid			
9	Eesti Lennuakadeemia	13	Tallinna Tehnikakõrgkool
10	Kõrgem Kunstikool Pallas	14	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool
11	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool*	15	Tartu Tervishoiu Kõrgkool
12	Sisekaitseakadeemia		
2019 IV			
Üldhariduskoolid			
19	Haapsalu Viigi Kool	28	Pärnu Täiskasvanute Gümnaasium
20	Heimtali Põhikool	29	Pärnu Vabakool
21	Hiumaa Gümnaasium	30	Põltsamaa Ühisgümnaasium
22	Kääpa Põhikool	31	Risti Põhikool
23	Kärla Põhikool	32	Roosna-Alliku Põhikool
24	Kuldre Kool	33	Rõuge Põhikool
25	Kuessaare Gümnaasium	34	Tallinna Laagna Gümnaasium
26	Osula Põhikool	35	Tallinna Rahumäe Põhikool
27	Palupera Põhikool	36	Türi Põhikool
Kutseõppeasutused			
10	Haapsalu Kutsehariduskeskus	15	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool
11	Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	16	Pärnumaa Kutsehariduskeskus
12	Järvamaa Kutsehariduskeskus	17	Tallinna Teeninduskool
13	Kehtna Kutsehariduskeskus	18	Viljandi Kutseõppekeskus
14	Luuu Metsanduskool		

Allikas: autori koostatud

2019. aasta seire koondaruanne 31.12.2019 seisuga

Lisa 11. Avatud taotlusvooru kaudu projekti läbiviinud ja ettevõtlusõpet rakendavad õppeasutused

2019 I periood			
Üldhariduskoolid			
1	Are Kool	10	Kohtla-Järve Tammiku Põhikool
2	Antsla Gümnaasium	11	Kuuste Kool
3	Iisaku Gümnaasium	12	Sakala Eragümnaasium
4	Jõhvi Põhikool	13	Sillamäe Vanalinna Kool
5	Jõhvi Vene Põhikool	14	Türi Põhikool
6	Kiviõli I Keskkool	15	Voore Põhikool
7	Kohtla-Järve Ahtme Põhikool	16	Võru Kesklinna Kool
8	Kohtla-Järve Järve Kool	17	Waldorfkool Läte
9	Kohtla-Järve Maleva Põhikool		
Kutseõppeasutused			
1	Luu Metsanduskool	2	Kuussaare Ametikool
2019 II periood			
Üldhariduskoolid			
18	Krootuse Põhikool	21	Paldiski Ühisgümnaasium
19	Merivälja Kool	22	Palupera Põhikool
20	Paldiski Põhikool		
2019 III periood			
Üldhariduskoolid			
23	Heimtali Põhikool	29	Siimusti Lasteaed-Algkool
24	Kõmsi Lasteaed-Algkool	30	Tabasalu Ühisgümnaasium
25	Kullamaa Keskkool	31	Tallinna 21. Kool
26	Kuremaa Lasteaed-Algkool	32	Varbla Kool
27	Lihula Gümnaasium	33	Virtsu Kool
28	Metsküla Algkool		
2019 IV periood			
Üldhariduskoolid			
34	Halliste Põhikool	40	Palivere Põhikool
35	Jõhvi Gümnaasium	41	Pärnu-Jaagupi Põhikool
36	Läänemaa Ühisgümnaasium	42	Põlva Gümnaasium
37	Narva Pähklimäe Gümnaasium	43	Risti Põhikool
38	Narva Soldino Gümnaasium	44	Taebala Kool
39	Oru Kool		

Allikas: autori koostatud

Lisa 12. Ettevõtlusõppe programmi raames toimunud õppereisid ja konverentsid

Ürituse liik	Õppereisi/konverentsi nimi	Koht	Toimumise aeg	Eesmärk	Osaliste arv	Haridustasemed ja/või sihtrühm
Õppereis	3E Conference - ECSB Entrepreneurship Education Conference	Leeds, UK	9.–13.05.16	Eesmärk oli tõsta üld- ja kutsehariduse ettevõtlusõppe õpetajate ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe alaseid pädevusi, luua ja edendada rahvusvahelisi kontakte ning rakendada saadud kogemusi oma igapäevases õpetajatöös.	7	Tegevussuund 3: üld- ja kutseharidustaseme ettevõtlusõpetajad
Õppereis	Eelinkubatsiooni õppereis	Oxford, UK	30.05.–2.06.16	Tutvuti UK ettevõtlusõppe programmide ning kiirenditega.	11	Tegevussuund 4: eelinkubatsiooni töörühma liikmed
Konverents	EFER/EEC 2016	Boston, USA	17.07.–23.07.16	Eesmärk oli saada sisendit ettevõtlusõppe programmi moodulite arendusse ning tegevussuund 1, 2, 4 ja 6 tegevustesse.	1	Tegevussuund 1
Konverents	Thematic University Business Forum	Viin, Austria	24.–27.02.16 1.–3.06.16	Osalemise eesmärk oli teiste riikide ülikoolide ja ettevõtete vahelise koostöö parimate praktikatega tutvumine ning kontaktide loomine võrgustiku partneritega.	2	Tegevussuund 1
Konverents	European University Network on Entrepreneurship Conference	Lyon, Prantsusmaa	11.–17.09.16	Eesmärk oli vahetada teaduskogemusi teiste ülikooli võrgustiku esindajatega ja panustada ettevõtlusõppealaste uuringute arengusse.	3	Tegevussuund 1: kõrghariduse töörühm
Õppereis	Ettevõtl(ikk)usõppe arendamine üld- ja kutsehariduses	Tampere ja Oulu, Soome	19.09.–22.09.16	Külastati Oulu ja Tampere ettevõtlusõppe laboreid ning osaleti nendes koolides rakendatud ettevõtlusõppe meetodika lühiseminaridel. Ettevõtluse õpetajad tutvusid ettevõtlusõppe kahe erineva meetodika rakendustega ning omandasid teadmised pakutud mudelite rakendamise põhimõtetest.	11	Tegevussuund 3: üld- ja kutseharidustaseme ettevõtlusõpetajad
Õppereis	Loomeettevõtlus	Dublin, Iirimaa	12.12.–14.12.16	Eesmärgiks oli saada sisendit loomeettevõtluse mooduli arendamiseks	11	Tegevussuund 1: kõrg- ja kutsehariduse mooduli arendajad
Õppereis	Sotsiaalne ettevõtlus	Edinburg ja Glasgow, Šotimaa	12.12.–15.12.16	Eesmärgiks oli tutvuda sotsiaalsete ettevõtetega, nende tugivõrgustikuga, ning õpetamisega saamaks sisendit sotsiaalse ettevõtluse mooduli arendamiseks	9	Tegevussuund 1: kõrg- ja kutsehariduse mooduli arendajad

Lisa 12 jätkub

Konverents	Inspiration, Innovation & Iteration COEHRE Capacity Building Workshop	Oulu, Soome	8.– 12.11.2016	Eesmärk saada sisendit tegevussuuna 5 tegevustesse	1	Tegevussuund 3: üld- ja kutseharidustaseme ettevõtlusõpetajad
Konverents	The 9th Annual International Conference of Education, Research and Innovation	Sevilla, Hispaania	14.– 16.11.2016	Eesmärk teha ettekanne teadusartiklist, mille sisu toetab ettevõtlusõppe programmi eesmärke ning koguda tagasisidet nii raamistiku kui ka meetodika edasiseks arendamiseks.	10	Edu ja Tegu programmijuhid
Õppereis	Raamdokumendi õppereis	Amsterdam ja Wageningen, Holland	5.–9.02.2017	Eesmärk oli jagada kogemusi ettevõtlusõppe vormide ja meetodika alal ning saada välistelt partneritelt tagasisidet pädevusmodelile. Eesmärk saavutati ja tagasisidest lähtuvalt on juba pädevusmodelit edasi arendatud.	10	Tegevussuund 1: raamdokumendi töörühma liikmed
Õppereis	<i>Humaniora</i> valdkonna õppereis õppetöö ja eelinkubatsiooni lõimimiseks	Barcelona, Hispaania	24.– 27.04.2017	Eesmärk oli saada teavet, kuidas arendada <i>humaniora</i> valdkonna ettevõtlusõpet. Külastati Barcelona humanitaar- ja sotsiaalvaldkondade inkubaatorit ja Barcelona ülikooli. 	8	Tegevussuund 1: moodulite töögrupid Tegevussuund 4: eelinkubatsiooni töögrupp
Õppereis	Üld- ja kutsehariduse ettevõtlusõpetajate õppereis	Amsterdam ja Emmen, Holland	7.– 11.05.2017	Eesmärk oli saada teadmisi, kuidas rakendada projektõpet ettevõtlusõppes.	10	Üld- ja kutsehariduse ettevõtlusõpetajad
Konverents	7 th University Business Forum	Brüssel, Belgia	5.–7.04.2017	Osalemise eesmärk oli teiste riikide ülikoolide ja ettevõtete vahelise koostöö parimate praktikatega tutvumine ning kontaktide loomine võrgustiku partneritega. Teine eesmärk oli levitada infot Edu ja Tegu programmi kohta.	1	Tegevussuund 1
Konverents	DigComp/EntreComp Stakeholders Conference	Brüssel, Belgia	11.– 14.05.2017	Võrgustiku töökoosolek ja minikonverents koos näitusega DigComp/EntreComp huvigruppidele. Eesmärk oli tutvustada pädevusmodeleid ja arutada koos järgmisi tegevusi, mida on EL-s vaja ellu viia ettevõtluspädevuse edukaks rakendamiseks.	1	Tegevussuund 1

Lisa 12 jätkub

Konverents	5th International Conference Entrepreneurship, Innovation and Regional Development – EIRD 2017 Smart Growth of the Local Community in the Global World	Ventspils, Läti	29.– 30.06.2017	Eesmärk oli teha ettekanne teadusartiklist "Entrepreneurial developments toward knowledge economy in Estonia. Case of Fits.me – venture-capital-backed start-up going global", mis seotud rahvusvahelistumise uuringuga.	1	Tegevussuund 5
Konverents	ESU – European University Network on Entrepreneurship – Conference	Lüneburg, Saksamaa	5.– 9.09.2017	Eesmärk oli vahetada teaduskogemusi teiste ülikooli võrgustiku esindajatega ja toetada doktorantide edasijõudmist doktoritöö valmimisel ning panustada ettevõtlusõppe alaste uuringute arengusse.	5	Tegevussuund 1 Tegevussuund 5
Konverents	The 10th Annual International Conference of Education, Research and Innovation	Sevilla, Hispaania	16.– 18.11.2017	Eesmärk vahetada teaduskogemusi ja kohtuda Euroopa Komisjoni EntreComp meeskonnaga aruteluks. Ühtlasi olid konverentsil ettekanded: Tartu Ülikoolilt ettekanne teemal "Interpreting entrepreneurship competence (model) to learning process: Estonian experience" ja Tallinna Tehnikaülikoolilt "Entrepreneurial and innovative potential of higher education institutions – the example of Estonian universities".	8	Tegevussuund 1 Tegevussuund 5 Tegevussuundade juhid
Seminar/ õppereis	Loomeettevõtluse ning ettevõtlusõppe (eelinkubatsiooni) õppereis	Porto, Portugal	21.– 24.11.2017	Eesmärk oli jagada ja saada teavet, kuidas arendada loomevaldkondade ettevõtlusõpet, jagada kogemusi eelinkubatsiooni rakendamise ning ülikoolide ja ettevõtete koostööst. Külalastati asutusi: Porto Ülikooli juures asuv Teadus- ja Tehnoloogiapargi (UPTEC) loomemajanduskeskus, Porto Disainitehas ja Polütehnikum, Porto Innovation Hub – Scale up Porto ja Porto Digital.	2	Tegevussuund 1
Õppereis	Üld- ja kutsehariduse õpetajate õppereis	Odense ja Kopenhaagen, Taani	16.– 19.04.2018	Eesmärk on küllastada kutsekoole ja üldhariduskoole, sh Taani ettevõtliku kooli tiitli saanud kooli Odenses. Külalastatakse õpetajahariduse kompetentsikeskust Odenses ning Taani õpilasfirmade finaalsooitus Kopenhagenis. Saadud kogemusi ja uusi teadmisi kasutatakse ettevõtlusõppe programmi arendustegevustes ja igapäevases õppetöös.	11	Üld- ja kutsehariduse õpetajad

Lisa 12 jätkub

Õppereis	Õppereis IEEC konverentsile (Leeds, UK)	Leeds, UK	4.–9.09.2018	Konverentsil osalemise eesmärgid olid järgmised: 1) esineda ettekannetega konverentsil; 2) kohtuda ettevõtlusõppe edendajatega Euroopast ja väljastpoolt; 3) osaleda globaalsel ettevõtlusõppe ümarlaval; 4) külastada South Bank University (valitud 2016. aasta ettevõtlikuks ülikooliks) ja Leedsi University (valitud 2015. aasta ettevõtlikuks ülikooliks).	11	Partnerite esindajad
Õppereis	Õppereis Iisraeli ettevõtlusõppe praktikatega tutvumiseks	Tel Aviv ja Jeruusalemm, Iisrael	17.–22.11.2019	Õppereis toimus eesmärgiga tutvuda ettevõtlusõppe süsteemse rakendamisega ja inkubatsiooniprogrammiga Iisraeli koolides, saada ülevaade kontseptsioonist, rakendamise protsessist ja tulemustest.	10	Partnerite esindajad

Allikas: autori koostatud

Edu Tegu | ETTEVÕTLUSÕPPE PROGRAMM

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Juhtpartnerid:

TARTU ÜLIKOOL

innove

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTERIUM

Partnerid:

TALLINNA ÜLIKOOL

Eesti Maaülikool
www.emu.ee
Estonian University of Life Sciences

EESTI
ETTEVÕTLUSKÕRGGKOL
MAINOR

Estonian
Business
School
Tallinn | Helsinki

A Member of JA Worldwide

EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTERIUM

RAHANDUSMINISTERIUM

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

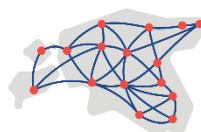

TÖÖANDJAD

teema / estonian service industry
association
teenusmajanduse koda

IDA-VIRU ETTEVÕTLUSKESKUS

MAAKONDLIKE
ARENDESKESKUSTE
VÕRGUSTIK